Xhafer Durmishi

SKENDER

VEPRA
18

TESTAMENTI

1. PRONA E PAKUFISHME DHE PRONA E KUFIZUAR
2. PRONA
2-1. Posedimi
2-2. Posedimi i menjëhershëm (ekskluziv)
2-3. Posedimi i mesëm
2-4. Bashkëposedimi
2-5. Prona e patundshme
2-6. Prona e mobile
2-7. Prona personale mobile
2-8. Pronë tjetër mobile
2-9. Teoria e vlerës së pronës
2-10. Vlera e përdorimit
2-11. Vlera e këmbimit
3. JU U BËTË PRONË E BREZAVE
4. TRASHËGIMIA
4-1. Të uroj trashëgim të frutshëm shqiptar
4-2. HUMBJA DHE FITIMI I TRASHËGIMISË
5. TESTAMENTI
5-1. Testamenti i Alfred Nobelit
5-2. Testamenti i Leninit
-Letër Kongresit

5-3. Testamenti i Ibrahim Kelmendit për Ramë Nikçin
5-4. TESTAMENTI i Partisë Komuniste-PKMLSHJ NË EMËR TË JUSUF GËRVALLËS
5-5. Testamenti i Jusuf Gërvallës për Partinë Komuniste-PKMLSHJ
5-6. Testamenti i Ibrahim Kelmendit për Jusuf Gërvallën
5-7. Testamenti i Jusuf Gërvallës për Ibrahim Kelmendin

6. TURBULENCA
7. ZAVENDËSI
7-1. NUK ËSHTË ZHVILLUAR KURRFARË AKTIVITETI
7-2. SPEKTAKLE DHE VRAPIME TË MJERA
7-3. Partia Komuniste (PKMLSHJ) dhe, sipas Jusufit, nipi i një agjenti me zile të UDB-së
-Me Skënder Skënderin isha takuar vetëm njëherë
-Sabri Novosella e përzgjodhi Nuhi Sylejmanin
-Inferioriteti vandal i burrit të papërkulshëm
-Ishte i angazhuar në përgatitjen e Zërit të Kosovës
-Ai nuk përfillte askënd
-Po ta dija se do të afirmohesha
-Internacionalizmi proletar i PKMLSHJ dhe hienat sllave
-Shefi i tanishëm i familjes Gërvalla
-E kemi dëshminë se si u bë trashëgimtarë
-Uzurpuesit e zotshpillakut u imponuan si trashëgimtarë
7-4. Lëvizja u shua me vrasjen e Jusuf Gërvallës
7-5. Jusuf e donte se ai ishte besnik
7-6. ASKUSH S'MUND TA ZËVENDËSONTE DHE AS MUND TA ZËVENDËSOJË JUSUF GËRVALLËN!
7-7. Lëvizja u shua një muaj pas vrasjes së Jusuf Gërvallës
7-8. Ky bashkim kishte dhënë kontribut të jashtëzakonshëm
7-9. PAS VRASJES SË TYRE KA NDODHUR AJO QË KA NDODHË PAS VRASJES SË ADEM JASHARIT
7-10. Si trim i mirë me shokë shumë

8. LUFTA PËR FRON DHE FATI I FRONTEVE
8-1 Lufta e Madhe Civile Abaside
8-2 Anarkia (The Anarchy)
8-3 Lufta për Fronin e Champagne
8-4 Lufta për Fronin e Flanders dhe Hainault
8-5 LUFTA PËR FRONIN E THURINGUT
8-6 Lufta për Fronin Bizantin 1341-1347
8-7 Lufta për Fronin e Guelders
8-8 Kriza Portugeze e viteve 1383-1385
8-9 Lufta për Fronin e Breton-it
8-10 Lufta për Fronin e Lituanisë (1431-1435)
8-11 Lufta për Fronin e Stettin-it
8-12 Lufta për Fronin e Kastiljës
8-13 Lufta për Fronin e Landshut
8-14 Lufta për Fronin e Inkas
8-15 Lufta për Fronin e Portugalisë
8-16 Lufta për Fronin e Polonisë (1587-88)

8-17 Lufta për Fronin e Jülich-ut
8-18 Lufta për Fronin Mantuan
8-19 Lufta për Fronin e Pfalzit (Der Pfälzische Erbfolgekrieg (1688–1697)
8-20 Lufta për Fronin e Spanjës
8-21 Lufta për Fronin e Polonisë (1733-1738)
8-22 Lufta për Fronin e Austrisë
8-23 Lufta për Fronin e Bayernit
8-24 Lufta rreth Fronit Miguelite

9. LUFTA PËR KARRIGA
9-1. Lufta për Karrigën numër 1
9-2. Lufta për Karrigën numër 2
9-3. Lufta për Karrigën numër 3
9-4. Lufta për Karrigën numër 4
9-5. Lufta për Karrigën numër 5
9-6. Lufta për Karrigën numër 6
9-7. Lufta për Karrigën numër 7
9-8. Lufta për Karrigën numër 8
9-9. Lufta për Karrigën numër 9
9-10. Lufta për Karrigën numër 10
9-11. Lufta për Karrigën numër 11
9-12. Lufta për Karrigën numër 12
9-13. Lufta për Karrigën numër 13
9-14. Lufta për Karrigën numër 14
9-15. Lufta për Karrigën numër 15
9-16. Lufta për Karrigën numër 16
9-17. Lufta për Karrigën numër 17
9-18. Lufta për Karrigën numër 18
10. GRACIAS A LA VIDA

1. PRONA E PAKUFISHME DHE PRONA E KUFIZUAR

Pasi më ishte dhënë porosia të marrë kontakt nga lidhja ime e Lëvizjes, më 17 korrik 1981, jam nisur me tren nga Zurichu për në Shtutgart, tek udhëheqësi shpirtëror i Lëvizjes Nacionalçlirimtare të Kosovës dhe viseve të tjera shqiptare nën Jugosllavi dhe personaliteti më i rëndësishëm i çështjes shqiptare në vitet 1980-1981, Jusuf Gërvalla. Peshën e vërtetë të Jusufit në çështjen shqiptare, të cilën më parë e kisha imagjinuar, e kam mësuar vetë, me shembujt konkret e me gjithë atë punë që ishte bërë nga ai, vetëm pas qëndrimit tim në Shtutgart.

Gjatë kohës si nxënës i Shkollës së Mesme Teknike "Nikolla Teslla" në Obiliq, dhe gjatë studimeve në Mitrovicë, më kishte rënë të takoj persona që kanë qenë të njohur në elitën kulturore dhe shkencore të Kosovës. Megjithatë takimi me Jusufin në kujtesën time është më i pashlyeshmi, jo vetëm për atë se kishe të bëje me një person që ishte në kulmin e kulturës dhe dijes, që populli ynë me aq mundime kishte arritur ta lind dhe ta

krijoj një figurë të tillë, por edhe më tepër për faktin se ai, si asnjë tjetër nga gjenerata e mjedisi i tij në Prishtinë, kishte dalë aq fuqishëm e në mënyrë aq të plotë në barrikadat e popullit.

Në jetën time nuk e kam përjetuar asnjë rast ta ndiej veten më të pabarabartë se sa kur jam ndeshur me superioritetin e Jusuf Gërvallës. Shumë i vetëdijshëm për këtë fakt jam munduar të mësoj sa më shumë nga ai, dhe kurrë bashkëpunimin tonë nuk e kam menduar si bashkëpunim të barabartë. Me tërë qenien time, Jusuf Gërvallës nuk ia kamë lënë asnjë dilemë për atë se nuk e kam ndier veten të barabartë me te, jam munduar dhe besoj se nuk ia kam lënë asnjë dilemë, që ai ta kupton se në anën e kujt qëndroj, dhe ai e ka pasur të qartë si drita e diellit, se pas vendosjes time në Shtutgart, se ai ka qenë i vetmi epror i imi.

Duke mësuar, e duke marrë aq shumë nga prona shpirtërore, nga prona e pakufishme shpirtërore e Jusuf Gërvallës, mendoj se në këtë mënyrë, nuk kam ndërhyrë në pronën dhe në trashëgiminë (e kufizuar) që u takon fëmijëve të tij, familjes së tij të ngushtë apo të gjerë.

2. PRONA

Prona është një send-gjë konkrete individuale, fizikisht e përcaktuar (latinisht: res), e patundshme ose e tundshme, që përbënë objektin e të drejtës pronësore, të cilën pronari e posedon fizikisht, e ka pushtetin e kontrollimit përmes autorizimeve të rregulluara me ligj, të drejtës zakonore apo praktikave të krijuara nga gjykatat, duke i përjashtuar kërkesat juridike të çdo personi tjetër për të njëjtin send-gjë. E drejta pronësore (latinisht: dominum) për pronën që konsiderohet se reprezenton një vlerë të rëndësishme komerciale të këmbyeshme (vlerë në para), mundet rëndomë të regjistrohet tek një organ kombëtar shtetëror.

Pronari mundet, duke u mbështetur në të drejtën pronësore të ndërmerr masa dhe qëndrime që ai i quan të përshtatshme.

Donika Gërvalla: "*Ndërsa për fotografinë dhe aspektin artistik unë jam shumë e interesuar dhe e gatshme për një diskurs mes meje dhe teje ose mes nesh dhe personave të tjerë rreth këtyre çështjeve. Unë jam shumë e hapur së paku për të dëgjuar. Unë vërtet në fund bëj atë që mua me duket e udhës, por jam e hapur për të dëgjuar jo sa për sy e faqe por me gatishmërinë për të vënë në pyetje të gjitha pozicionet e mia që kanë të bëjnë me babain tim.*" (Letër Xhafer Durmishi, 12 maj 2007)

Pronari thuhet, se ka një të drejtë të përgjithshme të lirë të disponimit. Por, e drejta pronësore mund të kufizohet në bazë të drejtës zakonore, marrëveshjeve, praktikave që krijohen nga vendimet e gjykatave apo shprehimisht duke u thirrë në ligj.

Prona, e tundshme apo e patundshme, ka vlera të ndryshme, pjesërisht një vlerë jo-komerciale të përdorimit, dhe pjesërisht një vlerë komerciale të këmbimit.

2-1. Posedimi
2-2. Posedimi i menjëhershëm (ekskluziv)
2.-3 Posedimi i mesëm
2-4. Bashkëposedimi
2-5. Prona e patundshme
2-6. Prona e mobile
2-7. Prona personale mobile

2-8. Pronë tjetër mobile
2-9. Teoria e vlerës së pronës
2-10. Vlera e përdorimit
2-11. Vlera e këmbimit

2-1. Posedimi

Posedimi (lat. possessio) është ekskluzivisht një raport sendesh. Posedimi i referohet vetëm tek kontrolli fizik (lat. corpus) i sendeve të patundshme dhe të tundshme. Ç'rregullimi i posedimit ndodhë kur dikush tjetër e shkëputë poseduesin prej posedimit të tij ndaj sendit. Posedimi përbënë një presupozim se ai që ka në posedimin e tij një send të patundshëm apo të tundshëm është pronari legjitim i sendit. Në drejtësinë gjermane dhe të disa vendeve tjera, njihet ekskluzivisht posedimi në raport me sende të patundura ose të tundura. Posedimi ose është i menjëhershëm ose i mesëm.

Posedimi përbën një presupozim lidhur me atë nëse një territor tokësor të njihet si pjesë e një shteti (latinisht: imperium). Nga territori tokësor rrjedh territori detar dhe ai ajror. Posedimi konsiderohet se ia jep të drejtën shtetit të ushtroj aprovimin e ligjeve, gjyqësinë dhe administrimin brenda territorit të vet (principi i efektivitetit). Shteti ka të drejtë ta mbrojë posedimin e territorit të vet kundër ndërhyrjes në posedim prej shteteve tjera. E drejta ndërkombëtare e njeh ekskluzivisht posedimin shtetëror të territoreve. Se a është një posedim legjitim apo i kundërligjshëm në raport me ndonjë shtet tjetër konkurrues është krejtësisht çështje tjetër.

Metafizika abstrakte nuk ka kuptim, dhe nuk ka referenca në botën konkrete reale, fizike. Shembull për figura të fantazisë, siç janë kentaurët. Është pra e pakuptimtë të flitet për "posedim" juridik të çështjeve abstrakte metafizike.

2-2. Posedimi i menjëhershëm (ekskluziv)

Posedimi i menjëhershëm (gjermanisht: eigenbesitz) ekziston kur poseduesi ka qasje të lirë dhe të papengueshme në gjëra që janë në kujdesin e tij, dhe kontrolli i çdo personi tjetër ndaj atyre sendeve është i prerë, i mbyllur.

2-3. Posedimi i mesëm

Posedimi i mesëm (gjermanisht: mittelbar besitz) ekziston kur poseduesi ka qasje të lirë dhe të papengueshme në sendin që e ka në përkujdesjen e tij, por në këtë rast posedimi nuk është i prerë dhe i mbyllur edhe për ndonjë person tjetër i cili gjithashtu ka qasje në ato sende që janë në përkujdesjen e poseduesit.

Shembull për këtë lloj posedimi mund të merret rasti kur një restoran ka qasje të mesme në pjatat, lugët dhe pirujt, dhe kur edhe një mysafir i ka këto në duart e tij për të ngrënë. E njejta gjë mund të thuhet për një mysafir të hotelit i cili e merr me qira një dhomë.

Ibrahim Kelmendi: *"Kur u ndanë (Ibrahim Kelmendi prej shokut të mirë e të pastër si loti, agjentit të UDB-së Sadik Blakaj dhe Hysen Gegës me rastin e nisjes së tyre për në Kosovë, më 19 dhjetor 1980-shën. i Xh. D.), Mirani shkoi te Jusufi e Bardhi. Ata ndërkohë ishin vendosur me banim në Untergruppenbach, një fshat i madh në afërsi të Hajlbronit dhe Shtutgartit. Aty kishin zënë me qira një shtëpi të re, dy katshe e gjysmë, përkatësisht dy kate dhe çati. Shtëpia e sapondërtuar po pranonte banuesit e parë. Në katin e dytë, të cilit gjermanët i thonë kat i parë, përballë përfundimit të shkallëve, ishte një dhomë e vogël rreth dhjetë metra katrore. Këtë dhomë Jusufi e kishte caktuar vetëm për Miranin. Fëmijët kishin filluar të parët t'i thoshin dhoma e Axhit Miran. Pastaj kështu*

*kishin filluar t'i thoshin të gjithë anëtarët e Familjes Gërvalla. Kur Mirani nuk ishte aty nuk hynte njeri, meqë kështu kishte urdhëruar Jusufi." (*Atentatet, Prishtinë 2007, f.184*)*

Partia Komuniste (PKMLSHJ): *"Pas largimit të Saimes, Suzana na ftoi* ***në dhomën e ndarë enkas për shokun Ibrahim Kelmendi.*** *Shkuam të gjithë sa kishim ngelur në familjen Gërvalla, unë, Ibrahimi dhe Xhaferi. Kam për t'ju treguar diçka tha, dhe e shpaloi palën e jorganit, duke pyet se kush nga ne i kishte fshehur ato para aty. Xhafer Durmishi shikonte pa folur, Ibrahim Kelmendi tha: „dikush i paska lënë cullak aty", kurse unë i thashë Suzanës të m'i jepte mua paratë. Pa hezitim ajo m'i dha. I numërova dhe i vendosa në arkë në prezencën e tyre. Ishin gjithsej 4.880 marka.* ***Paratë e fshehura u legalizuan, por pyetja se kush mund t'i ketë fshehur në dhomën ku kishte qasje vetëm Ibrahim Kelmendi, nuk u sqarua kurrë!"*** (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, 2010, faqe 123-124)

Partia Komuniste (PKMLSHJ)*: "Enigmë mbeti shuma prej 4.880 markash, e gjetur nga Suzana Gërvalla fshehur në* ***dhomën e ndarë enkas për Ibrahim Kelmendin****."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, faqe 156)

2-4. Bashkëposedimi

Bashkëposedimi (gjermanisht: mitbesitz) në sende të patundshme apo mobile ekziston në mes bashkëpronarëve, apo në mes bashkëshortëve apo atyre që në mënyrë të qëndrueshme bashkëbanojnë dhe i kanë sendet në përkujdesjen e tyre. Të dy bashkëshortët kanë obligimin e përkujdesjes për ato gjëra-sende që janë nën kontrollin e tyre dhe që janë objekt të së drejtës martesore.

2-5. Prona e patundshme

Sendet e patundshme (latinisht: res immobilis) quhen pronë e patundshme. Prona e patundshme është toka e cila është e ndarë në kadastra (estate). Kombësia tek prona e patundshme përcaktohet në bazë të asaj se ku shtrihet prona në pikëpamje gjeografike.

E drejta e pronës në pronë të patundshme regjistrohet në regjistrin e pronave (librat kadastral). Regjistrimit i paraprinë një provim i ligjshmërisë (principi i legalitetit). Ai, të cilit i shkaktohet humbje për shkak të gabimeve apo moskujdesit nga ana e organeve të regjistrimit, ka të drejtë në dëmshpërblim nga shteti.

2-6. Prona mobile

Sendet e lëvizshme (latinisht: res mobilis) quhen pronë mobile (e tundshme). Pronë mobile janë sendet që nuk janë tokë.

Kombësia tek pasuria mobile, është e lidhur-fiksuar tek e drejta e pronës, pa marrë parasysh se ku gjendet prona gjeografikisht. Që prona të konsiderohet gjermane, kërkohet që pronari i saj të person fizik apo juridik gjerman me më tepër se pesëdhjetë për qind.

2-7. Prona personale mobile (personal estate)

Sendet që mund të lëvizen-barten në mënyrë të natyrshme quhen pronë personale mobile, p.sh. letra aksionare, libreza kursimi, vetura, anije e vogël (boat), libra, vegla shtëpiake, tesha, monedha metali, monedha letre, vërtetime se të tjerët të kanë borxh etj. Pra me *personal estate* mendohet në ato sende që një person fizik mundet me i marrë me vete.

2-8. Pronë tjetër mobile

Sende të cilat nuk mund të lëvizen në mënyrë të natyrshme, p.sh. lokale të cilat gjenden në tokën e tjetërkujt, autobus, kamion, aeroplan udhëtarësh, platformë në deti për nxjerrjen e naftës apo anije e madhe transportuese (ship). Sende të lëvizshme janë ato që një person fizik nuk mund t'i merr me vete (personale estate).

2-9. Teoria e vlerës së pronës

Teoria moderne e filozofisë së të drejtës dhe shkenca e drejtësisë është e ndërtuar në themelet e logjikës së Aristotelit dhe klasifikimit të shkencës së drejtësisë nga ajo (logjika), dhe mënyrës së saj (drejtësisë) për t'iu afruar realitetit. Ndikimi i saj në të drejtën klasike romake vjen në shprehje tek Gaius Institutiones (160 pas erës së re.).

Aristoteles (384-322 p. e.) e ka nda vlerën e pronës pjesërisht në vlerë jo-komerciale të përdorimit (për nevoja shtëpiake) dhe pjesërisht në vlerë komerciale të këmbimit (tregtia e këmbimit) në veprën Politika (1256-1259b). "Tregtia, lloji më i rëndësishëm i tregtisë së këmbimit, është ndarë në tri pjesë: ndërtim anijesh, transport dhe shitje." (1258b)

John Locke (1632-1704) ka qenë një filozof, psikolog, pedagog dhe mjek anglez. Locke ka qenë i biri i avokatit (anglisht: barrister-at-law) John Locke (1606-1661), i cili më parë e ka krijuar një pasuri familjare përmes blerjes së tokave bujqësore. John Locke e ka trashëguar babain e tij dhe nuk ka pasë probleme ekonomike gjatë viteve në vijim të jetës së tij.

Më 1690 John Locke e botn librin e tij *Two Treatises of Government* (Dy trajtesa për formën e qeverisjes). Libri përbëhet prej dy pjesëve. Pjesa e dytë, *The Second Treatise of Government,* e ka nëntitullin *An Essay Concerning the True Original, Extent, and End of Civil Government* (Një ese lidhur me origjinën e vërtetë të qverisjes civile, shtrirjes dhe qëllimeve të saj). Prona (anglisht: property) trajtohet në kapitullin 5, § 25-51.

Locke mendon se çdo njeri nga natyra është i lirë të veproj dhe të disponoj me personin e tij dhe pronën e tij. Këto të drejta natyrale mund të kufizohen tek një individ vetëm për atë, në mënyrë që edhe ndonjë tjetër individ t'i ketë po ato të drejta.

Të gjithë njerëzit lindin pjesërisht me të drejtën për liri për personin e tyre, ndaj të cilës askush tjetër nuk ka pushtet dhe pjesërisht me një të drejtë që përpara të gjithë të tjerëve ta trashëgojnë pasurinë e babait së bashku me vëllezërit e motrat e tyre. Në bazë të Locke gjendja-natyrale është një gjendje e natyrshme ku të gjithë njerëzit kanë liri të plotë për të vepruar dhe pasur në dispozicion personin e tyre dhe pronën e tyre në atë mënyrë që ata e shohin të përshtatshme, brenda kufijve të së drejtës natyrale, pa e pyetur ndonjë person tjetër për leje apo për të qenë i mvarun prej vullnetit të ndonjë njeriu tjetër.

Resurset natyrore i takojnë gjithë njerëzimit. Në gjendjen natyrale nuk ka pasur komandues privat që ka vendosur për të gjithë njerëzit tjerë. Gjithçka që e ka ushqyer një person ka qenë e tij, edhe pse gjithçka është konsideruar pronë e përbashkët. Të gjitha sendet që një person i ka marrë nga natyra, i ka përpunuar me punën e tij, dhe ka shtuar diçka nga vetja, mendon Locke, do të thotë se ai person atë send e ka bërë pronë të tij.

Asnjë person tjetër në vazhdim nuk mund të ketë të drejtë në atë send. Por asnjë person nuk ka të drejtë të merr nga natyra më tepër se sa ai ka nevojë për gjallnimin e tij. Pjesa tjetër u ka takuar të tjerëve. E njejta gjë ka vlejtë për tokën. Aq tokë sa një bujk kishte mundësi ta përpunoj, mbjellë, përmirësoj dhe t'i shfrytëzoj të dhanat e punës së tij, aq ishte edhe prona e bujkut.

Locke ka konsideruar se nënshtetasit, përmes kontratës shoqërore, kontratë e cila është lidhë në mes shtetit dhe nënshtetasve, e kanë bartur tek shteti atë pushtet, fuqi (gjermanisht: macht) që është i domosdoshëm për t'i mbrojtur të drejtat natyrore njerëzore

që nga lindja, do me thënë të drejtën për jetë, shëndet, liri dhe para së gjithash pronën, kundër armiqve të brendshëm dhe të jashtëm, por jo edhe më tepër pushtet se kaq.

William Blackstone (1723-1780) shkruan në librin e tij shkollor rreth të drejtës angleze, *Commentaries on the Laws of England, book II, Of the Rights of Things, Clarendon, Oxford 1766 ch. 1, p 2: "There is nothing which so generally strikes the imagination, and engages the affections of mankind, as the right of property; or that sole and despotic dominion which one man claims and exercises over the external things of the world, in total exclusion of the right of any other individual in the the universe."* (Nuk ka asgjë më shumë që e venë fantazinë dhe ndjenjat në lëvizje tek njerëzit se sa e drejta për pronë; apo kur një person vetëm dhe në mënyrë despotike e ushtron kontrollin e pushtetit mbi sendet e tij fizike, me përjashtim të plotë kërkesave juridike të çdo njeriu tjetër në krejt universin.) Libri shkollor i Blackstonit në katër vëllime ka pasur rëndësi të madhe për zhvillimin e drejtësisë në vendet e Perandorisë Britanike. Librin shkollor të Blackstonit kolonistët anglez e kanë marrë me vete në Amerikë, dhe ai libër është përdorë për ndërtimin e themeleve të drejtësisë amerikane. Libri i Blackstonit "Commentaries" ka qenë një prej atyre burimeve kryesore që është përdorë kur është aprovuar Kushtetuta e SHBA. Edhe sot, Gjykata më e lartë federale në SHBA i referohet librit të Blackstones "Commentaries" në arsyetimet e vendimeve të veta.

Sistemi i vjetër i të drejtës natyrore franceze (l' ancien régime) ka qenë deri në vitin 1804 një kaos prej rreth 360 librash ligjore që e ka bërë pothuajse të pamundur orientimin e shpejt. Në deklaratën franceze mbi të drejtat e njeriut, që niset nga pikëpamja liberale për të drejtën natyrore, nga viti i revolucionit, 1789, në artikullin 17, thuhet se: "Pasi e drejta në pronë është një e drejtë e pacënueshme dhe e shenjtë, ajo nuk mund t'i merret askujt, po që se nuk është e domosdoshme për ta plotësuar një nevojë të përgjithshme, të konstatuar dhe ligjore, dhe bëhet pas një kompensimi paraprak dhe të arsyeshëm." Libri i të drejtës natyrale liberale civile i Napoléon Bonapartes (1769-1821) Code Civil nga viti 1804, përmban 2 281 artikuj të ndarë në tre libra. E drejta e sendeve (frengjisht: des bien) trajtohet në librin e dytë, artikujt 510-710, ku në pikat kryesore është i inkorporuar artikulli 17 i deklaratës së vitit 1789 dhe e vulosë pacënushmërinë e së drejtës në pronë. Code Civil i vitit 1804 me rregullat e tij materiale ka qenë i shkruar për shoqërinë e atëhershme bujqësore të Francës. Kuptimi francez liberal i së drejtës natyrore që vjen në shprehje në të drejtën franceze, gjendet në bazën e Unionit Evropian dhe raportet e tij interne rregullohen sipas të drejtës administrative franceze.

Socialisti utopist francez Pierre Joseph Proudhon (1809-1868) reagon në mënyrë radikale kundër pohimit se "e drejta në pronë është një e drejtë e pacënueshme dhe e shenjtë", dhe e zhvillon teorinë e tij të vlerës në librin *Systèmes des contradictions économiques, ou philosophie de la misère*, në dy vëllime, në vitin 1846. Proudhon e thotë shprehjen e tij të famshme "prona është hajni". Ajo çka është edhe më interesante, është se Proudhoni e shtron pyetjen "çka është prona?" Proudhoni analizon në librin e tij vlerat e dyfishta të pronës, atë jo-komerciale, të përdorimit dhe atë komerciale, të këmbimit.

Karl Marx (1818-1883), nën ndikimin e Proudhonit, i zhvillon vlerat e dyfishta të pronës, atë jo-komerciale, të përdorimit dhe atë komerciale, të këmbimit, në librin e tij Kapitali libri i parë, pjesa e parë, kapitulli i parë. "Malli para së gjithash është një send i jashtëm, send, i cili përmes vetive të tij plotëson nevoja njerëzore të ndonjë lloji. Karakteri i këtyre nevojave, se a e kanë shkakun tek barku apo fantazia, nuk ndryshon asgjë në thelb. Gjithashtu nuk është çështje se në cilën mënyrë sendi e plotëson nevojën njerëzore, të menjëhershme si artikull ushqimor, apo si artikull përdorimi, apo përmes ndonjë rruge anësore, si mjet prodhimi."

2-10 Vlera e përdorimit

Vlera e përdorimit është kualiteti jo-komercial, përjetimi i përdorimit praktik, i përdoruesit individual që të ketë mundësi t'i përdorë vetitë individuale të pronës. Kualiteti i pronës është i pamvarun nga pozita gjeografike e pronës.

2-11. Vlera e këmbimit

Vlera e këmbimit është ekskluzivisht vlerë në para, kuantitative, komerciale tek prona individuale që shfaqet kur ajo këmbehet me një pronë tjetër, dhe shprehet në çmimin e këmbimit që krijohet aty. Vlera këmbyese e pronës, rëndomë shprehet në një vlerë parash. Vlera e këmbimit është vlera që mund të matet në mënyrë kuantitative, për ndryshim nga vlera e përdorimit, tek e cila kjo matje nuk është e mundur.

Jusuf Gërvalla: "*Mbi idetë dhe lëvizjet përparimtare asnjë popull nuk mund të vërë dorë përgjithmonë, ashtu si e vë njeriu kësulën në kokën e vet të patjetërsueshme. Ku zënë fill, nga shtegtojnë dhe ku ngrehin çerdhe lejlekët e anës së ndriçuar të vetëdijes së Planetit, është punë që nuk mund të hetohet jashtë ligjshmërisë dialektike; Dhe, kjo ligjshmëri, për të padituri, shfaqet përplot pusi.*" (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 4)

3. JU U BËTË PRONË E BREZAVE

17 Janari i vitit 82 do të jetë një datë historike për të cilën brezat e ardhshëm do të mësojnë nëpër shkolla. Do të mësojnë se në këtë mbrëmje, në mënyrën që i karakterizon vrasësit më barbarë, u vranë Jusuf Gërvalla, Kadri Zeka dhe Bardhosh Gërvalla.

E shënuar do të jetë kjo ditë për punëtorët në mërgim, ditë në të cilën ne u ndamë nga vëllezërit tanë. Neve këtej na nxorën regjimet që shtypin klasën punëtore, na nxorën këtej duke na thënë se nuk kemi kualifikime në mënyrë që këtu të punojmë punët më të vështira dhe me krahun tonë t'i sigurojmë Jugosllavisë së molisur devizat me të cilat ajo po i paguan UDB-ashët e vet për të vrarë bijtë tanë.

Këta pasi u shpëtuan arrestimeve të para disa viteve, erdhën në mesin tonë për të na ndihmuar që të njohim më mirë fajtorin e të gjitha të këqijave tona. Disa nga ne, në fillim mendonim se a do të dimë të merremi vesh me shkollarët tanë. Por shumë shpejt e kuptuam njëri tjetrin. Morëm vesh se këta kalonin netë të tëra pa gjumë vetëm që të na afronin sa më tepër. U lidhën me ne, shtresat më të gjëra të popullit sepse na u afruan si vëllezër e si shokë. Pranuan me ne biseda të hapura e na i dëgjuan fjalët tona edhe kur nuk ishin me vend, me durim të madh. Na thirrën në demonstrata dhe ne u përgjigjëm njëzëri. Dolëm në demonstrata jo pse na paguan me marka si rrenin shovinistët e Beogradit, por pse në fjalët e tyre e pamë të vërtetën. Ata me gjithë shpirtin u mbështetën tek ne.

Ata ishin të thjeshtë e të gatshëm të bisedonin me të gjithë. Vinin tek ne darkave e pasdarkave e bisedonin kokë më kokë me ne për problemet e punës, për familjet e për të rejat nga Kosova. Lajmet e shkëputura që ua sillnim ne nga Kosova, ata na i jepnin të shtypura në faqe gazetash. Nuk përtonte Bardhoshi ta merrte çiftelinë e Jusufi t'ia thoshte këngës nëpër dhomat tona e nëpër manifestime të ndryshme, e të na bëjnë për disa çaste t'i harrojmë vuajtjet e në fytyrat tona të dukej buzëqeshja. Po ta japim fjalën shoku Jusuf se edhe pse çiftelisë nuk dimë t'i biem, kënga "Për mëmëdhenë" nuk do të pushojë kurrë.

Nuk do ta harrojmë as zërin tënd nga megafoni shoku Zeqë, me të cilin na përcolle nga demonstrata në demonstratë.

U njohëm me ju në kurbet, dhe ne na lidhën fortë fatet e njëjta. Fjalët tuaja të thëna me gojë si dhe ato të shkruara do t'i kujtojmë dhe do t'i ruajmë me kujdesin më të madh. Ju kemi lakmi juve dëshmorë, për veprën e madhe, ndërsa tek prindërit tuaj shohim fytyrën e vërtetë të nënës e të babait shqiptar, të cilët na duket se kanë dalur nga këngët kreshnike dhe legjendat, e qëndrojnë këtu mes nesh.

Ju sigurojmë, ashtu siç keni qenë edhe ju të sigurt, se familjet tuaja do t'i rrethojë tërë populli, e kujtimin tuaj do ta ruaj thellë në gji.

Çdo kush prej nesh krenohet me shumë të drejtë, sepse patëm rastin që për një kohë shumë të shkurtër qëndrimi me ju, mësuam aq shumë për historinë e popullit, për luftërat që kemi pasur dhe ajo që është më e rëndësishmja për luftërat që na presin. Me të vërtetë ne kemi një pasuri të madhe, të cilës do t'ia kanë zili brezat e ardhshëm. Nëse neve me arsye na shkon mendja, nga emocionet, të kishim qenë bashkëluftëtarë të Skënderbeut, të kishim qenë në njësinë e Mic Sokolit, të ndodheshim afër Bajram Currit në shpellën e Dragobisë, foshnjet e sotme nesër do të thonë: Të ishim bashkëpunëtorët e bashkëluftëtarët e këtyre trimave.

Nesër kur historinë do ta nxjerrim në dritë ju do të bëheni pasuri e brezave.

Nesër në ditën e lirisë, toka e lirë shqiptare do t'u thërret ashtu siç thirri Abdylin, Gurakuqin, Naimin, Hasanin etj. Derisa të vijë ajo ditë varrezat tuaja këtu do të jenë vend i shenjtë për të gjithë shqiptarët jashtë atdheut. Nga vizitat që do t'u bëjmë do të mbushemi me frymëzime dhe do të betohemi se do të vazhdojmë luftën deri në realizimin e idealeve tona të përbashkëta.

LAVDI DËSHMORËVE!

Ky fjalim i shkruar nga Xhafer Durmishi u lexua me rastin e varrimit të vëllezërve Gërvalla dhe Kadri Zekës, më 5 shkurt 1982, nga Remzi Ademaj. (Zëri i Kosovës, mars 1982, faqe 7-8)

4. TRASHËGIMIA

Trashëgimia është tradita për t'ia përcjellur më tutje pronën, titujt, borxhet dhe detyrimet kur një individ vdes.

Trashëgimia përmes lidhjes së gjakut një kohë të gjatë ka luajtur rol të rëndësishëm në shumë shoqëri. Traditat dhe ligjet që kanë të bëjnë me trashëgiminë mund të kenë ndryshime prej vendi në vend e gjithashtu prej kohe në kohë. Në bazë të së drejtës së vjetër gjermane, prona është trashëguar në bazë të lidhjes farefinsore. Testamentet kanë qenë pothuaj krejtësisht të panjohura dhe trashëgimia është lidhur vetëm në bazë të lidhjes farefisnore pa marrë parasysh se a ka qenë kjo lidhje e afërme apo e largët.

Në bazë të së drejtës romake, lidhjes farefinsore nuk i është kushtuar e njëjta rëndësi dhe prona i është përcjellur dikujt, përmes testamentit, shpeshherë vetë Cezarit.

4-1. Të uroj trashëgim të frutshëm shqiptar

Jusuf Gërvalla: *"I dashur shoku Z.!*

Para disa ditësh e mora videokasetën e pritur. Në të janë pesë filma e drama shqiptare të shkëlqyeshme. Shfaqjet e tyre të para ndër punëtorët tanë, treguan se janë shumë frymëzues. Ne ende nuk arritëm t'i shumëzojmë e t'jua dërgojmë edhe juve, sepse po na mungon edhe një videofon i dytë. ...

Njëherazi shfrytëzoj rastin t'ju përgëzoj edhe njëherë për martesën dhe t'ju uroj trashëgim të frutshëm shqiptar.

Me përshëndetje revolucionare

Drini" (Letër Kadri Zekës, 15 janar 1982; Faridin Tafallari, ME TRE YJET E PAVDEKËSISË NË ATO VITE TË STUHISHME, Tiranë 2010 faqe 284-285)

4-2. HUMBJA DHE FITIMI I TRASHËGIMISË

Anëtari i Akademisë së Shkencave dhe Arteve të Kosovës, Sabri Hamiti, ka shkruar dramën *Misioni* (Prishtinë 1997) që ka të bëjë me Jusuf Gërvallën dhe familjen e tij. Fjalia e mëposhtme, e të bijës së Jusufit, është marrë nga kjo dramë.

Sabri Hamiti: "DONA- Ai për mua kishte humbur në Gjermani." (Misioni, f.88-89)

Jusuf Gërvalla: "Mbi idetë dhe lëvizjet përparimtare asnjë popull nuk mund të vërë dorë përgjithmonë, ashtu si e vë njeriu kësulën në kokën e vet të patjetërsueshme. Ku zënë fill, nga shtegtojnë dhe ku ngrehin çerdhe lejlekët e anës së ndriçuar të vetëdijes së Planetit, është punë që nuk mund të hetohet jashtë ligjshmërisë dialektike; Dhe, kjo ligjshmëri, për të padituri, shfaqet përplot pusi." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 4)

S. H: "DONA- Ai për mua kishte humbur në Gjermani." (Misioni, f.88-89)

Jusuf Gërvalla: "Ky burrë i shtrenjtë i dijes shqiptare tërë jetën ia kushtoi shkencës dhe kulturës kombëtare dhe na la trashëgim një vepër monumentale me karakter enciklopedik. Përveç shkrimeve me interes për kritikën letrare, për historinë e letërsisë, folklorin, etnografinë, historinë etj. Eçrem Qabej trajtoi e zgjidhi çështje nga më të rëndësishmet në të gjitha fushat e gjuhësisë; ortografi e fonetikë, filologji e gramatikë, dialektologji e fjalëformim, leksikografi e leksikologji, onomastikë e etimologji, sidomos në historinë e gjuhës." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 7)

S. H: "DONA- Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Por, përjetë do të përulemi me nderime e dashuri para trashëgimisë kolosale kulturore që na la ky (Eçrem Qabej – shën. i Xh. D.) vigan i dijes dhe para kujtimit të personalitetit të tij të ndritur." (Lajmëtari, tetor 1980, faqe 8)

S. H: "DONA- Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Ndonëse Lidhja Shqiptare e Prizrenit u shua me gjak- për lavdinë e shqiptarëve sypatrembur e të lidhur ngushtë si një trup dhe për turpin e fqinjëve ballkanikë dhe të shteteve evropiane, që kaluan në anën e pushtuesit shekullor turk dhe të interesave shoviniste të Rusisë së largët – ajo la trashëgim një program serioz revolucionar, vetëdijen e zgjuar kombëtare dhe shpirtin e paepur luftarak të popullit shqiptar." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 3)

S. H: "DONA- Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Duke ruajtur dhe duke kultivuar cilësinë fisnike të lëvizjes, ne do ta ruajmë dhe do ta kultivojmë në shkallë të lartë prirjen elementare të shoqërisë njerëzore

– ecjen përpara, të cilës i bëhen prag me qëllime shtypëse e shfrytëzuese forcat e errëta të planetit, kapitalizmi, imperializmi dhe revizionizmi. Dhe këtë natyrë fisnike t'ua lëmë trashëgim brezave të ardhshëm!
LAVDI MARKSIZËM – LENINIZMIT!" (Luftë të dëshpëruarish, apo lëvizje të ndërgjegjshme?, dorëshkrim)

S. H: "DONA- Ai për mua kishte humbur në Gjermani." (Misioni, f.88-89)

Jusuf Gërvalla: "Mbi idetë dhe lëvizjet përparimtare asnjë popull nuk mund të vërë dorë përgjithmonë, ashtu si e vë njeriu kësulën në kokën e vet të patjetërsueshme. Ku zënë fill, nga shtegtojnë dhe ku ngrehin çerdhe lejlekët e anës së ndriçuar të vetëdijes së Planetit, është punë që nuk mund të hetohet jashtë ligjshmërisë dialektike; Dhe, kjo ligjshmëri, për të padituri, shfaqet përplot pusi." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 4)

*
* *

Dhetë, nandë, tetë, shtatë, gjashtë, pesë, katër, tre, dy, nji
Udhë e mbarë, Shqiponjë e dashtun, plot me shend
Na trego, në planete tjera a kish vend
Për ca qenje t`padjallëzueme siç jemi ne?

5. TESTAMENTI

Teste'ra (latinisht: testa 'ri, nga te' stis dëshmitar) paraqitja me shkrim e vullnetit të fundit. Një testament është një dokument juridikisht i detyrueshëm, të cilin një person e shkruan për të vendosur se si pasuria që ai e lenë duhet të rregullohet-ndahet pas vdekjes së tij. Autori i testamentit quhet testator (maskulinum) ose testatrix (femininum).

Testamenti e ka origjinën e tij tek e drejta romake dhe në Perandorinë Romake, ai ia ka dhënë mundësinë elitës së shoqërisë ta shpërndaj pasurinë e vetë në një mënyrë tjetër prej asaj të lidhjeve farefisnore. Ka zgjatur shumë kohë derisa testamentet janë pranuar në vendet gjermane, pasi aristokratët dhe bujqit kanë dashur që pronat të mbahen brenda farefisit.

Kisha e ka përkrah njohjen e testamenteve, pasi këto do të kishin mundësi t'i japin shtesa për veprimtarinë e saj.

Testamenti (në kuptimin teologjik) ka të bëjë me bashkimin (marrëveshjen) në mes Zotit dhe njerëzve; emërtim për dy pjesët e kryesore të Biblës. Testamenti i vjetër (latinisht: Testamen 'tum ve 'tus) ato libra që janë shkruar para lindjes së Krishtit. Testementi i ri (Testemen 'tum no 'vum), ato libra që janë shkruar pas lindjes së Krishtit.

5-1. Testamenti i Alfred Nobelit

Në aspektin ekonomik, Testamenti i shkencëtarit dhe sipërmarrësit suedez Alfred Nobel (1833-1896) ndoshta është testamenti më i njohur në botë.

Në testamentin e tij, që mban datën 27 nëntor 1895, Alfred Nobel vulosë vullnetin e tij, që nga pasuria e tij të themelohet një fondacion, dhe renta e kësaj pasurie të ndahet

si çmim për persona që në vitin paraprak i kanë sjellë më së shumti dobi njerëzimit. Farefisi ka marrë vetëm 0,5 përqind nga trashëgimia e tij. Nobeli ka pasë atë mendim se trashëgimet i pasurive të mëdha ndikojnë në rritjen e përtacisë së fisit njerëzor.

Çmimi do të ndahej në pesë pjesë të barabarta në këto fusha:
Letërsi. Fituesi i çmimit caktohet nga Akademia Suedeze (Svenska Akademien)
Fizik. Fituesi i çmimit caktohet nga Akademia Mbretërore e Shkencave e Suedisë
Kimi. Fituesi i çmimit caktohet nga Akademia Mbretërore e Shkencave e Suedisë
Fiziologji ose Medicinë. Fituesi i çmimit caktohet nga Karolinska institutet
Punë në shërbim të paqes. Fituesi i çmimit caktohet Komiteti Nobel i Norvegjisë.

Fondacioni Nobel, që nga viti 1901, për çdo viti i ka nda këto çmime në ditën e vdekjes së Alfred Nobelit, më 10 dhjetor.

5-2. Testamenti i Leninit

Në aspektin politik, një prej testamenteve më të rëndësishme janë ato letra e shënime që kanë marrë emrin "Testamenti i Leninit".

Testamenti i Leninit është emri që i është dhënë në një dokumenti të shkruar nga Vladimir Lenini në javët e fundit të vitit 1922 dhe në javën e parë të 1923. Në testament, Lenini propozon ndryshime në strukturën e organeve qeverisëse Sovjetike. Ai gjithashtu bënë komente për anëtarët kryesor të udhëheqjes Sovjetike dhe sugjeron që Josif Stalini të largohet nga posti i tij si Sekretar i Përgjithshëm i Komitetit Qendror të Partisë Komuniste të Bashkimit Sovjetik.

Lenini donte që testamenti të lexohet në Kongresin XII të Partisë Komuniste të Bashkimit Sovjetik që do të mbahej në prill të vitit 1923. Megjithatë, pas goditjes së tretë (pikës në tru) që pëson Lenini në mars 1923 mbetet i paralizuar dhe i paaftë për të folur, testamenti u mbajt sekret nga gruaja e tij, Nadezhda Krupskaya, me shpresë për rimëkëmbjen eventuale të Leninit. Vetëm pas vdekjes së Leninit më 21 janar të vitit 1924, ajo ia dorëzon dokumentin Sekretariatit të Komitetit Qendror të Partisë Komuniste, dhe kërkon që ai t'u bëhet i njohur dhe të vihet në dispozicion për delegatët e Kongresit XIII, që do të mbahej në maj 1924.

Këtu më poshtë është një pjesë e Testamentit të Leninit:

Letër Kongresit

Unë seriozisht do të këshilloja që një varg ndryshimesh në strukturën tonë politike të bëhen gjatë këtij kongresi.

Unë dëshiroj t'ua komunikoj ato pikëpamje që unë i konsideroj më të rëndësishmet.

Në radhë të parë e vendosi çështjen e rritjes së numrit të anëtarëve në Komitetin Qendror me disa dhjetëra apo thënë edhe më qartë, me njëqind. Unë mendoj se Komiteti ynë Qendror pa një reformë të tillë do të kanosej prej rreziqeve të mëdha, në rast se zhvillimi i ngjarjeve nuk do të bëhej krejtësisht i favorshëm për ne (dhe në një zhvillim të favorshëm ngjarjesh nuk mund të llogarisim).

Më tej, dua t'i propozoj Kongresit, që me disa kushte, vendimin e Komisionit të Planifikimit Shtetëror ta njeh me karakterin e një ligji, dhe në këtë kuptim, deri në njëfarë shkalle dhe me disa kushte të veprohet ashtu siç ka kërkuar shoku Trocki.

Sa i përket pikës së parë, do me thënë një rritjeje të numrit të anëtarëve të Komitetit Qendror, mendoj se kjo është e domosdoshme, si për ta ngritur autoritetin e

Komitetit Qendror ashtu edhe për atë që ne të kemi mundësi të punojmë për ta përmirësuar rrënjësisht aparatin tonë dhe për të bërë parandalimin e dukurisë ku konfliktet në mes pjesëve të vogla të Komitetit Qendror do të kishin efekt dhe ndikim të tepruar për ardhmërinë e krejt Partisë.

Unë mendoj se Partia jonë ka të drejtë që nga klasa punëtore të kërkoj 50-100 anëtarë të Komitetit Qendror dhe klasa punëtore të ketë mundësi të na i jep këta pa i ngarkuar së tepërmi resurset e saj.

Një reformë e tillë do ta shtonte në mënyrë të dukshme stabilitetin e partisë sonë dhe do ta lehtësonte luftën e saj në rrethimin prej shteteve armiqësore, luftë e cila sipas mendimit tim në shkallë të madhe do të ashpërsohet gjatë këtyre viteve të ardhshme, më të afërta. Unë mendoj se stabiliteti i Partisë sonë do të forcohej me mijëra herë përmes një mase të tillë.

Lenin

Më 23 dhjetor 1922

Vazhdim i shënimeve

Pasi që është bërë sekretar i përgjithshëm, shoku Stalin ka koncentruar në duart e tij pushtet të pakufishëm, dhe unë nuk jam i sigurt se ai do ta përdorë këtë pushtet me kujdes të mjaftueshëm. Në anën tjetër dallohet shoku Trocki, siç është rasti me luftën e tij kundër Komitetit Qendror rreth çështjes mbi Komisariatin Popullor për hekurudhat, jo vetëm me një talent të jashtëzakonshëm. Personalisht ai ndoshta është anëtari më i talentuar i Komitetit Qendror të tanishëm, por ai gjithashtu e ka një vetësiguri të tepruar dhe ju kushton tepër rëndësi anëve administrative të çështjeve.

24 dhjetor 1922

Shtojcë e letrës së 24 dhjetorit 1922

Stalini është tepër i vrazhdë, dhe kjo mangësi, që është krejtësisht e tolerueshme brenda mesit tonë, në raportet në mes nesh komunistëve, nuk mund të tolerohet tek sekretari i përgjithshëm. Për këtë arsye u propozoj shokëve që ta gjejnë një mënyrë për ta larguar Stalinin nga ky post dhe për atë vend të zgjedhin një person tjetër, i cili mund t'ia kaloj Stalinit vetëm në një aspekt, pra të jetë më tolerant, më lojal, më i sjellshëm, më i vëmendshëm, më pak kapriçioz. Kjo rrethanë mund t'ju duket një imtësi e parëndësishme. Por duke pasë parasysh parandalimin e përçarjes dhe duke u bazuar në atë se çka kam thënë më parë për raportin në mes Stalinit dhe Trockit, mendojë se nuk është një imtësi, apo është një aso lloj imtësie që mund të fitoj rëndësi vendimtare.

Lenin

Shënimet u mbajtën nga L F

Më 4 janar 1923

(Publikimi i parë: Më 1956 në *Kommunist* (Nr. 9)

Burimi: ЛЕНИН, ПОЛНОЕ СОБРАНИЕ СОЧИНЕНИЙ, ИЗДАНИЕ ПЯТОЕ, ТОМ 45, Moskë 1970, faqe 343-346. (Përktheu nga rusishtja Xhafer Durmishi)

5-3. Testamenti i Ibrahim Kelmendit për Ramë Nikçin

Nëntitujt dhe përmbajtja e njësive "Çdo të thotë fjala vojvodë?" dhe "Kush është vojvoda Ramë Nikçi?" janë marrë nga shkrimi i Ibrahim Kelmendit me titull " KLIKA E BEOGRADIT – Të vret natën, të këndon ditën..." në 6 faqe të formatit A5, i shpërndarë në maj 1982, në emër të "Punëtorët shqiptarë në mërgim". Fillimi i citatit:

"Ç'do të thotë fjala v o j v o d ë ?

Vojvodë është gradë ushtarake në mbretërit serbe e malazeze. Këtë fjalë do ta gjejmë të sqaruar në "ilustrovana politika" të Beogradit. Por për çudi, kur klika serbomadhe ka ndërmarrë fushatë histerike kundra "nacionalizmit romantik" shqiptar, si nuk u bie fjala vojvodë në sy, që nuk ka të bëj vetëm me nacionalizmin serb. Për këtë nuk kanë frikë as gazetari shovenist Zec as vojvoda Ramë, që e përdorin me krenari.

"... Vojvoda rugovas, shkruan "ilustrovana politika" (më 26.05.81), është përfaqësuesi i tanishëm "lozës" (serbisht: loza), e cila që nga kohërat turke ruan qetësinë dhe paprekshmërinë e Patriarkanës...)

Siç na del, vojvodët kanë qenë rojë e rendit, ndërsa vojvodët e familjes Nikçi (nga Shtupeçi i Madh, fshat i Rugovës) kanë qenë rojë besnike e Patriarkanës, të ndërtuar nga Dushani, për ta përjetësuar robërinë e "stara Serbisë" (siç e quajnë shovenistët Kosovën.).

-Kush është vojvoda Ramë Nikçi?

Të shkruajmë se kush është vojvoda Ramë Nikçi nuk e kemi vështirë, pasi ai vetë na e ka lehtësuar këtë, duke përmbledhur historinë e vetë e të familjes në bisedën dhënë "ilustrovana politikës" së Beogradit, Nr. 1177, të 26.05.81. Pos kësaj bisede, ai në rrethin e Pejës është ndër më të kompromituarit. Sa ai është edhe vetëm udbashi rankoviçevës Bajram Dreshi. Të dy së bashku, me ca të tjerë, Rugovës ia njollosin emrin e pa njollosur, pse bijtë e bijat i dalin asaj zot.

Në artikullin e revistës në fjalë, "Besa nije vraçena" lexojmë:

"Ramë Nikçi është shef i shërbimit juridik ndërkomunal pranë Entit për Inkuadrim në Pejë..." Siç e pamë më lartë, është përfaqësuesi i tanishëm i "lozës" për ta mbrojtur Patriarkanën.

Në pyetje të gazetarit, se a ka marrë pjesë ndonjë rugovas në demonstrata "nacionaliste", vojvoda përgjigjet: "Po. Të tillëve ju takon sipas ligjit nga qeveria, kurse nga rugovasit – bojkotimi (izolimi). Në shtëpitë s'do hynë askush, dërisa Pleqësia jotë të mos vendos ndryshe. Nga vllazëria ime Nikçi nuk ka asnjë demonstrues. E kam vërtetuar dhe për këtë jap fjalën. Askush nga anëtarët e SHKA "Rugova" s'ka marrë pjesë në demonstrata. Më është bërë qefi..." Pastaj vazhdon vojvoda: "Ishim dy herë si shoqëri mysafirë në RPS të Shqipërisë. Këtë vit shqiptarët është dashur të na e kthejnë vizitën, por le të mos vinë..." Më poshtë vijon vojvoda: "... Çka u duhet këtyre demonstruesve që kërkojnë t'i bashkangjiten Shqipërisë (...). Këtë liri, siç e kanë shqiptarët në Jugosllavi, nuk e kanë patur asnjëherë askund dhe secili që mendon ndryshe – është njeri i keq..."

Gazetari pyet: "Babën tëndë, gjithashtu vojvodë rugovas, e kanë vrarë në pritë në vitin 1939. Kush dhe përse?"

Ramë vojvoda përgjigjet: "Kanë vrarë babën tim me dy mixhallarë, para syve të mij, brenda gjysmë ore. Ka qenë larje llogarish me fiseve, nuk ka qenë hakmarrje gjaku. U ka penguar (menohen "vrasësit") pse baba ka qenë vojvodë rugovas, që ka ruajtur (nënvizimi ynë) Patriarkanën e Pejës..." Pastaj vojvoda vijon me nostalgji çetnike:

"... Me konakun e vjetër të kishës m'është djegur edhe dhoma në të cilën kam banuar prej 1941-tës e dëri në mbarim të Luftës. Në të ka qenë kërveti, në të cilin kam fjetur, aty ka qenë edhe luga me të cilën kam ngrënë dhe fotografitë e t'parëve të mij. Të gjitha janë djegur..."

Artikulli mbaron me fjalët e vojvodës Ramë: "Unë i dua (nënvizimi ynë) shumë fjalët e Mark Milanit..." (Ato s'po i citojmë – Shtojmë se Mark Milani ka qenë komandant

i forcave pushtuese malazeze, në luftë për t'i pushtuar Plavë, Gusi, Hot, Grudë e Rugovë...).

E cituam si shumë artikullin në fjalë pse u pa e arsyeshme përmes të kësaj reviste çetnike, gjegjësisht përmes fjalëve të vojvodës, ta njohim udhëheqësin e SHKA "Rugova", i cili, sipas "Pravosllavjes" (Gazetë kishtare serbe", "kur ka parë konakun në flakë ka qa." Vojvoda kësaj radhe "demanton" atë çka ka shkruar "Pravosllavja", duke thën se rugovasit nuk qajnë kur t'u ndodhin fatkeqësi të rënda...

"Patriotizmi" serb i Ramë vojvodës, siç na bind ky artikull dhe profesioni i tij si vojvodë, ia kalon "patriotizmit" serb të shumë çetnikëve, të cilët nuk kanë bërë dhe s'do bëjnë aq sakrifica për ta mbrojtur kishën, sa bëri familja Nikçi (nga Shtupeqi i Madh). Krenaria e Ramë Nikçit si vojvod... për ta mbrojtur Patriarkanën...!!

Duket së nana e Ramës kur ka dashur të kryen nevojë (me nder me then) në vend të m... ka pjellur rastësisht vojvodën..." (Mbarimi i citatit)

Nëntitujt dhe përmbajtja e njësive "Çdo të thotë fjala vojvodë?" dhe "Kush është vojvoda Ramë Nikçi?" janë marrë nga shkrimi i Ibrahim Kelmendit me titull " KLIKA E BEOGRADIT – Të vret natën, të këndon ditën..." në 6 faqe të formatit A5, i shpërndarë në maj 1982, në emër të "Punëtorët shqiptarë në mërgim"

5-4. TESTAMENTI i PARTISË KOMUNISTE-PKMLSHJ NË EMËR TË JUSUF GËRVALLËS

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Me Skënder Skënderin isha takuar vetëm njëherë në familjen Gërvalla, në shtator të vitit 1981, në prezencën e Islam Rafunës. Pastaj, as nuk e kam parë, por as nuk kam dëgjuar më për të. Nuk e mora vesh se nga erdhi, nga Kosova apo nga ndonjë vend tjetër, ndodhej ilegal në Gjermani, apo kishte ndonjë leje qëndrimi. Në fillim mendova se qëllimi i vizitës së tij ishte ngushëllimi, por pak kohë më vonë, për befasinë time, Suzana ma prezantoi si „zëvendës“ të Jusufit!"* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 88)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Kurrë nuk e mora vesh në kishte pasur të drejtë Jusuf Gërvalla, që në grahmat e fundit të jetës së* ***tij më përzgjodhi mua*** *për t'u përkujdesur për gjënë më të shenjtë që e ka njeriu në jetë, familjen, apo pati të drejtë Xhafer Durmishi të shpallej apo të vetëshpallej si zëvendës i tij pas vdekjes! Një gjë është e qartë: para se të vdiste Jusuf Gërvalla, nuk i ishte kujtuar askujt të kishte lënë ndonjë amanet që njëfarë Xhafer Durmishi duhej ta zëvendësonte atë pas vdekjes!?"* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe150)

5-5. Testamenti i Jusuf Gërvallës për Partinë Komuniste-PKMLSHJ

Në kryeartikullin e Jusufit me titull "T'I JAPIM SHTYTJE TË RE LUFTËS", i cili u lexua nga Jusufi në mbrëmjen e 28 Nëntorit, në rrethin e Shtutgartit, pos tjerash, thuhet:

Jusuf Gërvalla*: "Karshi zhvillimit të tillë të ngjarjeve, për forcat tona të organizuara patriotike e revolucionare, për rininë dhe popullin tonë dalin detyra serioze, të barasvlershme me përpjekjet historike shekullore për ekzistimin e kombit shqiptar në tërësi dhe për këmbënguljen në realizimin e të drejtave të ligjshme të pjesës së robëruar të popullit tonë nga shovinistët jugosllavë, në veçanti.*

Po të kihet parasysh pesha historike e situatës aktuale, një detyrë prioritare del bashkimi optimal i organizatave e grupeve komuniste, patriotike dhe revolucionare, të

cilat luftën kombëtare dhe shoqërore të popullit tonë të shumëvuajtur e marrin në tërë seriozitetin e saj. Ato grupe e organizata, që bëjnë lojën e 'politikës së madhe', lojën e arrivizmit revolucionar, të udhëhequra prej karrieristësh megalomanë, dhe ***ato që janë organizuar prej ELEMENTESH TË DYSHIMTA****, (këto fjalë të nëvizuara i drejtohen ish-policit politik Abdullah Prapashtica - shën im) e tani mbjellin në radhët e njerëzve tanë anarki dhe sjellin dezinformime në fitim të qeverisë së Beogradit i ftojmë të heqin dorë nga rruga e tyre e gabuar. Gjaku i derdhur, burgu i zi dhe terrori çnjerëzor që po ushtron mbi bijtë e bijat e Kosovës trime, na obligon që Atdheut tonë t'i dalim hakut me një dashuri që bëhet, - siç thotë ... - me ngut, me alarm, me përpjekjet mbinjerëzore të luftëtarëve të vërtetë të lirisë."* (Zëri i Kosovës, nr. 2 janar 1982, faqe 2, shtylla 2)

Kah i erdhi Jusufit mendimi me e përdorë fjalinë *"dhe ato që janë organizuar prej* ***ELEMENTESH TË DYSHIMTA"***?

Pas mesit të nëntorit 1981, Sabri Novosella e njofton Jusufin se në Turqi, në shtëpinë e tij, është takuar me "komunistin", ish-policin politik Abdullah Prapashtica, me sekretarin dhe nipin e tij. Në bazë të fjalëve të Abdullahut, Sabriu e njofton Jusufin se:

- Motivi i ish-policit politik për largim nga Jugosllavia është bashkimi i të gjitha grupeve e organizatave, pasi çështja e bashkimit nuk i paska ra askujt ndërmend para tij,

-Partia Komuniste-PKMLSHJ e ish-policit politik është organizatore e demonstratave të vitit 1981,

-Adem Dema-Demaçi i takon Partisë "komuniste" të ish-policit politik!

"Adem Dema-Demaçi: *Unë nuk kam qenë as enverist ose komunist.*

A. Duka:- I keni njohur në atë kohë Jusuf Gërvallën dhe Kadri Zekën?

A. Dema: Jusufin e kam njohur pas daljes nga burgu i parë. Ai ka qenë i lidhur me ne... Jusuf Gërvalla ka mbetur i pazbuluar. Kanë mbetur edhe grupe të pazbuluara, sepse ne bënim ç'është e mundur të ruanim konspiracionin. I tillë ka qenë edhe ai i Jusufit. Jusufin e kam njohur, Bardhin e kam njohur, ndërsa Kadri Zekën jo." (Apostol Duka, Vrasje në Shtutgart, Tiranë 2008, f. 150-156)

Këta trika të ndryshëm të Abdullahut, Sabriu ia përcjellë Jusufit në mënyrën e vet. Në bazë të informatave të Sabriut, Jusufi i përdorë fjalët: *"dhe ato që janë organizuar prej* ***ELEMENTESH TË DYSHIMTA"***. Këto fjalë janë të vetmet fjalë përshëndetëse që Jusufi i përdorë në jetën e tij lidhur me partinë "komuniste" të ish-policit politik, Abdullah Prapashtica.

5-6. Testamenti i Ibrahim Kelmendit për Jusuf Gërvallën

Bedri Islami*: - Pas botimit të romanit "Atentatet" ju u ndodhët edhe një herë në dy kahe: në përgëzimin e shumë prej atyre që i kishin përjetuar ngjarjet bashkë me ju, si Saime Isufi apo Mustafë Xhemajli, por edhe në ciklimin e radhës së sulmit ndaj jush, nëse mund ta quaj kështu. Mes të tjerave, në një material, i cili po përhapet tashti, nuk e di nëse është i saktë, bëhet* ***fjalë për lidhjen fisnore me Ramë Nikqin ose Ibërdemaj****, i cili, siç e cilëson Xhafer Durmishi, me siguri "analisti" më i zellshëm i romanit tuaj, ishte agjent i UDB-së.*

Ibrahim Kelmendi: - *Pas botimit të romanit "Atentatet" ka pasur vërtet reagime të llojllojshme dhe, me thënë të drejtën, më kanë gëzuar. Ato ishin një dëshmi se nuk e kisha shkruar vetëm sa për ta shkruar. Pas dy muajve romani u shit dhe shpesh ndihem keq kur të interesuarit e tjerë e kërkojnë dhe unë nuk kam asnjë kopje. Shtëpia botuese "Toena" e Tiranës ka premtuar ta ribotojë.*

Tani ka shkruar një reagim të gjatë Xhafer Durmishi, ish-bashkëveprimtar, njëkohësisht ish-kundërshtar i imi. Sa për shembullin që sollët ju për sqarim, unë nuk do t'i isha hidhëruar fare Xhaferit, sikur të kishin qenë shpifje të tij autentike, ngaqë ndaj

tyre kam krijuar imunitet. Tani më shqetëson fakti se ato shpifje i vishen Jusufit, të cituar në bazë të një "raporti" që gjoja ai i paskësh dërguar Sabri Novosellës. Fillimisht dëshiroj të shpreh vlerësimin se atë "raport" nuk e ka shkruar fare Jusufi, meqë nuk është në fahun, në germën dhe në frymën e tij. Po ta kishte shkruar vërtet ai, nuk do të ngurroja ta diskreditoja, edhe për së vdekuri, për të pabesë e intrigant.

... Mjafton të them se Jusufi e ka ditur shumë mirë kush ishte Ramë (Idriz) Ibërdemaj, prandaj nuk ka pasur nevojë të hamendesohej nëse ishte Ramë Ibërdemaj apo Ramë Nikqi.

...Dihet, dajën nuk e zgjedh dot. Jusufit nuk do t'i kishte shpëtuar kjo lajthitje, edhe po të kishte qenë i pabesë dhe intrigant dhe të kishte përpiluar të tillë "raport" kaq diskreditues, së pari për veten e tij. Pra, kjo lajthitje është prodhuar nga falsifikuesi, i cili ngjan të jetë vetë Xhafer Durmishi, meqë e citon rreth 100 here atë "raport" në "librin" e tij, me titull hileqar e intrigues: "Lëvizja e Jusuf Gërvallës".

...Po ta kishte publikuar këtë "libër" Xhafer Durmishi para se ta kisha shkruar romanin "Atentatet", sigurisht, unë do ta kisha mënjanuar Ramë Ibërdemajn si personazh te romanit, për inat të Xhaferit. Prandaj, edhe për inat të Xhaferit, me këtë rast dua t'u kërkoj falje fëmijëve të respektuar të dajës Ramë, pse e kam diskreditуar atë në roman si të dyshimtë për bashkëpunëtor të UDB-së. Vetëm për Haki (Ramë) Ibërdemajn, të cilin një spiun i UDB-se e vrau ne Bruksel, sigurisht qe kisha dhënë një tren me xhafera që të mos e vrisnin, sepse e kishte dëshmuar veten në demonstratat e vitit 1981 ne Prishtinë dhe gjate angazhimit të tij patriotik në Bruksel si trim e patriot i devotshëm!" (Bedri Islami, LËVIZJA, Tetovë 2012, faqe 114-117)

5-7. Testamenti i Jusuf Gërvallës për Ibrahim Kelmendin

Jusuf Gërvalla: "*Po ashtu, „përkundrazi“, i nderuar shok Ibrahim!*

...E marr me mend (e kjo spikat edhe në letrën tënde) ç‘mundime ke pasur të më shkruash në “nivelin” tim, sikur. thua se vetëm në “nivelin” tim të shkrimit paska për mua afrim, respekt e dashuri për njerëzit! E çka do të kish qenë “niveli” im, sikur t‘u jepej flirteve absurde narcisoide me vetveten dhe të injoronte faktin, se ka pa numër virtyte të tjera, që mund ta marrin vizën e njerëzisë para se një aftësi mesatare e të shkruarit?! Ky është ofendimi më i madh, që më ke bërë ndonjëherë: të më zhveshësh nga gjithçka njerëzore dhe të më identifikosh me një aftësi gati-gati mediokër të shkrimit! (Ti këtë se thua konkretisht, po del nga qëndrimi yt.)" (Letër Ibrahim Kelmendit, nëntor 1980; Faridin Tafallari, ME TRE YJET E PAVDEKËSISË NË ATO VITE TË STUHISHME, Tiranë 2010 faqe 281-283)

Ibrahim Kelmendi: "*Po ta kishte shkruar vërtet ai, nuk do të ngurroja ta diskreditoja, edhe për së vdekuri, për të pabesë e intrigant."* (Bedri Islami, LËVIZJA, Tetovë 2012, faqe 114-117)

Jusuf Gërvalla: "*Me përfaqësuesin e Frontit të Kuq Popullor, Ibrahim Kelmendin, jam njohur në janar të vitit 1980. Më ka sjellë për t'ia korrigjuar disa artikuj të përgatitur për gazetën "Bashkimi" dhe më ka propozuar që të shkruaj edhe unë për këtë fletushkë. Pasi e kisha lexuar numrin e saj të parë qysh në vendlindje dhe e dija se gazeta bie në duar të popullit, bile në një gjendje jo të lakmueshme e pashë të arsyeshme t'i përgjigjem pozitivisht për propozimin dhe konkretisht fillova me bashkëpunimin.*

.... Madje në atë kohë, Ibrahimi kërkonte një njeri "të ndershëm e trim", që për një kundërshpërblim prej nja 50 mijë markash gjermane, do të kryente në Kosovë një aksion sipas porosisë së reaksionit shqiptar antikomunist. (Lidhur me këto çështje kemi pasur një dialog të përbashkët dhe bukur të rreptë në praninë e tij unë dhe dy shokë nga

Vjena, lidhur me këtë është dashur të jetë i informuar patjetër Profesori, në qoftë se është i informuar për çkado lidhur me I. Kelmendin.)

...Është nip i një agjenti me zile të UDB-së, i quajtur Ramë Nikçi ose Ibërdemaj, punon në postën e Pejës. I biri i këtij Ramës ndodhet me punë në Mynhen dhe ka qenë aktivist i dalluar, madje edhe kryetar klubi në Mynhen. Ibrahimi kritikon hapurazi si agjent dajën, por ka kontakte të vazhdueshme me djalin e dajës dhe, për sa mund të vërehet, edhe simpati ndaj tij. Ka provuar t'ia plotësojë këtij daje të vogël (Gani Ibërdemajt - edhe lidhur me këtë njeri është dashur të jetë i informuar Profesori) dëshirën për t'u takuar me mua.

... Shokët e Vjenës e mbajnë larg. Bile, kur njërit prej këtyre shokëve, i cili më qortoi pse rrija me I. K., i thash se është një njeri që imponohet me këmbëngulje dhe unë, si shqiptar, nuk mund ta përzë nga shtëpie ime, ky m'u përgjegj fjalë për fjalë kështu: "Ia paske frikën, prandaj s'e përzen si qenin!"

Ka disa muaj që i kam ndërprerë marrëdhëniet me të. Kur takohemi rastësisht flasim, por punë të përbashkëta nuk kemi. Bashkëpunimi me të gjatë demonstratave të mbajtura në Perëndim ka shkuar përmes shokut të "Lirisë".

Kështu e kam parë unë të arsyeshme të veproj, duke marrë për bazë vrojtimet e parashtruara më sipër si dhe disa anë negative në sjelljen elementare të I. K., që herë duken agjamillëk, herë djallëzi të thella." (Lëvizjes Nacionalçlirimtare të Kosovës dhe Viseve të tjera Shqiptare - Komitetit të Degës "Hasan Prishtina" RAPORT mbi disa çështje rreth punës së organizatave Grupi komunist "*Zëri i Kosovës*" dhe Fronti i Kuq Popullor; U botua për herë të parë në www.albaniapress.com, 2 tetor 2011 nga Faridin Tafallari, së bashku me punimin; Kur Jusuf Gërvalla shkruante)

6. TURBULENCA

Pas vrasjes së Jusuf Gërvallës, zbrazëtia që ka lënë ai **nuk është zavendësuar kurrë.** Unë kurrë në jetë nuk kam pasur as imagjinatën më të vogël, imagjinatën e ndyrë për ta zavendësuar ate. Është punë e turpshme që luftën time dhe përpjekjet e mia deri në atomin e fundit të energjive të mia të cilësohen, si përpjekje, si jo luftë kundër UDB-së Serbe dhe të gjitha degëzimeve e varianteve të saj, por si luftë për t'ia zënë vendin Jusuf Gërvallës. Është Ibrahim Kelmendi, sipas Jusufit – nipi i një agjenti me zile të UDB-së, dhe Partia Komuniste (PKMLSHJ) që janë përpjekur të më etiketojnë trashëgimtarë, zavendës e uzurpues të zotshpillakut në Kështjellën e Jusuf Gërvallës.

Jusuf Gërvalla, si luftëtari më i rëndësishëm i çështjes shqiptare në vitet 1980-1981 është vra si anëtar i Lëvizjes Nacionalçlirimtare të Kosovës dhe viseve të tjera shqiptare nën Jugosllavi. Vetëm e vetëm si anëtarë i kësaj Lëvizjeje jam njohur me Jusuf Gërvallën dhe kam punuar së bashku me te në botimin e revistës së Lëvizjes "Zëri i Kosovës". Në kohën e vrasjes Lëvizja e Jusuf Gërvallës nuk ka pasur asnjë marrëveshje as gojore e as me shkrim, me asnjë organizatë tjetër.

Ibrahim Kelmendi: ”*Xhafer Durmishit edhe i pëlqente të krekosej si trashëgimtar i Jusufit, edhe hidhërohej nëse i vihej në pah. Tashti sidomos nuk është duke i pëlqyer nëse i bie të lexojë se çfarë komplotesh ka bërë, si është krekosur dhe cilat ishin pasojat.*” (Gjurmë e fërkemë, libër i shpërnarë përmes internetit në shtator 2016)

Atentati i 17 janarit 1982 në rrethin organizativ të Jusufit nuk krijoi ndonjë turbulencë apo hutim. Me këto fjalë mendoj, se edhe pas atentatit secili shokë i rrethit të Jusufit i ka ditur detyrat e veta, dhe kanë bërë çdo gjë që t'i kryejnë ato, brenda kufijve të

aftësive të tyre. Asnjë shok i Lëvizjes së Jusufit, dhe as gruaja e tij nuk kanë shtruar kërkesën e turpshme që unë ta zavendësoj Jusufin. Të vetmen kërkesë që ata e kanë shtruar ndaj meje, ka qenë që lufta e organizuar e Lëvizjes së Jusuf Gërvallës të vazhdojë duke shfrytëzuar të gjitha aftësitë e mundësitë e mia dhe unë këtë punë e kam bërë, ashtu si edhe ata, dhe besoj se e kam kryer me nder, ndoshta edhe më mirë se sa që mund të jetë pritur prej meje. Në këto përpjekje nuk ka asgjë të keqe, asgjë të pavend, asgjë të turpshme. **Për këtë punë jam krenar përgjithmonë dhe nuk ka polic politik të UDB-së Serbe dhe, nëse shprehem sipas Jusufit, -nipa të agjentëve me zile të UDB-së, që mund të më detyrojnë, që krenarinë dhe superioritetin tim të ndritshëm t'i shkëmbej me punët e tyre.**

Por siç thotë populli armiku nuk të vret për me të ba meremet.

Vdekja e një njeriu të llojit të Jusuf Gërvallës mund të ketë pasoja për një grup, për një organizatë, për një Lëvizje, për një ndërmarrje, për një komb etj. Vdekja e njerëzve të tillë mund të shkaktoj turbulenca të mëdha. Këto turbulenca munden me qenë të paevitueshme si atëherë kur personaliteti i madh vdes me krye në jastëk, e ndoshta edhe më i madh kur ai vritet.

Ajo që është karakteristike tek Buda, Konfuciusi, Sokrati dhe Krishti është se asnjëri prej tyre nuk ka lënë diçka të shkruar prej dorës së tyre. Ruajtja e madhështisë së tyre, kompensimi i mungesës së tyre fizike, për aq sa një kompensim i tillë mund të jetë i mundshëm, është bërë nga ata që i kanë mbledhë, shkruar dhe sistemuar mendimet e tyre. Ngacmimi, lakmia për t'i vendosur mendimet personale në gojën e mendimtarëve viganë, për t'iu dhënë atyre peshë më të madhe, me siguri se ka qenë në ndonjëfar mase prezente në të katër rastet e lartpërmendura. Por edhe në raste të tilla ajo punë është me talent aq të madh, sa tani është tepër vonë me u lodhë me analizat se cila mund të jetë kopja e cili mund të jetë origjinali.

Person i cili ka vuajtur dhe është persekutuar aq shumë për shqiptarët nën Jugosllavi, në gjeneratën tonë dhe që nuk ka lënë asnjë mendim politik me shkrim mund të merret Metush Krasniqi. Përpjekjet e ndryshme, të autorëve të ndryshëm, duke thënë mendime personale dhe duke ia mvesh ato Metush Krasniqit, deri më sot kanë qenë katastrofale. Dëmtimet e bëra në këtë drejtim kanë lënë përshtypje aq të keqe sa mund t'ua thejnë vullnetin shumë njerëzve të arsyeshëm dhe të logjikshëm që të merren me atë punë edhe më tutje.

Në mënyrë të ngjashme, si tek rasti i Metush Krasniqit, "fjalë të mira", "komplimente", gënjeshtra skandaloze dhe falsifikime kriminale janë tentuar të bëhen edhe në emrin e Jusuf Gërvallës. Por këto tendenca kanë pësuar katastrofën për meritën e vetë Jusuf Gërvallës, i cili pothuajse çdo hap të veprimtarisë së tij në Gjermani e ka dokumentuar me shkrim me dorën e vetë.

Sulmi i shtetit kundër Sokratit e ka marrë kundërgodtijen e merituar prej veprave të Platonit. Platoni si autoritet, nuk më ka rënë të lexoj se dikush e ka kontestuar si një ndër shokët më afërt të Sokratit.

Aristoteli ka qenë nxënës i Platonit. Pas vdekjes së Platonit, me sa më kujtohet nga një lexim para disa vitesh, Aristoteli ka shpresuar se nga rrethi intelektual që i ka takuar do të njihet si pasuesi i Platonit, por rrethi i Platoni nuk e ka njohur atë si shokun më të denjë të Platonit, e kanë konsideruar të padenjë për ta drejtuar Akademinë e Platonit, dhe ai është detyruar që fatin e tij ta kërkoj tjetër kund, në një tjetër rreth.

Tek rasti i Krishtit, pena më e fuqishme që ka luftuar në emër të Krishtit ka qenë Paulusi. Paulusi fillimisht ka qenë një lloj polici fetar dhe persekutues i të krishterëve, dhe ka pësuar një goditje e ka bërë kthesë në rrugën e tij për në Damask. Pra ky rast, si

edhe shumë e shumë të tjerë vërtetojnë se jo me çdo kusht, një nxënës i madh duhet të gjendet patjetër në mesin e atyre që e kanë njohur personalisht një njeri të madh.

Tek situata pas Aleksandrit të Madh, Perandoria e tij me kalimin e kohës shkapërderdhet. Pasimi i tij në të gjitha pikëpamjet dështon.

Në Dy Triumviratet e Perandorisë Romake, të Parin (aleanca e fshehtë politike në mes Gaius Julius Caesar, Marcus Licinius Crassus, dhe Gnaeus Pompeius Magnus) dhe në Triumviratin e dytë (aleanca politike zyrtare në mes Octavian (më vonë i njohur Augustus), Marcus Aemilius Lepidus, dhe Mark Antony) kemi rastet, kur tre persona bëjnë marrëveshje për ta marrë barrën e krejt pushtetit vendimtar.

Në SHBA figura unike e padiskutueshme e Revolucionit Amerikan Xhorxh Vashington mbetet e pazëvendësueshme. Pasuesit e tij Adamsi dhe Jeffersoni vazhdojnë luftën në taborre të ndryshme, por faktori që i amortizon konfliktet e tyre është Kushtetuta.

Tek rasti i Marksit dhe Engelsit kemi një situatë të veçantë. Pas vdekjes së Marksit, autoriteti kryesor i lëvizjes punëtore ndërkombëtare pranohet Engelsi, por ai nuk konsiderohet si zavendësi i Marksit, pasi ai ka qenë dikushi edhe sa ka qenë gjallë Marksi. Pra pas vdekjes së Marksit, Engelsi e zen vendin e Engelsit.

Biografi i Karl Marksit është Franz Mehring, por ai nuk akuzohet nga askush se shkrimin e biografisë së Marksit e ka bërë për qëllime të ulëta vetëm e vetëm sa për t'ia zënë vendin atij. Pra, një njeri që i thotë fjalët më të mira, më të sakta dhe më interesante për jetën tënde, aspak nuk do të thotë se ai mund të jetë trashëgimtari yt ideor apo trashëgimtarë në çfarëdo pikëpamje.

Ibrahim Kelmendi dhe Partia Komuniste (PKMLSHJ) kanë bërë zhurmën kryesore rreth meje si "trashëgimtar" e "zëvendës" të Jusuf Gërvallës.

Jo vetëm Jusuf Gërvalla por asnjë njeri i vetëm në botë nuk mund të zavendësohet nga askush, pasi çdo qenie njerëzore është tepër origjinale për t'u zavendësuar nga dikush tjetër. Jo vetëm qeniet njerëzore apo qeniet e botës së gjallë por shpesh edhe sendeve nga bota e vdekur, sendeve të krijuara nga njeriu (prodhime industriale), si veturave e shumë e shumë artikujve të ngjashëm u ipet një numër unik serial, një numër unik i karoserisë për të mundësuar identifikimin dhe mospërzierjen me asnjë artikull tjetër të atij lloji.

Për njerëzit dhe në disa kuptime tjera ekziston përdorimi më i drejtë, më i sakt, dhe më real: pasardhës. Në fjalorin e gjuhës shqipe për fjalën PASARDHËS e kemi këtë shpjegim:

PASARDHËS, PASARDHËSI, PASARDHËSIT.

1. Njerëzit e një gjaku që kanë lindur prej të parëve të përbashkët; nipërit e stërnipërit; brezat e mëvonshëm; fjalë e kundërt është PARAARDHËSIT. *Shqiptarët janë pasardhës të ilirëve.*

2. ***Ai që vijon punën e dikujt në një fushë të caktuar; vazhdues a pasues i dikujt;*** *e kundërta - paraardhës; ai që zë vendin e një tjetri në një detyrë etj. Pasardhësit e rilindësve.*

3. Fëmija, i biri; trashëgimtari.

Nëse e shikojmë shpjegimin nën numrin 2, pasi çdo njeri është tepër origjinal rrjedh se asnjë njeri nuk mund të pasohet, të ketë një vazhdues krejtësisht të barabartë të punës së tij. Dikush pasohet nga vazhdues shumë më të dobët, dikush pasohet nga vazhdues shumë më të fuqishëm, por asnjëherë nga pasues krejtësisht të barabartë. Edhe pse ekziston kjo llojllojshmëri e pakufishme, prapë se prapë nuk ka kurrnjë arsye që definicioni i mësipërm, nën pikën 2, të shpallet i pavlerë dhe të fshihet nga fjalorët.

Megjithatë epiteti pasardhës (sipas shpjegimit numër 2), apo pasues nuk vlen krejtësisht për punën time, pasi unë kam qenë pena ndihmëse-kryesore e Jusufit, prej

korrikut 1981, e prej fillimit të revistës Zëri i Kosovës. Pas vrasjes së Jusufit e kam vazhduar punën time, atë punë që e kam filluar në mënyrë të fuqishme së bashku dhe me nxitjen e Jusufit.

7. ZAVENDËSI

7-1. NUK ËSHTË ZHVILLUAR KURRFARË AKTIVITETI
7-2. SPEKTAKLE DHE VRAPIME TË MJERA
7-3. Partia Komuniste (PKMLSHJ) dhe, sipas Jusufit, nipi i një agjenti me zile të UDB-së
- Me Skënder Skënderin isha takuar vetëm njëherë
-Sabri Novosella e përzgjodhi Nuhi Sylejmanin
-Inferioriteti vandal i burrit të papërkulshëm
-Ishte i angazhuar në përgatitjen e Zërit të Kosovës
-Ai nuk përfillte askënd
-Po ta dija se do të afirmohesha
-Internacionalizmi proletar i PKMLSHJ dhe hienat sllave
-Shefi i tanishëm i familjes Gërvalla
-E kemi dëshminë se si u bë trashëgimtarë
-Uzurpuesit e zotshpillakut u imponuan si trashëgimtarë

7-4. Lëvizja u shua me vrasjen e Jusuf Gërvallës
7-5. Jusuf e donte se ai ishte besnik
7-6. ASKUSH S'MUND TA ZËVENDËSONTE DHE AS MUND TA ZËVENDËSOJË JUSUF GËRVALLËN!
7-7. Lëvizja u shua një muaj pas vrasjes së Jusuf Gërvallës
7-8. Ky bashkim kishte dhënë kontribut të jashtëzakonshëm
7-9. PAS VRASJES SË TYRE KA NDODHUR AJO QË KA NDODHË PAS VRASJES SË ADEM JASHARIT
7-10. Si trim i mirë me shokë shumë

7-1. NUK ËSHTË ZHVILLUAR KURRFARË AKTIVITETI

Xhafer Shatri:*"Një parantezë. Në prag të vrasjes tragjike të shokëve tanë Jusufit e Bardhoshit (kanë qenë siç dihet anëtarë të ish Lëvizjes nacionalçlirimtare...) dhe Zeqës (anëtar i ish-Organizatës Marksiste-Leniniste...) janë zhvilluar bisedime për bashkim. Bisedimet kanë qenë të suksesshme dhe sipas të gjitha gjasave natën e vrasjes ka ardhur gjer te bashkimi. Këto organizata kanë vepruar në mërgim sidomos dhe gjithmonë i kanë koordinuar aksionet, janë ndihmuar në mes veti me të madhe, ky është një fakt i padiskutueshëm. Pas rënies së tyre në popull u krijua një indinjim i pakufishëm* ***e mjerisht edhe një huti e palejueshme****... Në Kosovë u bënë burgosje të mëdha. Nga të gjitha organizatat u burgosën shumë njerëz, shumë të tjerëve iu deshtë t'ia mësyjnë mërgimit, ndër ta edhe udhëheqësi i PKMLSHJ.* ***Në mërgim janë zhvilluar bisedime në mes tij dhe shokëve të ish LNÇ... ka ardhur te bashkimi, gjegjësisht formimi i LRSHJ, jo LRSSHJ. Përkundër kësaj NUK ËSHTË ZHVILLUAR KURRFARË AKTIVITETI, kjo ka mbetur anonime, çështje e tre-katër njerëzve.*** *Në maj, më 14 e 15 maj janë zhvilluar*

*bisedime edhe me përfaqësues të ish OMLK. Ka ardhur gjer tek bashkimi gjegjësisht formimi i LRSHJ. Për këtë ekzistojnë dokumente. Në bisedime kanë qenë dy përfaqësues të organizatave të mëparshme, si përfaqësues të organizatave të tyre.”(*Qarkore interne lidhur me rastin e ish PKMLSHJ; Qershor 1983, shkruar nga Xhafer Shatri, e nënshkruar 'Redaksia e Zërit të Kosovës'*)*

7-2. SPEKTAKLE DHE VRAPIME TË MJERA

Anëtari i Akademisë së Shkencave dhe Arteve të Kosovës, Sabri Hamiti, ka shkruar dramën Misioni (Prishtinë 1997) që ka të bëjë me Jusuf Gërvallën dhe familjen e tij. Citatet e mëposhtme, të të birit (Fitimit) dhe bijës (Donës) së Jusufit, janë marrë nga kjo dramë.

S. H.: *"REGJISORI –A dini zoti Fitimi, ne do të bëjmë një emision për Isën. Do të ishte mirë që ju të flisni për babain tuaj e heroin.*

FITIMI, preraz. – Ndal! Ç'janë këto parulla që flisni këtu? Çka janë këto spektakle pa ngjyrë?
Regjisori i bën me shenjë kameramanit të xhirojë. Fitimi e heton dhe e ndalon.

FITIMI, regjisorit të ngrirë. – Shiko djalë i mirë. Babai im, Isa, nuk ka qenë asfarë heroi. Ai ka qenë krejt i zakonshëm. E ka dashur muzikën, letërsinë, familjen e vet e lirinë. Ka punuar shumë. i ka urrejtur për vdekje rrenat. Kjo edhe i ka kushtuar me jetë. Mund të flitet për jetën e një shqiptari të zakonshëm të Kosovës, që jeton jetën e vet e vdes si vdes njeriu. Sa për spektaklet nuk i jap as pesë para. Kur e mbaruan spektaklin e mjerë në varrin e tij, e isha një fëmijë, të gjithë ikën e më lanë vetëm me flamur në dorë te kryet e tij. Do të më linin te varri po të mos ishte nëna, të më merrte ngryk në atë tmerr e në atë tubim të tmerrshëm. Mos shpifni e shpikni miq, rrena, heronj të gjallë e të vdekur se do të keni punë me ndërgjegjen tuaj dhe me mua.
Ua kthen shpinën. Mund të shkoni. Fitores. Përcilli deri te shkallët.
Dalin të gjithë pa thënë asnjë fjalë." (f.87-88)

S. H.: "*DONA -Kush janë ata t'u flas për babain tim. Asnjë fjalë.* ***Babain e kam njohur vetëm në Prishtinë****.* ***Duhet të kthehem atje për ta rinjohur. Jashtë nuk ka qenë i njëjti.*** *Ajo mbyllje në dhomën e tij në mansardë. Ai ballë i rrudhur, ajo buzëqeshje e tretur. Interesi i humbur për gitarën e vetë, për flautën time. Atëherë s'kam ditur gjë, tash e di si ia hëngrën shpirtin paknapak përditë.* ***Ai për mua kishte humbur në Gjermani****. Bishat ia hëngrën zemrën. Tash duan të ngjallen si kufomat e gjalla rreth hijes së tij. Jo. Nuk lejoj, nuk dua. Çka kanë bërë për të, asgjë. E kanë veshur vdekjen e tij me një vel të mjegullës, me peshën e territ. Jo!* Pushim. ***Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe." (f.88-89)***

7-3. Partia Komuniste (PKMLSHJ) dhe, sipas Jusufit, nipi i një agjenti me zile të UDB-së

Dueli në mes ish-policit politik Abdullah Prapashtica dhe -sipas Jusufit- nipit të një agjenti me zile të UDB-së, Ibrahim Kelmendit.

-Me Skënder Skënderin isha takuar vetëm njëherë
-Sabri Novosella e përzgjodhi Nuhi Sylejmanin
-Inferioriteti vandal i burrit të papërkulshëm
-Ishte i angazhuar në përgatitjen e Zërit të Kosovës
-Ai nuk përfillte askënd
-Po ta dija se do të afirmohesha
-Internacionalizmi proletar i PKMLSHJ dhe hienat sllave
-Shefi i tanishëm i familjes Gërvalla
-E kemi dëshminë se si u bë trashëgimtarë
-Uzurpuesit e zotshpillakut u imponuan si trashëgimtarë

Cili është motori apo forca lëvizëse në garën në mes ish-polcit politik dhe, sipas Jusufit, nipit të UDB-së? Si ish-polici politik (në mënyrë indirekte) ashtu edhe Nipi në mënyrë direkte, mundohen me të gjitha metodat e tyre për të na treguar se i kanë qëndruar Jusuf Gërvallës më së afërmi, dhe në çastet e fundit të jetës, Jusufi, me plumbat e UDB-së Serbe në trup, nuk e ka pasur vëmendjen askund tjetër, as tek jeta e familjes së vet, as tek Lëvizja dhe revista e vet me fjalët e shkruara prej tij, por vetëm e vetëm tek Partia Komuniste (PKMLSHJ) dhe Nipi i Dajës Ramë.

Jusuf Gërvalla: "*Me përfaqësuesin e Frontit të Kuq Popullor, Ibrahim Kelmendin, jam njohur në janar të vitit 1980. Më ka sjellë për t'ia korrigjuar disa artikuj të përgatitur për gazetën "Bashkimi" dhe më ka propozuar që të shkruaj edhe unë për këtë fletushkë. Pasi e kisha lexuar numrin e saj të parë qysh në vendlindje dhe e dija se gazeta bie në duar të popullit, bile në një gjendje jo të lakmueshme e pashë të arsyeshme t'i përgjigjem pozitivisht për propozimin dhe konkretisht fillova me bashkëpunimin. ... Është nip i një agjenti me zile të UDB-së, i quajtur Ramë Nikçi ose Ibërdemaj, punon në postën e Pejës. ...*

...Shokët e Vjenës e mbajnë larg. Bile, kur njërit prej këtyre shokëve, i cili më qortoi pse rrija me I. K., i thash se është një njeri që imponohet me këmbëngulje dhe unë, si shqiptar, nuk mund ta përzë nga shtëpie ime, ky m'u përgjigj fjalë për fjalë kështu: "Ia paske frikën, prandaj s'e përzen si qenin!"
Ka disa muaj që i kam ndërprerë marrëdhëniet me të. Kur takohemi rastësisht flasim, por punë të përbashkëta nuk kemi." (Raport Komitetit të Degës së LNÇKVSH "Hasan Prishtina" në Turqi, korrik 1981)

-Me Skënder Skënderin isha takuar vetëm njëherë

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Me Skënder Skënderin isha takuar vetëm njëherë në familjen Gërvalla, në shtator të vitit 1981, në prezencën e Islam Rafunës. Pastaj, as nuk e kam parë, por as nuk kam dëgjuar më për të. Nuk e mora vesh se nga erdhi, nga Kosova apo nga ndonjë vend tjetër, ndodhej ilegal në Gjermani, apo kishte ndonjë leje qëndrimi. Në fillim mendova se qëllimi i vizitës së tij ishte ngushëllimi, por pak kohë më vonë, për befasinë time, Suzana ma prezantoi si „zëvendës“ të Jusufit!"* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f. 88)

Ramadan Pllana: *"... Xhafer Durmishi... Tani, në shkrimet e tyre, këta „dëshmohen“ si „shpëtimtarë“ të LNÇKVSHJ-së dhe si „trashëgimtarë“ të Jusuf Gërvallës"* (www.pashtriku.org, 15 shkurt 2011)

Faridin Tafallari: *"Xhafer Durmishi erdhi tek Jusufi dhe Jusufi e donte, se ai ishte besnik. Ne e mirëpritëm dhe e nderuam, se e la Jusufi, por ama nuk e la për trashëgimtar, se ai nuk besonte, se një ditë do ta ndalte*

hovin drejt veprës së tij të madhe." (Me tre yjet e pavdekësisë në ato vite të stuhishme..., Tiranë 2010, f. 303)

Ramadan Pllana: "*Në faqet 375-358 (të librit Terror-Dhimbje-Qëndresë të F. Tafallarit-shën im)* ***kemi dëshminë se si u bë Xhafer Durmishi "trashëgimtar" i Jusuf Gërvallës,*** *me direktiva të Sabri Novosellës, në letrën dërguar Komitetit të degës së LRSHJ "Hasan Prishtina" në Stamboll, pra nuk thirret më dega e LNÇKVSHJ-së, shkruar më 26 shkurt 1982: (...) Pra komiteti i degës së LRSHJ „Vëllezërit Gërvalla" për Evropën perëndimore ka këtë përbërje: ... 1. Shpendi Kryetar - (Xh. Durmishi)"* (www.pashtriku.org, 15 shkurt 2011)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Kurrë nuk e mora vesh në kishte pasur të drejtë Jusuf Gërvalla, që në grahmat e fundit të jetës së* ***tij më përzgjodhi mua*** *për t'u përkujdesur për gjënë më të shenjtë që e ka njeriu në jetë, familjen, apo pati të drejtë Xhafer Durmishi të shpallej apo të vetëshpallej si zëvendës i tij pas vdekjes! Një gjë është e qartë: para se të vdiste Jusuf Gërvalla, nuk i ishte kujtuar askujt të kishte lënë ndonjë amanet që njëfarë Xhafer Durmishi duhej ta zëvendësonte atë pas vdekjes!?"* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.150)

-Sabri Novosella e përzgjodhi Nuhi Sylejmanin

Ibrahim Kelmendi: *"Miranit nuk po i dilej, meqë ende nuk i kishte kaluar hidhërimi nga reagimi arrogant i Nuriut. Në këtë gjendje, megjithatë, vendosi ta pyeste Dritën:*

– Si mundi të të urdhërojë kaq shpejt ai udhëheqësi nga Turqia, kur ju nuk keni telefon!?

-Ai (Sabri Novosella -shën i Xh. D.) nuk më telefonoi mua, por kur erdhi Nuriu më tha se e kishte urdhëruar udhëheqësi ynë që ai ta drejtonte ceremoninë mortore derisa të vijë një shok nga Kosova. Pastaj ai do ta zëvendësojë Jusufin. Drita shpjegonte duke i tërhequr fjalët zvarrë ngase po i mungonte vullneti përkatës." (Atentatet, f.340)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Nuk më ngeli gjë tjetër veçse t'i përfillja urdhrat e zonjës së shtëpisë, e cila e kishte pranuar zëvendësimin e autoritetit të burrit të saj me njëfarë Skënder Skënderin, dhe e heshtur i ishte nënshtruar diktatit fantazmë të Sabri Novosellës*." (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.88)

-Inferioriteti vandal i burrit të papërkulshëm

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Në këtë pozitë inferiore nga ana e „zëvendësit", ndjehej edhe udhëheqësi i FKP-së, Ibrahim Kelmendi."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f. 89)

Muharrem Blakaj: "*Virtytet e një burri të* ***papërkulshëm*** *siç ishte Nuhi Sylejmani, u hetuan me kohë nga Jusufi, Kadriu dhe Bardhoshi, prandaj nuk ishte e rastit që vendimet më kapitale që u morën në atë kohë të jenë* ***në bashkëpunim të barabartë me të, ...*** *Nuhi Sylejmani, autori i këtij libri, duke shpalosë kujtimet e tij të veneruara nga një këndvështrim tjetër,* ***të përjetuara nga një inferioritet vandal****,..."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, faqe 7- 8)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Në këtë pozitë inferiore nga ana e „zëvendësit", ndjehej edhe udhëheqësi i FKP-së, Ibrahim Kelmendi."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f. 89)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "***Edhe pas propozimit tim që të formohej një organizatë e ngjashme*** *politike e mos të bëheshin përpjekje për ta zëvendësuar atë që ishte e pamundur, nuk më ngeli gjë tjetër veçse t'i përfillja urdhrat e zonjës së shtëpisë...*"

(Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.88)

Muharrem Blakaj: "*Virtytet e një burri të **papërkulshëm** siç ishte Nuhi Sylejmani, u hetuan me kohë nga Jusufi, Kadriu dhe Bardhoshi, prandaj nuk ishte e rastit që vendimet më kapitale që u morën në atë kohë të jenë **në bashkëpunim të barabartë me të, ...** Nuhi Sylejmani, autori i këtij libri, duke shpalosë kujtimet e tij të veneruara nga një këndvështrim tjetër, **të përjetuara nga një inferioritet vandal**,..."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, faqe 7- 8)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Që isha bërë **pengesë** për „kryesorin“ (Xhafer Durmishin), zëvendësin e Jusuf Gërvallës, e kisha vërejtur qysh ditën e parë kur ai u vendos në familjen Gërvalla. Gjatë gjithë kohës ai e kishte sabotuar çdo nismë, aktivitet apo propozim timin."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.148)

-Ishte i angazhuar në përgatitjen e Zërit të Kosovës

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Me Skënder Skënderin **isha takuar vetëm njëherë** në familjen Gërvalla, në shtator të vitit 1981, në prezencën e Islam Rafunës."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f. 88)

Ibrahim Kelmendi: *"Xhafari gjatë vitit 1981 **ishte shpesh te Jusufi dhe ishte angazhuar për ta ndihmuar atë në përgatitje të Zërit të Kosovës.** Pastaj shkonte në Kosovë dhe atje nuk i ndodhte asgjë, sado që nuk kishte praktikuar ndonjë konspiracion për të qenë. Dhe tani rrëfente se për atentatin ishte informuar nga një polic duke qenë në një ëmbëltore në Prishtinë. Prej atje vinte pa ndonjë pengesë për të trashëguar vendin e Jusufit, sepse kështu duhej të kishte vendosur udhëheqësi Sabit."* (Atentatet, f. 342)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Tani e kuptova qëllimin e vërtetë të ardhjes së tij. I çuditur, ia ktheva Suzanës, se Jusufi nuk ka qenë në dijeni se do të vritej dhe të parapërcaktonte një zëvendës... as nuk ishte mbret që të linte në fron trashëgimtarin."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.88)

Ibrahim Kelmendi. "*Miranin e provokoi mënyra se si e filloi Xhafari fjalën e tij, që më se paku i shkonte një trashëgimtari të Jusufit në atë moment, prandaj nuk mundi të përmbahej pa ndërhyrë.*" (Atentatet, f.342)

Muharrem Blakaj: "*Virtytet e një burri të **papërkulshëm** siç ishte Nuhi Sylejmani, u hetuan me kohë nga Jusufi, Kadriu dhe Bardhoshi, prandaj nuk ishte e rastit që vendimet më kapitale që u morën në atë kohë të jenë **në bashkëpunim të barabartë me të, ...** Nuhi Sylejmani, autori i këtij libri, duke shpalosë kujtimet e tij të veneruara nga një këndvështrim tjetër, **të përjetuara nga një inferioritet vandal**,..."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, faqe 7- 8)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Në këtë pozitë inferiore nga ana e „zëvendësit“, ndjehej edhe udhëheqësi i FKP-së, Ibrahim Kelmendi."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f. 89)

-Ai nuk përfillte askënd

Ibrahim Kelmendi: *"Atmosfera në shtëpi të Familjes Gërvalla është e shumëllojshme. Për të goditurit rëndë nga atentatet kjo atmosferë është shumëfish e rënduar. Për "trashëgimtarët" politikë të Jusufit e Bardhit, ishte tepër ngazëllyese si të jetonin në ekstazë."* (Atentatet, f.349)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Në këtë pozitë inferiore nga ana e „zëvendësit“, ndjehej edhe udhëheqësi i FKP-së, Ibrahim Kelmendi."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f. 89)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Ndodhesha para një sprove të re. Deri në një*

masë, njerëzit ishin njoftuar për „zëvendësin“ e Jusufit. Ai nuk përfillte askënd." (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.88)

I. Kelmendi: *”Për shpjegim, kur ishim për bisedime me shoqen B. te shokët, në shtëpi të shokëve Jusuf e Bardhosh, se në cilin nivel dhe si duhet të* ***bashkëpunojmë*** *për ta vazhduar luftën, ashtu siç ishte* ***bashkëpunuar*** *përpara, ishin të pranishëm, - jo vetëm të pranishëm, por mund të thuhet edhe dirigjues...., - Nuh. (Nuhi Sylejmani-shën im) dhe Nexh. (Nexhati - 'Osman Osmani -shën im'-, siç e quanin atë tip të mbyllur e të heshtur...). Unë nuk munda ta kuptoj se Nexh.-Osman Osmani ishte i PKMLSHJ. Krijova bindjen se ishte kuadër i ri, i dërguar nga brenda nga LN... (LNÇKVSHJ) dhe siç më dukej, nga disa shokë të rinj dhe fare të paeksperiencë (të cilët gjithë kohën silleshin andej...) ky Nexhati,* ***sa për Nuhiun të mos flasim, kur ai bënte ç’të donte..., dëgjohej shumë****.”* (Letër QE, 30 qershor 1983)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Gjatë periudhës 116 ditore, sa qëndrova pranë këtyre familjeve, duke e ndarë dhembjen dhe dëshpërimin me to, u ballafaqova herë hapur e herë tinëz me akuza të rënda, fyerje të paskrupullta, intriga e kurthe nga më të ndryshmet. Të gjitha këto më erdhën si peshqesh nga disa „shokë“ të vetëshpallur si zëvendës, si prijës e trashëgimtarë të rrugës e luftës së Jusufit, Kadriut e Bardhoshit, deri në çlirimin e atdheut."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.158)

Ibrahim Kelmendi: *“Trashëgimtarët” vazhdonin të rrinin kokë me kokë, në mënyrë demonstrative e provokative, duke pështëritur se si do të duhej të vinin në skenë prapësitë e tyre të radhës."* (Atentatet, f.349-350)

-Po ta dija se do të afirmohesha

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Kurrë nuk e mora vesh në kishte pasur të drejtë Jusuf Gërvalla, që në grahmat e fundit të jetës së* ***tij më përzgjodhi mua...*** *!?"* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.150)

Ibrahim Kelmendi: "*Drita dukej e mpirë dhe e hutuar nga mizanskenat që po i ndodhnin para syve të saj, të kurdisura nga “trashëgimtarët” politikë."* (Atentatet f. 350)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): *"Tensionet në mes të „zëvendësit“ brenda familjes Gërvalla vazhdonin në stilin „ngreh e mos këput!“* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.93)

Ibrahim Kelmendi: *"Babai i Kadriut mbante ballin e dhomës me biseda, duke bërë një durim stoik dhe duke u munduar t’i inkurajojë të goditurit. Ndonjëherë, si për inat të “trashëgimtarëve”, bënte shaka në dukje marrashe.*

– Isha fare i panjohur,– tha ai kur i kërkuan të fliste.– Nuk më njihnin as në katundin fqinjë. Kur ndodhi kjo vrasje, u bëra i njohur. Me mijëra erdhën për ngushëllim dy ditët e para, sa isha atje. ***Po ta kisha ditur se kështu do të afirmohesha****, do ta kisha vrarë vetë djalin tim dhe do t’ia kisha lënë fajin UDB-së...*

Kur e dëgjuan “trashëgimtarët”, gati sa nuk pëlcitën nga inati." (Atentatet, f.350)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): *"Krenar dhe i pathyeshëm dukej Skënder Skënderi... Vetë „të qenit“ zëvendës i Jusufit ia krijonte një ndjenjë të tillë!"* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.93)

Ibrahim Kelmendi: *"Të goditurit mundoheshin të gjenin ndonjë rast për të ndenjur larg pranisë se “trashëgimtarëve”, por këta shpirtkatranë vigjilonin gjithandej. Nënëmadhja fliste tepër rrallë, më shumë si rrjedhojë e neverisë që po i shkaktonin “trashëgimtarët”, se sa nga goditja."* (Atentatet, f.350)

-Internacionalizmi proletar i Partisë Komuniste-PKMLSHJ dhe hienat sllave

Partia Komuniste (PKMLSHJ): *"Ky ishte nderi i trimit të paepur të kauzës kombëtare, nderi i zëvendësit të vetëshpallur të Jusuf Gërvallës... pra, ishte nderi i shokut Xhafer Durmishi me kompaninë e tij, që e kishin nisë luftën për ta çliruar atdheun e pushtuar e të nëpërkëmbur nga **hienat sllave**."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.150)

Ibrahim Kelmendi: "*Ajo po mbahej si të ishte Ajkuna e legjendave. Kur gjente ndonjë rast të përshtatshëm, sidomos kur aty nuk ishin "trashëgimtarët", ajo thërriste Miranin pranë saj për të qarë halle, siç bën rëndom nëna me të birin në këso raste të rënda."* (Atentatet, f.350-351)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Kurrë nuk e mora vesh në kishte pasur të drejtë Jusuf Gërvalla, që në grahmat e fundit të jetës së **tij më përzgjodhi mua...** !?"* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.150)

Ibrahim Kelmendi: "*Nënëmadhja po i lexonte vetë pothuajse të gjitha prapësitë që inskenonin "trashëgimtarët". I lexonte ajo në sytë, tkurrjet dhe dronë e fëmijëve të Jusufit, në cfilitjen dërrmuese të Miranit, në strukjet e Sarandës, babait të Kadriut, në tërheqjen e nemitur të të resë, Tinës, bashkëshortes engjëll të Bardhit, i cili kishte lindur pasi ia kishin vrarë babain. Prandaj Nënëmadhja e kishte pagëzuar me të njëjtin emër. I vështronte dhe ofshante, por edhe ofshamat i kishte të fshehta. Nuk dëshironte t'i kënaqte "trashëgimtarët" kopukë."* (Atentatet, f.351)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Kurrë nuk e mora vesh në kishte pasur të drejtë Jusuf Gërvalla, që në grahmat e fundit të jetës së **tij më përzgjodhi mua...** !?"* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.150)

Ibrahim Kelmendi: "*Nënëmadhja kishte krijuar besim e konfidencë ndaj Miranit duke u mbështetur në intuitën dhe sensin e saj të rryer jetësor. Ndaj nuk hezitonte që ta pyeste se kush ishin këta të pacipë që ia kishin uzurpuar shtëpinë e bijve të saj."* (Atentatet, f. 351)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Kurrë nuk e mora vesh në kishte pasur të drejtë Jusuf Gërvalla, që në grahmat e fundit të jetës së **tij më përzgjodhi mua...** !?"* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.150)

Ibrahim Kelmendi: *"Nënëmadhja po i lexonte vetë pothuajse të gjitha prapësitë që inskenonin "trashëgimtarët ... I vështronte dhe ofshante, por edhe ofshamat i kishte të fshehta. Nuk dëshironte t'i kënaqte "trashëgimtarët" kopukë."* (Atentatet, f.351)

-Shefi i tanishëm i familjes Gërvalla

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Atëherë, paksa i çuditur më pyeti se a njihesha për së afërmi me „zëvendësin" e Jusufit, pra me **shefin** e tanishëm të familjes Gërvalla, Skënder Skënderin."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.121)

Ibrahim Kelmendi: *"Nuriu po vështronte vëngër e me hatërmbetje se përse nuk po ia dorëzonte Hajzeri atij ndihmat financiare, meqë ai tashmë kishte uzurpuar plotësisht **rolin e bosit**."* (Atentatet, f.352)

Ibrahim Kelmendi: *"– Dëgjo, kriminel i shpifur, po flas për hir të pjesëmarrësve të tjerë, të cilët i ke mashtruar duke uzurpuar rolin prej trashëgimtari të Jusufit..."* (Atentatet, f.364)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Në këtë pozitë inferiore nga ana e „zëvendësit", ndjehej edhe udhëheqësi i FKP-së, Ibrahim Kelmendi."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f. 89)

Ibrahim Kelmendi: *"Pasi e mbaroi shfryu me vete: "Falemnderit Sulejman, po më duket sikur këtë roman e paske shkruar enkas për mua, që në këto çaste të bëhem i fortë dhe i zgjuar për të përballuar goditjet që po m'i bën Beogradi përmes shqipfolësve që po imponohen si patriotë e si trashëgimtarë politikë të Jusufit."* (Atentatet, f.372)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Kurrë nuk e mora vesh në kishte pasur të drejtë Jusuf Gërvalla, që në grahmat e fundit të jetës së* ***tij më përzgjodhi mua...*** *!?"* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.150)

Ibrahim Kelmendi: *"Pastaj, në ceremoninë mortore na janë imponuar individë që vetën e quajnë trashëgimtarë politikë të Jusufit."* (Atentatet, f.375)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Në këtë pozitë inferiore nga ana e ,,zëvendësit", ndjehej edhe udhëheqësi i FKP-së, Ibrahim Kelmendi."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f. 89)

Ibrahim Kelmendi: *"Ditëve në vazhdim Mirani nuk u kthye më në atë shtëpi dhe as mori vesh se kur dhe si e lëshuan Gjermaninë dhe ku shkuan gratë dhe fëmijët e Jusufit dhe Bardhoshit. "Trashëgimtarët politikë" të Jusufit, Xhafari me sejmenë, kishin vendosur t'i izolonin ata nga Mirani. Atë e digjte malli sidomos për fëmijët e Jusufit, me të cilët kishte pasur një afërsi të madhe."* (Atentatet, f.378)

-E kemi dëshminë se si u bë trashëgimtarë

Ramadan Pllana: "*Në faqet 375-358 (të librit të Faridin Tafallarit, Terror-Dhimbje-Qëndresë - shën im)* ***kemi dëshminë se si u bë Xhafer Durmishi "trashëgimtar" i Jusuf Gërvallës,...*** *"* (www.pashtriku.org, 15 shkurt 2011)

> Faridin Tafallari: *"Xhafer Durmishi erdhi tek Jusufi dhe Jusufi e donte, se ai ishte besnik. Ne e mirëpritëm dhe e nderuam, se e la Jusufi, por ama nuk e la për trashëgimtar, se ai nuk besonte, se një ditë do ta ndalte hovin drejt veprës së tij të madhe."* (Me tre yjet e pavdekësisë në ato vite të stuhishme..., Tiranë 2010, f. 303)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): *"Sesa pati sukses dhe jetëgjatësi shpallja apo vetëshpallja, emërimi apo vetemërimi i Xhafer Durmishit si zëvendës i Jusuf Gërvallës, e tregoi koha!* ***Jusuf Gërvalla ishte një kolos*** *i pazëvendësueshëm i çështjes kombëtare. Prandaj, përpjekja për zëvendësimin e tij ishte një gabim fatal, që i kushtoi shumë shtrenjtë gjithë çështjes kombëtare shqiptare, e veçmas organizatave politike që vepronin në atë kohë!"* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.150)

Muharrem Blakaj: "*Virtytet e një burri të* ***papërkulshëm*** *siç ishte Nuhi Sylejmani, u hetuan me kohë nga Jusufi, Kadriu dhe Bardhoshi, prandaj nuk ishte e rastit që vendimet më kapitale që u morën në atë kohë të jenë* ***në bashkëpunim të barabartë me të, ...*** *Nuhi Sylejmani, autori i këtij libri, duke shpalosë kujtimet e tij të veneruara nga një këndvështrim tjetër,* ***të përjetuara nga një inferioritet vandal****,..."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, faqe 7- 8)

-Uzurpuesit e zotshpillakut u imponuan si trashëgimtarë

Ibrahim Kelmendi: *"Pas atentatit Hakani po përpiqej të luante rolin e trashëgimtarit politik të Kadriut, përafërsisht siç po bënte Xhafari që uzurpoi vrazhdësisht rolin e trashëgimtarit politik të Jusufit."* (Atentatet, f.379)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Kurrë nuk e mora vesh në kishte pasur të drejtë*

Jusuf Gërvalla, që në grahmat e fundit të jetës së ***tij më përzgjodhi mua...*** *!?"* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.150)

Ibrahim Kelmendi: "Më 3 prill organizuam demonstratë në Bonn. Formalisht isha bashkorganizues. Trashëgimtarëve të Jusufit, ndërkohë edhe trashëgimtarëve të Kadriut, po u duhesha vetëm si argat, meqë ata nuk dinin si organizohej demonstrata." (Atentatet, f.389)

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Paraqitja e beftë e Xhafer Durmishit si „zëvendës“ i Jusuf Gërvallës dhe rënia e tij pre e dezinformatave të fabrikuara jugosllave, krijoi të çara jo vetëm në mesin e familjeve të dëshmorëve, por edhe në mesin e mërgimtarëve."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.158)

Ibrahim Kelmendi: "*Dhe të hidhërohesha sidomos kur në shtëpinë tënde, gjatë ceremonisë mortore, uzurpuesit e zotshpillëkut të shtëpisë sate, u imponuan si trashëgimtarët e tu politikë."* (Atentatet, f.467)

Ibrahim Kelmendi: *"Më konkretisht, të zbatonin komandimet e "udhëheqësit" Sabri Novosella, meqë edhe shtëpia e Vëllezërve Gërvalla kishte mbetur pa Zot."* (Bedri Islami, Lëvizja, Tetovë 2012, f.87)

Jusuf Gërvalla: "*Me përfaqësuesin e Frontit të Kuq Popullor, Ibrahim Kelmendin, jam njohur në janar të vitit 1980. Më ka sjellë për t'ia korrigjuar disa artikuj të përgatitur për gazetën "Bashkimi" dhe më ka propozuar që të shkruaj edhe unë për këtë fletushkë. Pasi e kisha lexuar numrin e saj të parë qysh në vendlindje dhe e dija se gazeta bie në duar të popullit, bile në një gjendje jo të lakmueshme e pashë të arsyeshme t'i përgjigjem pozitivisht për propozimin dhe konkretisht fillova me bashkëpunimin. ... Është nip i një agjenti me zile të UDB-së, i quajtur Ramë Nikçi ose Ibërdemaj, punon në postën e Pejës. ...*

Shokët e Vjenës e mbajnë larg. Bile, kur njërit prej këtyre shokëve, i cili më qortoi pse rrija me I. K., i thash se është një njeri që imponohet me këmbëngulje dhe unë, si shqiptar, nuk mund ta përzë nga shtëpie ime, ky m'u përgjigj fjalë për fjalë kështu: "Ia paske frikën, prandaj s'e përzen si qenin!" (Raport Komitetit të Degës së LNÇKVSH "Hasan Prishtina" në Turqi, korrik 1981)

7-4. LËVIZJA U SHUA ME VRASJEN E JUSUF GËRVALLËS

Ramadan Pllana: *"- LPRK-ja, më vonë LPK-ja, si vazhdimësi e Lëvizjes gjithpopullore, në udhëheqësinë e vet, kishte anëtarët më konsekuentë të OMLK-së, LNÇKVSHJ-së, e të shumë grupeve të tjera, që kishin vepruar pa u ndalë kundër okupatorit serbo-sllav. Mirëpo, De facto:* ***LNÇKVSHJ-ja, u shua si subjekt me vrasjen e Jusuf e Bardhosh Gërvallës dhe të Kadri Zekës****. Praktikisht, me vrasjen e Jusufit dhe Kadriut, të cilët ishin pionierët e bashkimit të mirëfilltë të të gjitha organizatave patriotike në Kosovë dhe në viset tjera të ish RSFJ-së, do të zbehet edhe aktiviteti organizativ, që do të zgjatë deri në lirimin e të dënuarve të ndërgjegjes kombëtare, sidomos të atyre, që u gjykuan për organizimin e demonstratave të vitit 1981. Kurse, De jure: Aktiviteti i LNÇKVSHJ-së* ***u shua*** *një muaj pas atentatit makabër që u bë në Shtutgart më 17 janar të vitit 1982. Pra, një muaj, pas rënies heroike të dëshmorëve të lartpërmendur, më 17 shkurt të vitit 1982. Në Turqi, Sabri Novosella, në emër të LNÇKVSHJ-së, dhe Abdullah Prapashtica, në emër të PKMLSHJ-së, pa e përfillur OMLK-në, me të cilën, Jusufi e Kadriu, i kishin bashkuar aktivitetet nga viti '81,* ***në prezencën paternaliste të diplomatit*** *të shtetit shqiptar në Turqi,* ***Bujar Hoxhës****, - shpallin të formuar Lëvizjen për Republikën Socialiste Shqiptare në Jugosllavi (LRSSHJ).*" (DËSHMI TË KOHËS PËR ORGANIZATËN PATRIOTIKE LNÇKVSHJ" të Ramadan Pllanës, në formë të një

interviste dhënë Fadil Shytit dhe Kristina Rasit, 17 mars 2009, publikuar në www.albaniapress.com dhe www.pashtriku.org)

7-5. JUSUF E DONTE SE AI ISHTE BESNIK

Faridin Tafallari: *"...Xhafer Durmishi erdhi tek Jusufi dhe Jusufi e donte, se ai ishte besnik. Ne e mirëpritëm dhe e nderuam, se e la Jusufi, por ama nuk e la për trashëgimtar, se ai nuk besonte, se një ditë do ta ndalte hovin drejt veprës së tij të madhe. Ai i kishte vënë qëllim vetes, që të dilte fitimtar ndaj armikut dhe as u ndal që të mendonte për planet, që kurdiseshin për likuidimin e tij fizik!?!.*

...Kurse ti frikoheshe, se mos ai, Xhafari (Xhaferi) do ta zëvendësonte! Prandaj atë dhe të tjerët i urren për vdekje... se ke dëshiruar, që ti të jesh trashëgimtar!? Por ja që nuk të besuan ty aspak shokët e Jusufit!!! Pra as Jusufi vetë, kurrë nuk ka pasur Besë tek ti!!! Ai kurrë nuk ka pasur ndihmë nga ti, por e kundërta ka qenë, se vetëm dëme i ke sjellë, vetëm i ke prish punë në çdo drejtim, nga të jepej mundësia!?" (IBRAHIM KELMENDI KA NDIKIM NË VRASJEN E JUSUF DHE BARDHOSH GËRVALLËS E KADRI ZEKËS!!!???, wwww.albaniapress.com, 05 qershor, 2009)

7-6. ASKUSH S'MUND TA ZËVENDËSONTE DHE AS MUND TA ZËVENDËSOJË JUSUF GËRVALLËN!

ME RASTIN E 1 TETORIT 65 VJETORIT TË LINDJES SË JUSUFIT TË MADH

Faridin Tafallari: "... të pavërtetat e tua, që shkruan në librin tënd, o Nuhi Sylejmani...i merr era...

...Ti u largove pa u përshëndetur me ne dhe pa pajtimin tonë!?. Ty të kishte lindur në kokë një mendim i keq, një cmirë dhe një xhelozi e paparë... se për kryesues dhe për "zëvendësimin" e Jusuf Gërvallës, do të ishte Xhafer Durmishi... e jo ti!? Dhe kjo po të mundonte shumë, sa u "sëmure" aq shumë, aq sa nga kjo "sëmundje", shenjë e bajraktarizmit tënd, u largove nga ne, shokët,,, ike....ike si djalli i mallkuar!!!

...Po një gënjeshtër është mbi të tjerat, kur thua, si i pafytyrë që je....se JUSUFI I MADH të paska lënë ty zëvendës, të paska lënë ty amanet...të bëhesh ti kryetar!?? Po kush ishe ti ore, që të zëvendësoje Jusuf Gërvallën??? Ti nuk i afroheshe kurkund Jusuf Gërvallës, or qyqar! Në të gjithë shqiptarinë nuk ka një, që e zëvendëson Jusufin mor i mjerë, po si e sajove atë rrenë or dallkauk?! Pra DIJE MIRË, megjithëse jam i bindur që e di se, JO KURRË... AS TI E AS KUSH TJETËR, NUK MUND TA ZËVENDËSONTE E AS MUND TA ZËVENDËSOJË JUSUFIN E MADH!!! Jusuf Gërvalla nuk u sëmur.... nuk u dergj në shtratin e vdekjes, që të të linte ty amanet të zinje ti vendin e tij! Por ATË e vrau UDB-a, e ndihmuar nga tradhtarët shqipfolës..... dhe AI, në momentet e fundit të jetës së tij, i la amanet shoqes së tij të jetës, bashkëveprimtares së tij të ngushtë, që shokët të vazhdojnë rrugën e nisur,...që materialet e shtypit, numri i dytë i Zërit të Kosovës, i janarit, që ishte përgjakur me gjakun e të rënëve në veturën e Bardhoshit, të mos mbeten pa u shpërndarë...që fëmijët me m'i rritë e m'i bëj trima! Ai i përmendi disa herë shokët, shokët ore shokët...e atëhere kur ta paska lënë ty këtë "amanet"?!? Ti e akuzon Xhafer Durmishin, e akuzon shumë padrejtësisht.! Xhafer Durmishin, Jusufi nuk e morri për zëvendës, por për ta ndihmuar... Dhe ne, shokët, e kemi besuar dhe nderuar Xhaferin! Bardhoshi, më tha mua për Xhaferin se, ky është shoku ynë, është shok i mirë, i radhëve

tona!…Por kurrë nuk më tha se, ky apo ti (Nuhiu) jeni zëvendës.!?" (ASKUSH S'MUND TA ZËVENDËSONTE DHE AS MUND TA ZËVENDËSOJË JUSUF GËRVALLËN!, www.albaniapress.com, 30 shtator 2010)

7-4. LËVIZJA U SHUA NJË MUAJ PAS VRASJES SË JUSUF GËRVALLËS

Ramadan Pllana: "AKTIVITETI I LNÇKVSHJ'së U SHUA NJË MUAJ PAS ATENTATIT MAKABËR QË U BË NË SHTUTGART MË 17 JANAR 1982

(Me shkas ndaj shkrimit të Xhafer Durmishit «Fakte rreth Lëvizjes së Jusuf Gërvallës», publikuar në «Pashtriku.org» janar 2011)

Të dashur miq e lexues të nderuar,

në vazhdim do të shihni se si e shuan Sabri Novosella, Xhafer Durmishi e kompani, me bekimin e Bujar Hoxhës, LNÇKVSHJ-në e lavdishme,të cilën e themeloi i madhi Metush Krasniqi, heroi ynë kombëtar, e të cilën e ndërtoi Jusuf Gërvalla, heroi ynë kombëtar. Tani, në shkrimet e tyre, këta „dëshmohen" si „shpëtimtarë" të LNÇKVSHJ-së dhe si „trashëgimtarë" të Jusuf Gërvallës...

... Në faqet 375-358 kemi dëshminë se si u bë Xhafer Durmishi "trashëgimtar" i Jusuf Gërvallës, me direktiva të Sabri Novosellës, në letrën dërguar Komitetit të degës së LRSHJ "Hasan Prishtina"në Stamboll, pra nuk thirret më dega e LNÇKVSHJ-së, shkruar më 26 shkurt 1982:

Letër drejtuar Komitetit të degës së LRSHJ "Hasan Prishtina"

Të dashur shokë!

Udhëtimin e Shpendit e quajtëm si shumë të suksesshëm. Ardhja e Halimit është me vend dhe angazhimi i tij i menjëhershëm me siguri do të jetë i frytshëm.

Ditën kur u kthye Shpendi pra të hënën ditën e parë të javës kur shokët ia filluan javës së re të punës. Meqë këndej shokët janë të shpërndarë në pika të ndryshme dhe që në atë javë nuk kishim farë automjeti mbledhja zgjedhore e Komitetit nuk mundi me u thirrë deri më 26.02.1982. atë mbrëmje në një qytet larg nga këtu u mblodhën:

Shpendi, Halimi, Drita, Agimi, Agroni, Arsimi, Halimi, dhe Guximi.

Mbledhjen e hapi Shpendi i cili në fillim i njoftoi të pranishmit mbi bashkimin, me organizatën e re dhe me detyrën dhe qëllimin e ardhjes së Halimit.

Ai për këtë mbledhje propozoi këtë rend dite :

Formimi i Degës së « LRSHJ për Evropën Perëndimore.

a). Që kjo degë e LRSHJ ta merr emrin e dëshmorëve Gërvalla, pra të quhet komiteti « Vëllezërit Gërvalla »

b). Që Komiteti të përbëhet nga pesë anëtarë.

Të ndryshme

Ky rend dite u aprovua njëzëri nga të pranishmit.

1. Që në fillim u propozua të zgjidhen anëtarët e Komitetit pra pesë veta. Me që Agimi ishte edhe më parë përpara si arkëtar, Agroni si anëtarë së bashku me Dritën dhe me shpendin nuk u diskutua shumë rreth tyre të jenë anëtarë të Komitetit të riorganizuar apo jo. Halimi propozoi që komiteti t'i ketë edhe dy kandidatë ky propozim u quajt me vend dhe i arsyeshëm dhe si i tillë u aprovua. Arsimi që në fillim tha se pyetjen për arkëtarë nuk ka nevojë ta përsërisim pasi arkëtarin e vyeshëm e kemi nga fillimi, u miratua propozimi i Arsimit që edhe në Komitetin e ri për arkëtar të jetë agimi.

Shpendi pasi i numëroi disa detyra të cilat i ka pasur Drita si shoqe më e ngushtë e Sokolit (për të cilat disa nga të pranishmit nuk kanë qenë në dijeni), e njëherit i njoftoi se ajo pas një kohe do të shkoi në A. Ai atë e propozoi si sekretare deri sa ajo të jetë në mesin tonë. Ky propozim u aprovua unanimisht. Fjalën pastaj e morri Drita e cila u falënderua dhe në vazhdim i njoftoi të pranishmit se Shpendi ishte njeriu që ishte udhëzuar ta ndihmonte Sokolin dhe për këto detyra të kryera ai kohët e fundit ishte pranuar edhe si anëtar i K.Q. të LNÇKVSHJ. Duke pas parasysh këtë, vazhdoi ajo, unë mendoj se ai duhet të jetë kryetar i komitetit të degës së LRSHJ për Evropën Perëndimore edhe me këtë propozim të pranishmit u pajtuan për anëtar mbetën Halimi dhe Agroni.

Me shkuarjen e Dritës ne do të mblidhemi prapë dhe në vendin e sekretarit do të zgjidhet Halimi (nënviz. i Shp.) ndërsa anëtar i ri i komitetit do të jetë arsimi. Kandidati i ri besojmë se në bazë të punës së tij do të pranohet Luli.

a). Propozimi që komiteti të quhet „Vëllezërit Gërvalla“ u pranua njëzëri.
Shpendi vazhdoi se është i mendimit që komiteti i degës së LRSHJ për Zvicër ta merr emrin e Kadri Zekës.

b). Lidhur me këtë pikë të rendit të ditës duke pasur parasysh faktin se ishte i pranishëm anëtari për këtë mes Halimi edhe ca anëtarë tjerë të LNÇKVSHJ nuk dinin shumë lidhur me përbërjen në numër të një komiteti mbretëroi pak heshtja. Me këtë Shpendi shpjegoi se Lëvizja NÇ me këtë praktikë punon qe disa vite dhe se kjo formë është treguar mjaftë e suksesshme. Halimi vazhdoi se ai me shokët e tij kanë vepruar ndryshe dhe se nuk kanë shumë eksperiencë lidhur me funksionimin e një komiteti po dinë tetë veta. Ai tha se këta aktivistë të dalluar të jenë si kandidatë për komitet. Ky propozim dhe arsyetimi se ceka edhe më lart u pranua. Pra komiteti i degës së LRSHJ „Vëllezërit Gërvalla“ për Evropën perëndimore ka këtë përbërje:
Me shkuarjen e Dri. Mendoj se do të dukej kësi soji:
1. Shpendi Kryetar - (Xh. Durmishi)
2. Drita Sekretar Halimi - (Syzana Gërvalla)
3. Agimi Arkatar - (Faridin Tafallari)
4. Halimi Antar - (Arsimi nënviz. i Shp.) (Nuhi Sylejmani)
5. Agroni Antar - (Osman Osmani)
6. Halili Kandidat - (Hafiz Gagica)
7. Guximi Kandidat - (Haxhi Berisha)
8. Arsimi Përgjegjës i rinisë - (Naim Haradinaj)

2). Të ndryshme diskutimet u zhvilluan rreth anëtarësisë, ca probleme materiale vendosjes në bazën e re të nxjerrjes sa më shpejtë të numrit të ri të organit.
Për këto dhe të tjera herën e ardhme.
Ju përshëndesim shokët e kom. « Vëllezërit Gërvalla »
KOSOVA - REPUBLIKË" (Ramadan Pllana, AKTIVITETI I LNÇKVSHJ’së U SHUA NJË MUAJ PAS ATENTATIT MAKABËR QË U BË NË SHTUTGART MË 17 JANAR 1982, www.pashtriku.org, 15 shkurt 2011)

7-8. KY BASHKIM KISHTE DHËNË KONTRIBUT TË JASHTËZAKONSHËM

Ramadan Pllana: *"Në Turqi, zyrtarisht, ishte formuar Lëvizja për Republikën Socialiste Shqiptare në Jugosllavi (LRSSHJ), një muaj pas vrasjes makabër të Jusuf e Bardhosh Gërvallës dhe Kadri Zekës, nga përfaqësues të dy grupimeve patriotike të fshehta, Sabri Novosella dhe Abdullah Prapashtica (të arratisur politik nga Kosova), kur me ndërmjetësimin e ambasadorit të Shqipërisë në Turqi, Bujar Hoxha shpallin bashkimin e organizatave ilegale. LRSSHJ ishte vazhdimësi e organizatave, LNÇKVSHJ,*

OMLK, FKP dhe i PKMLSHJ. ***Ky bashkim kishte dhënë kontribut të jashtëzakonshëm në luftën për të drejtat e barabarta të shqiptarëve me popujt tjerë në ish-Jugosllavi, për krijimin e Republikës së Kosovës bashkë me të drejtën për shkëputje në rast të shpërbërjes së RSFJ-së."*** (Xhavit Haziri - një hero i merituar, www.albaniapress.com, 1 shtator 2011)

7-9. PAS VRASJES SË TYRE KA NDODHUR AJO QË KA NDODHË PAS VRASJES SË ADEM JASHARIT

"Xhafer Shatri: Unë kur kam dalë në Itali së pari jam përpjekur me hy në Zvicër dy herë nuk kam arritur dhe pastaj më kanë quar poshtë në Itali dhe përmes njerëzve atje e kam parë që ka filluar aktiviteti politik i mërgatës tonë jashtë, por dua të them se derisa isha në burg me trishtim të thellë kam lexuar për vrasjen e Jusuf Gërvallës, Kadri Zekës dhe Bardhosh Gërvallës. Natyrisht ka qenë një lajm krejt i vogël në Rilindje dhe në Radio Prishtinë. Edhe kur kam dalur jashtë pastaj nga Italia kam shkuar në Zvicër e e kam parë efektin e aktivitetit të tyre dhe efektin konkret të vrasjes së tyre.

Agron Bajrami: Cili ishte?

Xhafer Shatri: Ai ishte një efekt i dyfishtë. Ishte një dhimbje që është vështirë ta përshkruaj sot sepse ata ishin njerëz që mërgata e re shqiptare e Kosovës identifikohej përmes tyre. Ata ndiheshin si fëmijët jetimë. E para. E dyta shihej aktiviteti i tyre sepse ata njerëz anise shumica dërmuese e tyre ishin punëtor të thjeshtë ishin ngjallur dhe debatonin për problemet ë ndryshme politike dhe kishin një vendosmëri të jashtëzakonshme për t'iu shkuar gjërave deri në fund për çlirimin e Kosovës. Edhe në anën tjetër në rrafshin organizativ kur thuhej se çka do të bëhej tash shihej pikërisht këtu shihej mungesa e madhe e Jusufit, e Kadriut e Bardhoshit për të cilët, një ekip i një lëvizje kombëtare i duhen vite të tëra për ta pasur, për arsyen e thjeshtë se, ta zëmë Jusuf Gërvalla ishte një person publik, ishte një gazetar, ishte një poet, ndër më të mirët e gjeneratës së vet, ishte këngëtar, ishte publicist i mirë, që është aq e domosdoshme për një lëvizje ilegale të ketë njerëz që ta nxjerrin gazetën ashtu siç duhej të ishte. Në anën tjetër ishte Kadri Zeka, njeri që në dhjetë vite kishte vepruar në radhët e organizuara, i kishte takuar një organizate ilegale këtu, gazetar me profesion, njeri që e njihte Kosovën cep më cep, njeri jashtëzakonisht i përgatitur për t'i organizuar njerëzit. Në anën tjetër ishte Bardhosh Gërvalla për të cilin flitet pak dhe i hyhet mendoj shumë në hak nga njerëzit tanë. Ai ishte një njeri i cili i fliste dy gjuhë në mënyrë të shkëlqyer, anglishten dhe gjermanishten. Do të thotë për një lëvizje kombëtare një tresh i tillë që personifikonte nxjerrjen e gazetës, emrin e mirë, një organizator, tjetër, dhe një njeri i cili ishte i përgatitur për të komunikuar me botën në gjuhët e tyre, do me thënë është një tresh që vetëm njerëzit që janë marrë me këtë punë humbjen e tyre mund ta shpjegojnë në dimenzionin e sajt ë vërtetë.

Agron Bajrami: Si ju kuptoj, thuani se, nuk u arritur kurrë pas vrasjes së tyre lëvizja ilegale t'i zavendësoj ata të them ashtu kushtimisht në plotësimin e këtyre detyrave të them ashtu nuk ka pasur pas tyre njerëz që kanë mund ta marrin më tutje udhëheqësinë në atë mënyrë sikur ata!?

Xhafer Shatri: Shiqoni, pas vrasjes së tyre ka ndodhur ajo që ka ndodhë pas vrasjes së Adem Jasharit, me familjen e tij dhe me njerëzit e tij. Autoritetet jugosllave atëherë kanë menduar se vërtetë lëvizjen ilegale e shpartalluan përgjithmonë. Por ndodhi krejtësisht e kundërta sepse ata kishin lënë shokë, ata kishin lënë njerëz, ata kishin lënë një bazë të mirë që njerëzit kudo që ishte, vetëm a e kishte vullnetin e mirë, a e kishte minimumin e aftësisë që mund ta vazhdonte punën dhe për habinë e atyre që i kishin vra ata, demonstratat të cilat ata i kishin filluar me 300-400 njerëz , vrasja e tyre aq shumë i

idhnoi njerëzit, aq shumë i mobilizoi njerëzit pastaj sa nuk flitej më për qindra demonstrues por për mijëra demonstrues, pastaj edhe qëndresa në Kosovë dhe shtypja që i bëhej Kosovës ishte një motiv i madh brenda dhe jashtë për t'iu kundërvënë pushtuesve me të gjitha mjetet e mundshme, dhe ne arritëm pak a shumë ta plotësojmë atë boshllëk, por ai ishte boshllëk kaq i madh sa që ishte shumë vështirë për ne ta kemi edhe në të ardhmen një treshe të tillë." (Intervistë dhënë Agron Bajramit, www.koha.net, 27 korrik 2012, Press-ing, program televiziv, minutat 20-24)

7-10. SI TRIM I MIRË ME SHOKË SHUMË

Kadri Rexha: *"Edhe qëllimi i tretë do të dështojë. Dhe, këtu nuk kam asnjë fije dyshimi. Sikur Skënderbeu, edhe Jusuf Gërvalla, për jetë të jetëve do t'i çajë shekujt e historisë, si trim i mirë me shokë shumë."* (Mendjelehtësi apo diçka tjetër, lidhur me artikullin „Katër rrëfime për Jusuf Gërvallën", të nënshkruara nga Fokusipress, botuar në gazetën „Fokusi", nr. 10, datë 17 janar 2004, faqe 3-7)

8. LUFTA PËR FRON DHE FATI I FRONTEVE

Një luftë për fron motivohet nga dy apo më shumë pretendues të fronit, pas një monarku të vdekur apo të rrëzuar. Individët përkrahen nga fraksionet brenda oborrit mbretëror, e gjithashtu forca të jashtme mund të ndërhyjnë duke lidhur aleanca me ndonjë fraksion.

8-1. Lufta e Madhe Civile Abaside
8-2. Anarkia (The Anarchy)
8-3. Lufta për Fronin e Champagne
8-4. Lufta për Fronin e Flanders dhe Hainault
8-5. LUFTA PËR FRONIN E THURINGUT
8-6. Lufta për Fronin Bizantin 1341-1347
8-7. Lufta për Fronin e Guelders
8-8. Kriza Portugeze e viteve 1383-1385
8-9. Lufta për Fronin e Breton-it
8-10. Lufta për Fronin e Lituanisë (1431-1435)
8-11. Lufta për Fronin e Stettin-it
8-12. Lufta për Fronin e Kastiljës
8-13. Lufta për Fronin e Landshut
8-14. Lufta për Fronin e Inkas
8-15. Lufta për Fronin e Portugalisë
8-16. Lufta për Fronin e Polonisë (1587-88)
8-17. Lufta për Fronin e Jülich-ut
8-18. Lufta për Fronin Mantuan
8-19. Lufta për Fronin e Pfalzit (Der Pfälzische Erbfolgekrieg (1688–1697)
8-20. Lufta për Fronin e Spanjës
8-21. Lufta për Fronin e Polonisë (1733-1738)
8-22. Lufta për Fronin e Austrisë
8-23. Lufta për Fronin e Bayernit
8-24. Lufta rreth Fronit Miguelite

8-1. LUFTA E MADHE CIVILE ABASIDE

Lufta e Madhe Civile e Abasidëve ka qenë një konflikt në mes vëllezërve al-Amin dhe al-Ma'mun rreth fronit të kalifatit të Abasidëve. Babai i tyre, Harun al-Rashid, e kishte emruar al-Aminin si trashëgimtarë (pasues) të parë, por e kishte emruar edhe al-Ma'mun, si trashëgimtarë të dytë duke ia dhuruar atij Khurasan-in si *appanage*, në ndërkohë që djalin e tretë, al-Qasim e kishte përcaktuar si trashëgimtarë të tretë.

Pas vdekjes së Harun në vitin 809, në fronin e tij në Bagdad u vendos al-Amini. I nxitur nga oborrtarët e tij në Bagdad, al-Amini filloi ta shembë pozitën autonome të Khurasan-it; Qasim mjaft shpejt gjendet në pozitë jashtë loje. Në përgjigje të kësaj, al-Ma'mun kërkon mbështjetjen e elitave proviniciale të Khorasan-it, dhe merr masa për ta mbrojtur pamvarësinë e tij.

Në kohën kur hendeku në mes dy vëllezërve dhe përkrahësve të tyre vjen duke u thelluar, al-Amini e shpallë djalin e tij Musën si trashëgimtar të tij, dhe e mbledhë një armatë të madhe. Trupat e al-Aminit marshojnë drejt Khurasan-it, por gjenerali i al-Mamunit, Tahir ibn Husayn i mund ato në Luftën e Rayy, dhe më pas e invadon Irakun dhe e rrethon vetë Bagdadin. Qyteti bien pas një viti, al-Amini ekzekutohet, dhe al-Ma'mun bëhet Kalif, por ai qëndron në Khurasan dhe nuk shkon në Bagdad.

Kjo rrethanë ndikon që ai vakum-pushteti që lufta civile e kishte krijuar në provincat e Kalifatit, të rritet edhe më tej, dhe të sjellë paraqitjen në skenë të shumë sundimtarëve lokal në Jazira, Siri dhe Egjipt. Pos kësaj, ajo politikë pro-Khurasani e ndjekur nga kryeministri i fuqishëm i al-Mamunit, al-Fadl ibn Sahl, dhe përkrahja për një Alid trashëgimi, i armiqëson elitat tradicionale të Bagdadit, të cilat e shohin veten gjithnjë e më të margjinalizuara. Si pasojë e kësaj, axha (vëllau i babait apo Baca) i al-Ma'munit, Ibrahimi, më 817 shpallet Kalif në Bagdad, duke e detyruar kështu al-Mamunin të ndërhyj personalisht. Fadl ibn Sahl vritet dhe al-Mamun e len Khorasanin dhe shkon në Bagdad, në të cilin hyn më 819. Vitet vijuese kalojnë në shenjë të konsolidimit të autoritetit të al-Mamunit dhe integrimin e provincave perëndimore, proces i cili arrin të kompletohet tek në vitin 827. Disa kryengritje lokale kanë vazhduar për një kohë edhe më të gjatë.

Ky konflikt, kjo luftë civile është interpretuar në mënyra të ndryshme. Sipas iranologut Elton L. Daniel, ky ka qenë "një konflikt për fron në mes budallait inkompetent al-Amin dhe vëllaut të tij dinak dhe kompetent al-Ma'mun, si produkt i intrigave të haremit; dhe në zgjerim, si rivalitet personal në mes ministrave al-Fadl ibn Rabi dhe al-Fadl ibn Sahl, ... apo edhe si një luftë në mes arabëve dhe persianëve për ta kontrolluar qeverinë."

Vrasja e tyre kishte këtë qëllim të mbrapshtë

Hasan Mala: *- Me sa di unë dhe nuk besoj se gabohem, u arrit vetëm në ditët e fundit të jetës së Kadri Zekës dhe Jusuf e Bardhosh Gërvallës. Ata u takuan disa herë në qytete të ndryshme të Gjermanisë, - më në fund në Shtutgart - dhe, më në fund, u morën vesh jo vetëm që të dyja organizatat të shkriheshin në një, por kështu të bëhej edhe me të dyja organet që botonin ato, përkatësisht 'Liria' dhe 'Zëri i Kosovës'. Të kishte pra vetëm një gazetë, dhe ajo të quhej* ***'Liria'****. Dhe Taip Zeka ka të drejtë kur mendon se ata qëndruan edhe një natë së bashku, për t'iu gëzuar në njëfarë mënyre, këtij bashkimi të shumëpritur. Dhe vrasja e tyre kishte pikërisht edhe këtë qëllim të mbrapshtë, të pengonte*

*me çdo kusht dhe me çdo mjet bashkimin e organizatave dhe krijimin e **Frontit**, gjë që ndodhi realisht."* (Apostol Duka, Vrasje në Shtutgart, Tiranë 2009, faqe 256-257)

Mehmet Hajrizi-Gani Sylaj: "*Nga Grupi Revolucionar te Fronti i Republikës"* (Titull libri, Prishtinë 2014)

Ibrahim Kelmendi: "*Emërtimi bazë i organizatës së re qe vendosur të ishte LËVIZJA, edhe për shkak se emërtimin FRONT e kishim konsumuar ne të Frontit të Kuq Popullor.*" (Gjurmë e fërkemë, libër i shpërnarë përmes internetit në shtator 2016)

8-2. ANARKIA (THE ANARCHY)

Anarkia (The Anarchy) ka qenë një luftë civile në Angli dhe Normandi në mes viteve 1135-1153 e karakterizuar nga një shembje e ligjit dhe rendit. Burimi i konfliktit ka qenë një rend krizash kah fundi i kohës së qeverisjes së Henry I, në kohën kur djali i vetëm legjitim i mbretit, Wiliam Adelin ka vdekur në anijen White Ship. Përpjekjet e Henry për ta instaluar bijën e tij, Perandoreshën Matilda, si pasuese (trashëgimtare) të tij kanë qenë të pasuksesshme dhe me rastin e vdekjes së Henry më 1136, nipi i tij Stephen of Blois e merr pushtetin me ndihmën vëllaut të tij, Henry of Winchester. Koha e hershme e qeverisjes së Stefanit është karakterizuar nga luftime të ashpra në mes baronëve anglezë, udhëheqësve të Velsit dhe invaduesve skocez. Pas një kryengritje të madhe në jug-perëndim të Anglisë, më 1139 Matilda bënë një invadim me ndihmën e gjysmë-vëllaut të saj, Robert of Gloucester.

Asnjëra palë nuk ka qenë në gjendje të arrijë një përparësi vendimtare gjatë viteve të para të luftës; Perandoresha arrin të kontrolloj Anglinë Jugperëndimore si dhe pjesë të mëdha të Luginës së Temzës (Thames Valley), ndërsa Stephen e ka kontrolluar pjesën juglindore.

Kështjellat e asaj kohe ka qenë lehtë të mbrohen, dhe shumë prej luftimeve kanë pasur karakter të tretjes e harxhimit të forcave, duke përfshi këtu rrethime të gjata kohore, plaçkitje, duele të shkurta të armatave të kalorësve dhe këmbësorëve, shumë prej tyre mercenarë. Në vitin 1141 Stephen zihet rob në luftën e Lincoln-it, gjë që shkakton shembjen e autoritetit të tij në pjesën më të madhe të vendit.

Perandoresha Matilda ka qenë e detyruar të tërhiqet nga Londra nga masat popullore armiqësore, para se ajo të arrij të kurorëzohet si mbretëreshë; pak më vonë, Robert zihet rob në rrugën e Winchesterit dhe të dy palët pajtohen që të bëjnë këmbimin e robërve. Stephen gati sa e zen rob Matildën më 1142 gjatë rrethimit të Oksfordit, por Perandoresha arrinë të ik prej Kështjellës së Oksfordit duke e kaluar lumin e ngrirë të Temzës dhe të shkoj në vend të sigurt.

Lufta zgjati për shumë vite. Burri i Matildës, Geoffrey of Anjou në mënyrë të suksesshme e pushtoi Normandin, por në Angli asnjëra palë nuk arrinë të sigurojë fitore. Baronët rebelues fillojnë të fitojnë pushtet gjithnjë e më të madh në Anglinë Veriore dhe Lindore, duke përfshi kështu edhe një shkatërrim të madh të regjioneve të përfshira në luftime. Më 1148 Perandoresha kthehet në Normandy, dhe fushatën e saj në Angli e lenë në duart e djalit të saj të vogël, Henry Fitzempress. Stephen, nuk ka sukses të ndikoj tek kisha, në mënyrë që ajo ta njeh djalin e tij si mbretin e ardhshëm të Anglisë. Në fillim të viteve 1150, si baronët ashtu edhe kisha e dëshirojnë një paqe afatgjate.

Kur Henry e invadon përsëri Anglinë më 1153, forcat e të asnjërit fraksion nuk kanë vullnet të luftojnë. Pas fushatash të kufizuara dhe rrethimit të Wallingfrodit, Stephen dhe Henry janë pajtuar për një marrëveshje paqeje, Marrëveshja e Winchesterit, përmes të cilës Stephen e njeh Henry si trashëgimtar të tij.

Stephen vdes në vitin vijues dhe Henry II e fillon atë periudhë të gjatë të rindërtimit në Angli. Kronikanët e kanë përshkrua periudhën si kohë në të cilën ”Krishti dhe shenjtorët e tij kanë qenë në gjumë, dhe historianët Viktorian e kanë quajtur konfliktin ”Anarkia” për shkak të kaosit, edhe pse historianët modern i kanë vënë pikëpyetje termit në fjalë.

Pozita inferiore e Frontit të Kuq
të bashkëformuar dhe emërtuar nga UDB-a

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Në këtë pozitë inferiore nga ana e „zëvendësit“, ndjehej edhe udhëheqësi i FKP-së, Ibrahim Kelmendi."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 89)

8-3. LUFTA PËR FRONIN E CHAMPAGNE

Lufta për Fronin e Champagne ka qenë një luftë në vitet 1216-1222 në mes aristokracisë në regjionin Champagne të Francës, e cila fillon në atë regjion dhe shkapërderdhet në principatat përreth. Lufta ka zgjatë dy vjet dhe faktikisht ka përfundua më 1218, por zyrtarisht nuk ka marrë fund përderisa Theobaldi IV e ka arritur moshën madhore (pjekurisë) në vitin 1222, kur rivalët e tij i kanë tërhequr kërkesat e aspiratat e tyre.

8-4. LUFTA PËR FRONIN E FLANDERS DHE HAINAULT

Lufta për Fronin e Flanders dhe Hainault ka qenë një seri konfliktesh në mesin e shekullit të trembëdhjetë në mes fëmijëve të Margaretës II, Konteshë e Flanders. Ato kanë pasur të bëjnë me trashëgiminë e dy qarqeve, i pari çiflig prej mbretit të Francës dhe i dyti nga mbreti i Gjermanisë.

Kur Baldwin IX, Konti i Flanders dhe Hainault, niset në Kryqëzatën e Katërt më 1202, ai i len domenet e tij perëndimore nën bijën e tij të madhe Joanna. Me rastin e vdekjes së Baldwinit, Joanna i trashëgon qarqet, por përkundër dy martesave ajo vdes pa trashëgimtar në vitin 1244. Ajo pasohet nga motra e saj më e re, e lartpërmendura Margareta.

Martesa e parë e Margaretës me Bouchard of Avesnes, prishet gjatë vitit 1221 me urdhër të Joannës dhe shkishërimit të Bouchardit. Me Bouchardin, ajo i ka pas veç tre fëmijë, në mesin e tyre John I of Avenses. Prapë se prapë, Margareta e rimartuar më 1223, me Vilhelm II of Dampierre (i vdekur më 1231), i la tre pasardhës, në mesin e tyre Wiliam III dhe Guy of Dampierre.

Kërkimi i së drejtës së trashëgimisë së Margaretës në mes bijve of Avesnes dhe atyre of Dampierre ka qenë shkaku i atyre konflikteve që janë të njohur si ”lufta për trashëgiminë e Flanders dhe Hainault.”

Pozita inferiore e Partisë Komuniste-PKMLSHJ

Muharrem Blakaj: "*Virtytet e një burri të **papërkulshëm** siç ishte Nuhi Sylejmani, u hetuan me kohë nga Jusufi, Kadriu dhe Bardhoshi, prandaj nuk ishte e rastit që vendimet më kapitale që u morën në atë kohë të jenë **në bashkëpunim të barabartë me të, ...** Nuhi Sylejmani, autori i këtij libri, duke shpalosë kujtimet e tij të veneruara nga një këndvështrim tjetër, **të përjetuara nga një inferioritet vandal**,..."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 7- 8)

8-5. LUFTA PËR FRONIN E THURINGUT

Lufta për Fronin e Thuringut (gjermanisht: thüringisch-hessische Erbfolgekrieg), (1247-1264) ka qenë një konflikt ushtarak mbi një pasardhës të Kontit të fundit të Thüringen në Gjermaninë e sotme. Me vdekjen e Kontit Raspe më 1247, i cili nuk kishte fëmijë, vija mashkullore Ludowinngiane e kontëve të Thüringut shuhet. Në pasurinë e tij nuk kanë hy vetëm pjesë të mëdha të Thüringut, por edhe qarku i Hessenit ishte futur në posedimin Ludowingian përmes vijës femërore. Në vitin 1122, para se ai ta fitoj titullin Kont (Landgrave), Konti Louis I i Thüringut, ishte martuar me Hedwig of Gudensberg, trashëgimtaren femrore të qarkut të Hesenit, familjen Gisonen. Familja Gisonen, tokat e së cilës fillimisht kanë qenë kryesisht në pjesën e epërme të rrethinës së Lahn-it, më heret kishin marrë toke, përmes një trashëgimi të rëndësishëm nga Konti Werner, edhe në Hesenin e poshtëm. Pastaj, përmes martesës, Giso së IV me Kunigunde of Bilstein, gjithashtu ata kishin fituar një pasuri të gjerë dhe të drejtën e kujdestarisë nga kontët of Bilstein.

Kërkesat në trashëgiminë Ludowingiane u bënë nga (mbesa) bija e motrës së Henry Raspes dhe nga (nipi) djali i motrës. Sophie of Thuringia, e martuar me Henrik II, Duke of Barbant dhe Lothier, ka qenë e bija e vëllaut të Henry Raspes, Louis IV dhe ajo ka bërë kërkesë për territoret për llogari të djalit të saj Henry.

(Motra e Sophie-s, Gertrude, ka qenë murgeshë në manastirin perandorak Altenberg në Wetzlar, dhe në këtë mënyrë e përjashtuar nga trashëgimia.) Henry III, (Margrave of Meissen), ka qenë djali i motrës së Herny Raspes, Jutta. Një konkurrent tjetër ka qenë arqipeshkvi i Mainz-it, i cili kërkesat e tij i ka mbështetur në atë se Hesseni ka qenë çiflig i kishës, dhe pas shuarjes së Ludowingianëve, kërkonte kthimin e tij.

Nuk më ngeli gjë tjetër veçse t'i përfillja urdhrat e zonjës së shtëpisë

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "***Edhe pas propozimit tim që të formohej një organizatë e ngjashme*** *politike e mos të bëheshin përpjekje për ta zëvendësuar atë që ishte e pamundur, nuk më ngeli gjë tjetër veçse t'i përfillja urdhrat e zonjës së shtëpisë...*" (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Përsihtinë 2010, faqe 88)

8-6. LUFTA PËR FRONIN BIZANTIN 1341-1347

Lufta civile Bizantine e viteve 1341-1347, nganjëherë quhet edhe Lufta e Dytë Civile Palailogane, ka qenë një konflikt që ka shpërthye pas vdekjes së Andronikos III Palaiologos, gjatë kujdestarisë së djalit dhe trashëgimtarit të tij nëntë vjeçarë, John V Palaiologos. Lufta e polarizoi shoqërinë bizantine përgjatë kufijve klasor, me Kantakouzenos i përkrahur nga aristokracia dhe shtresave të ulëta dhe të mesme të cilat përkrahin qeverinë e trashëgimtarit ende të mitur. Në një masë më të vogël konfliktit i janë dhënë edhe dimensione religjioze. Bizanti ka qenë i përfshirë në kontradiktën Hesychast-it, dhe bashkangjitja në këtë doktrinë mistike të Hesykastit është konsideruar si përkrahje për Kantakouzenos.

Si ndihmësi më i afërm i Perandorit Andronikos III, Kantakouzenos udhëheqë mbretërinë gjatë kohës së të miturit John V, kur Perandori vdes në korrik 1341. Gjatë kohës kur Kantakouzenos është jashtë Konstantinopojës, në shtator të të njejtit vit, Alexios Apokaukos dhe patriarku John XIV duke e siguruar mbështetjen e Perandoreshës Ana e formojnë një qeverie kujdestarie. Në përgjigje të kësaj, armata e Kantakouzenos dhe përkrahësit e proklamojnë bashkë-perandor në tetor, duke e ngurtësuar hendekun në mes tij dhe qeverisë së re. Ndarja shkallëzohet menjëherë në një konflikt të armatosur.

Gjatë viteve të para të luftës, forcat e mbretërisë së re korrin fitore. Në vazhdën e shumë kryengritjeve antiaristokrate, sidomos prej Zealotëve në Selanik, pjesa më e madhe e qyteteve në Thraki dhe Maqedoni bien bien nën kontrollin e mbretërisë. Me ndihmën e Stefan Dushanit të Serbisë dhe Umur Begut të Aydinit, Kantaouznos me sukses i neutralizon fitoret e kundështarëve. Në vitin 1345, përkundër kalimit të Dushanit në anën e opozitës dhe tërheqjes së mbështetjes prej Umur-it, Kantaouznos e mban epërsinë falë ndihmës së Orhanit, sunduesit të emiratit otoman. Gjatë qershorit 1345 vrasja e administratorit më të lartë të regjencës megas doux Apokaukos, ishte një goditje e rëndë për regjencën. Formalisht i kurorëzuar si perandor në Adrianopojë më 1346 Kantakouzenos hyn në Konstantinopojë më 3 shkurt 1347. Përmes marrëveshjes ai qeverisë si perandor senior dhe regjentë për John V, përderisa djali e arrinë moshën madhore dhe qeverisi së bashku me te.

Përkundër kësaj fitoreje të dukshme, John VI detyrohet ta rivazhdoj luftën civile dhe ta dhe ta detyroj Kantakouzenos, në vitin 1354, të abdikoj, të shkoj në pension dhe të bëhet murg.

Pasojat e këtij konflikti të gjatë tregohen si katastrofale për perendorinë, e cila e kishte fituar një shkallë të stabilitetit gjatë kohës së Andronikut III. Shtatë vjet luftë, prezenca e armatave plaçkitëse, kaosi social dhe Murtaja e zezë e shkretojnë Bizantin. Konflikti i jep mundësi Dushanit ta pushtojë Shqipërinë, Epirin dhe pjesën më të madhe të Maqedonisë dhe në ato pjesë ta kurdisë Perandorinë e Serbisë. Perandoria bullgare fiton territore gjithashtu në veri të lumit Evros.

Kurrë nuk e mora vesh pse Lëvizja e Jusuf Gërvallës dhe Zëri i Jusuf Gërvallës i përballuan në mënyrën më të fuqishme atentatit kundër Jusuf Gërvallës më 17 janar 1982:

-A ishte kjo meritë e inferioritetit të Frontit Popullor?!
-A ishte kjo meritë e inferioritetit të Frontit të Kuq të UDB-së?! apo
-A ishte kjo meritë e inferioritetit të Partisë Komuniste PKMLSHJ?!

8-7. LUFTA PËR FRONIN E GUELDERS

Lufta për Fronin e Guelders ka qenë një luftë për qarkun Guelders që ka zgjatë në mes viteve 1371 dhe 1379.

Lufta filloi kur Duka Rainald III vdes në vitin 1371 pa trashëgimtar. Vëllau i tij Eduardi, i cili ishte vrarë në Luftën e Baesveiler gjithashtu nuk kishte lënë trashëgimtarë. Pretenduesit e Fronit të Dukës kanë qenë dy bija të Dukës Rainald II: Matilda, e cila ka qenë e martuar me John II, Konti nga Blois, dhe Maria, gruaja e Viliamit II nga Jülich dhe nëna e Viliamit I nga Guelders dhe Jülich, për llogarinë e të cilit ajo e ka kërkuar Fronin e Guelders.

Gjatë shekullit XIV Gulederѕ ndahet në dy fraksione. Heeckerenët e përkrahin Matildën dhe Bronkorstenët e përkrahin Viliamin. Lufta ka zgjatë tetë vjet, ku Maria dhe përkrahësit e saj dalin fitimtarë dhe i biri i Marijës Viliami bëhet Dukë i Guelders.

8-8. KRIZA PORTUGEZE E VITEVE 1383-1385

Kriza e viteve 1383-1385 ose "Interregnumi Portugez" ka qenë kohë e luftës civile në historinë e Portugalisë, kur nuk ka mbretëruar asnjë mbret i kurorëzuar. Ajo fillon kur mbreti Ferdinand I i Portugalisë, vdes pa lënë ndonjë trashëgimtarë nga linja mashkullore, dhe përfundon kur mbreti John I kurorëzohet në vitin 1385 pas Betejës së Aljubarrota. Portugezët e interpretojnë këtë epokë si rezistencën e tyre më të hershme kombëtare kundër intervenimeve Kastiliane. Robert Durant e konsideron atë si "ngritjen e madhe të vetëdijes kombëtare". Burgesses dhe fisnikët veprojnë së bashku për vendosjen e dinastisë Aviz (një degë portugeze e familjes Burgundy = House of Burgundy), për të siguruar një Fron mbretëror të pavarur, për ndryshim nga lufta e gjatë civile, që në Francë quhet Lufta Njëqindvjeçare dhe në Angli Lufta e Rozave (War of the Roses), ku fraksionet aristokrate luftojnë fuqishëm kundër një monarkie të centralizuar.

Vrasja e tyre kishte këtë qëllim të mbrapshtë

Hasan Mala: *- Me sa di unë dhe nuk besoj se gabohem, u arrit vetëm në ditët e fundit të jetës së Kadri Zekës dhe Jusuf e Bardhosh Gërvallës. Ata u takuan disa herë në qytete të ndryshme të Gjermanisë, - më në fund në Shtutgart - dhe, më në fund, u morën vesh jo vetëm që të dyja organizatat të shkriheshin në një, por kështu të bëhej edhe me të dyja organet që botonin ato, përkatësisht 'Liria' dhe 'Zëri i Kosovës'. Të kishte pra vetëm një gazetë, dhe ajo të quhej* ***'Liria'****. Dhe Taip Zeka ka të drejtë kur mendon se ata qëndruan edhe një natë së bashku, për t'iu gëzuar në njëfarë mënyre, këtij bashkimi të shumëpritur. Dhe vrasja e tyre kishte pikërisht edhe këtë qëllim të mbrapshtë, të pengonte me çdo kusht dhe me çdo mjet bashkimin e organizatave dhe krijimin e* ***Frontit****, gjë që ndodhi realisht."* (Apostol Duka, Vrasje në Shtutgart, Tiranë 2009, faqe 256-257)

Mehmet Hajrizi-Gani Sylaj: "*Nga Grupi Revolucionar te Fronti i Republikës"* (Titull libri, Prishtinë 2014)

Ibrahim Kelmendi: "*Emërtimi bazë i organizatës së re qe vendosur të ishte LËVIZJA, edhe për shkak se emërtimin FRONT e kishim konsumuar ne të Frontit të Kuq Popullor.*" (Gjurmë e fërkemë, libër i shpërnarë përmes internetit në shtator 2016)

8-9. LUFTA PËR FRONIN E BRETON-IT

Lufta për Fronin e Breton-it ka qenë një konflikt në mes familjeve "Hous of Blois" dhe Montfort për kontrollin e qarkut "Duchy of Brittany". Ajo është zhvilluar në mes viteve 1341 dhe 1364. Ajo ka qenë pjesë integrale e kohës së fillimeve të Luftës Njëqindvjeçare (Hundred Years War) për shkak të ndërhyrjeve të qeverisë Franceze dhe Angleze në konflikt; Francezët i kanë përkrahë Blois-ët ndërsa anglezët Montfort-ët. Edhe pse Montfortët patën sukses pas Betejës së Auray në vitin 1364, kanë qenë francezët ata që kanë pasë më së shumti dobi prej fitores së kësaj shtëpie.

8-10. LUFTA PËR FRONIN E LITUANISË (1431-1435)

Lufta Civile e Lituanisë (1431-1435), ka qenë një konflikt për fronin e qarkut të madh të Lituanisë (Grand Duchy of Lithuania), pas Vytautas-it të Madh, i cili ka vdekur më 1430 pa lënë ndonjë trashëgimtar. Lufta është zhvilluar në njërën anë nga Švitrigaila, në aleancë me Kalorësit gjerman (Teutonic Knights), dhe në anën tjetër nga Sigismund Kęstutaitis, i përkrahur nga Mbretëria e Polonisë. Lufta ka kërcënuar ta shkatërroj Unionin e Krevos (The Union of Krevo), unionin personal në mes Polonisë dhe Lituanisë.

Aleanca e Švitrigailas me Mjeshtrin e Madh të Teutonikëve (Grand Master of the Teutonic Order) Paul von Rusdorf bëhet shkak për Luftën e Polonisë kundër Teutonikëve (1431-1435) por nuk ka sukses që t'ia siguroj fitoren Švitrigailas.

Kur Sigismundi e rrëmben pushtetin në Lituani përmes së inskenimit të një puçi më 1432, Lituania ndahet në dy taborre kundërshtare, dhe nga aty fillon një luftë trevjeçare me armiqësi rrënimtare. Për t'i parandaluar Kalorësit teutonikë që të vazhdojnë mbështetjen e tyre për Švitrigailan, Polonia e përkrahë një invadim të Husitëve kundër Prusisë më 1433. Lufta përfundon me një humbje përfundimtare për Švitrigailan dhe aleatët e tij, degën Livoniane të Kalorësve teutonikë, në Luftën e Pabaiskas në shtator 1435. Švitrigaila kapitullon përfundimisht më 1437. Sigismund Kęstutaitis e drejtoi Lituaninë vetëm për tetë vjetë para se ai të vritet më 1440.

Pozita inferiore e Frontit të Kuq të bashkëformuar dhe emërtuar nga UDB-a

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Në këtë pozitë inferiore nga ana e „zëvendësit“, ndjehej edhe udhëheqësi i FKP-së, Ibrahim Kelmendi."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 89)

8-11. LUFTA PËR FRONIN E STETTIN-IT

Lufta për Fronin e Stettinit ka qenë një konflikt në mes Kontëve të Pomeranisë dhe Kontit të Brandenburgut (Kurfürst von Brandenburg). Ajo ka filluar më 1464, pas vdekjes së Kontit Otto III, si Konti i fundit i Pomeranisë-Stettinit. Kontët e Pomeranisë-Wolgastit, Eric II dhe Vratisllavi X, e kanë konsideruar veten si trashëgimtarë legjitim të Ottos III. Konti Frederik II (Friedrich II, Kurfürst von Brandenburg) ka konsideruar se Pommern-Stettini ka qenë një çiflig i Brandenburgut. Pas vdekjes së Kontit të atij qarku, Otto III, pa lënë ndonjë trashëgimtar nga linja mashkullore, ai do të duhej t'i kthehej Brandenburgut.

8-12. LUFTA PËR FRONIN E KASTILJËS

Lufta për Fronin e Kastiljës ka qenë një konflikt në vitet 1475 dhe 1479 për Kurorën e Kastiljës, që është bërë në mes të përkrahësve të Joanna la Beltraneja, të bijës së monarkut Henry IV të Kastiljës, dhe atyre të gjysmëmotrës së Henryt, Isabelës, e cila ka qenë jashtëzakonisht e suksesshme.

Lufta ka pasur një karakter të qartë ndërkombëtar, pasi Isabela ka qenë e martuar me Ferdinandin, trashëgimtarin e Kurorës së Aragonisë, ndërsa Joanna, e kështilluar prej përkrahësve të saj, lidhë martesë strategjike me dajën e saj, Mbretin Alfonso V të Portugalisë. Franca intervenon duke e mbajtur anën e Portugalisë, pasi ajo ka qenë rivale e Aragonisë për territore në Itali dhe Rousillon.

Përkundër disa sukseseve fillestare të përkrahësve të Joannës, për shkak të mungesës së veprimeve sulmuese të Alfonsos V dhe pozitës pa fitues gjatë betejës në Toro më 1476, sjellin tek shkapërderdhja e aleancës së Joannës dhe njohjes së Isabellës në qarqet e Madrigal-Segovias (prill-tetor 1476).

Më pas përmbajtja e këtij konflikti ka qenë lufta në mes Kastiljës dhe Portugalisë. Lufta detare në Atlantik fiton peshë pasi flotat Portugeze i mundin ato Kastiliane në

betejën për të pasur qasje detare në pasuritë e Guinesë (në ari dhe skllevër), ku edhe zhvillohet beteja vendimtare detare në Guine më 1478.

Lufta ka përfunduar më 1479 me nënshkrimin e Traktatit të Alcáçovas, përmes të cilit Isabela dhe Ferdinandi njihen si suveren të Kastiljës, Porugalisë i njihet e drejta e hegjemonisë në Atlantik me përjashtim të Ujdhesave Kanarie. Joanna e humbë të drejtën për fronin e Kastiljës dhe qëndron në Portugali deri në vdekjen e saj.

Ky konflikt nganjëherë është quajtur Lufta e Dytë Civile e Kastiljës, por ky emërtim mund të ngatërrohet me lufta tjera civile që kanë ndodhë në Kastiljë në shekujt XIV dhe XV. Disa autor e quajnë si Lufta e Portugalisë; por ky term nga pikëpamja Kastiliane nuk është i drejt sepse do t'a diskriminonte legjitimitetin e aleancës në të mirë të Joannës. Në raste tjera është përdorë termi Lufta e Gadishullit (Iberik), por këtu lehtë mund të bëhet ngatërrimi me Luftën e Gadishullit Iberik (1808-1814), si pjesë e luftërave të Napoleonit. Disa autor e preferojnë termin neutral Lufta e viteve 1475-1479.

Pozita inferiore e Partisë Komuniste-PKMLSHJ

Muharrem Blakaj: "*Virtytet e një burri të **papërkulshëm** siç ishte Nuhi Sylejmani, u hetuan me kohë nga Jusufi, Kadriu dhe Bardhoshi, prandaj nuk ishte e rastit që vendimet më kapitale që u morën në atë kohë të jenë **në bashkëpunim të barabartë me të, ...** Nuhi Sylejmani, autori i këtij libri, duke shpalosë kujtimet e tij të veneruara nga një këndvështrim tjetër, **të përjetuara nga një inferioritet vandal**,..."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 7- 8)

8-13. LUFTA PËR FRONIN E LANDSHUT

Lufta për Fronin e Landshut-it ka qenë si një rezultat i një marrëveshjeje në mes qarqeve Bayern-Munchen dhe Bayern-Landshut. Marrëveshja ka pasë të bëjë me të drejtën e trashëgimisë nëse ndonjëri prej Kontëve vdes pa lënë ndonjë trashëgimtar nga linja mashkullore. Të dy këto qarqe kanë qenë prona të degëve të familjes *Das Haus Wittelsbach*, dhe në marrëveshje thuhet se nëse njëra degë shuhet nga linja mashkullore atëherë dega tjetër do t'i trashëgonte të dy qarqet. Me këtë marrëveshje, nuk merret parasysh ligji perandorak, sipas të cilit Perendori i shenjtë romak do t'i trashëgonte, nëse ndonjë linjë trashëgimie do të shuhej.

George, Kontit i Bayern-Landshut dhe gruas së tij Hedwig Jagiellon nuk u lindë një trashëgimtar nga linja mashkullore, kështu George e emërton të bijën e tij Elisabeth si trashëgimtare të tij. Duke u thirrur në marrëveshje, Konti Albert i Munihut nuk e pranon këtë, dhe kjo sjellë tek shpërthimi i luftës më 1503. Gjatë kësaj lufte dyvjeçare shumë fshatra rreth Landshut janë bërë shkrumb e hi, si ka qenë rasti me Ergolding.

Lufta ka përfunduar në vitin 1505 me vdekjen e Elisabeth dhe burrit të saj Ruprecht, Kont (Pfalzgraf) i Rhen, dhe një vendimi përmes arbitrimit të Perandorit Maximilian I, më 30 korrik 1505 në Tubimin e Këlnit (der Landtag von Köln).
Dy nipat e George, Otto Heinrich dhe Philip, e kanë marrë Pfalz-Nueburg (Junge Pfalz), një regjion i copëtuar nga *Ober Donau* përmbi *Franconia* deri tek pjesa veriore e *Oberpfalz*. *Neuburg an der Donau* zgjidhet si kryeqytet i shtetit të ri. Pasi dy trashëgimtarët nuk kishin arritur ende moshën madhore, Frederiku II, (Pfalzgraf) i Rhen, shërbej si regjent në regjimin kujdestar. Pjesa tjetër e territorit kalon në pronësinë linjës së Munichut të Shtëpisë Wittelsbach. Perandori e merr për vete territorin rreth Kufstein si shpërblim për ndërmjetësimin e tij pajtues, qyteti perandorak Nürnberg merr disa pjesë të rëndësishme në lindje të qytetit, duke përfshi këtu rrethet Lauf, Hersbruck dhe Altdorf. Si Kont (Pfalzgraf) Otto Heinrich shpenzoi shuma të mëdha parash për të ndërtuar pallate

në Neuburg an der Donau. Përmes trashëgimive ai bëhet *Kurfürst*, dhe ndërtimet e tij nga Ottoheinrichsbau deri tek Kështjella e Heidelbergut e bëjnë atë si një prej ndërtuesve më të rëndësishëm të Renesansës Gjermane.

Nuk më ngeli gjë tjetër veçse t'i përfillja urdhrat e zonjës së shtëpisë

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "***Edhe pas propozimit tim që të formohej një organizatë e ngjashme*** *politike e mos të bëheshin përpjekje për ta zëvendësuar atë që ishte e pamundur, nuk më ngeli gjë tjetër veçse t'i përfillja urdhrat e zonjës së shtëpisë...*" (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Përsihtinë 2010, faqe 88)

8-14. LUFTA PËR FRONIN E INKAS

Lufta për Fronin e Inkas, Lufta e Dinastive të Inkas, Lufta Civile e Inkas, apo nganjëherë edhe e quajtur Lufta në mes Dy Vëllezërve, është zhvilluar në mes dy vëllezërve, Huáscar dhe Atahualpa, bij të Huayna Capac, lidhur me atë se kush do të ulet në fronin e Inca. Lufta ka pasuar pas vdekjes së Huayna Capac në vitin 1527, megjithëse nuk filloi para vitit 1529, dhe ka zgjatë deri më 1532. Huascar e ka filluar luftën pasi ai e ka konsideruar veten si trashëgimtar legjitim të krejt mbretërisë së Inkas. Pamvarësisht legjitimitetit Atahualpa u tregua taktikisht, në pikëpamje luftarake, shumë më i zoti se vëllau i tij tij dhe ato armata të fuqishme që Cuzco, babai i tyre i kishte stacionuar në veri, gjatë fushatës ushtarake.

8-15. LUFTA PËR FRONIN E PORTUGALISË

Lufta për Fronin e Portugalisë është zhvilluar në vitet1580-1583 në mes dy kërkuesve kryesor të Fronit: Antonios (Prior of Crato), i cili është proklamuar në shumë qytete si mbret i Portugalisë, dhe Filipit II të Spanjës, i cili faktikisht ka sukses në marrjen e kurorës mbretërore dhe qeverisi si Filipi I i Portugalisë.

Kurrë nuk e mora vesh pse Lëvizja e Jusuf Gërvallës dhe Zëri i Jusuf Gërvallës i përballuan në mënyrën më të fuqishme atentatit kundër Jusuf Gërvallës më 17 janar 1982:

-A ishte kjo meritë e inferioritetit të Frontit Popullor?!
-A ishte kjo meritë e inferioritetit të Frontit të Kuq të UDB-së?! apo
-A ishte kjo meritë e inferioritetit të Partisë Komuniste-PKMLSHJ?!

8-16. LUFTA PËR FRONIN E POLONISË (1587-88)

Lufta për Fronin e Polonisë apo edhe Lufta Habsburgo-Polake është zhvilluar në vitet 1587-1588 rreth zgjedhjes së monarkut pas vdekjes Stephen Báthory, Mbret i Polonisë dhe Konti i Madh (Grand Duke) i Lituanisë. Luftimet janë zhvilluar në mes fraksioneve të Sigismundit III dhe Maximilianit III, pas të cilave Sigismundi kurorëzohet si Mbret i Polonisë dhe si Duka i Madh i Lituanisë. Në kuadrin e dy betejave kryesore të këtij konflikti hynë Rrethimi i Kraków-it, me ç'rast Maximiliani III dështon në pushtimin, marrjen e kryeqytetit të bashkësisë së shteteve (the capital of the Commonwealth), dhe Lufta e Byczyna-s, në të cilën Maximiliani detyrohet të kapitulloj. Fitorja e Sigismundit ka qenë pothuajse, në mënyrë vendimtare, vepër e *Chancellor and Hetman Jan Zamoyski,* i cili ka qëndruar si prapa intrigave politike ashtu dhe fitoreve ushtarake në këtë konflikt.

8-17. LUFTA PËR FRONIN E JÜLICH-UT

Lufta për Fronin e Jülich-ut apo Lufta e Jülich-Cleves ka qenë një konflikt politik dhe ushtarak, kryesisht i përbërë prej një serie rrethimesh dhe pushtimesh në mes Wolfgang William, Kont i Pfalz-Neuburg-ut, i përkrahur nga Spanja dhe Liga Katolike (nga viti 1613), John Sigismund - *Kurfurst von Brandenburg*, i përkrahur nga Provincat e Bashkuara dhe Mbretëria e Anglisë dhe Rudolph II - *Holy Roman Emperor* i cili tërhiqet nga kërkesa e tij në vitin 1610) për kontrollimin e Qarqeve të Bashkuara (the United Duchies of Jülich-Cleves-Berg) që ka filluar në vitin 1609 dhe ka përfunduar më 12 nëntor 1614, me nënshkrimin e Traktatit të Xanten. *Jülich-Cleves-Berg* është ndarë në mes Kontit *Wolfgang William von Neuburg* dhe *John Sigismund von Brandenburg.*

Vrasja e tyre kishte këtë qëllim të mbrapshtë

Hasan Mala: *- Me sa di unë dhe nuk besoj se gabohem, u arrit vetëm në ditët e fundit të jetës së Kadri Zekës dhe Jusuf e Bardhosh Gërvallës. Ata u takuan disa herë në qytete të ndryshme të Gjermanisë, - më në fund në Shtutgart - dhe, më në fund, u morën vesh jo vetëm që të dyja organizatat të shkriheshin në një, por kështu të bëhej edhe me të dyja organet që botonin ato, përkatësisht 'Liria' dhe 'Zëri i Kosovës'. Të kishte pra vetëm një gazetë, dhe ajo të quhej* ***'Liria'****. Dhe Taip Zeka ka të drejtë kur mendon se ata qëndruan edhe një natë së bashku, për t'iu gëzuar në njëfarë mënyre, këtij bashkimi të shumëpritur. Dhe vrasja e tyre kishte pikërisht edhe këtë qëllim të mbrapshtë, të pengonte me çdo kusht dhe me çdo mjet bashkimin e organizatave dhe krijimin e* ***Frontit****, gjë që ndodhi realisht."* (Apostol Duka, Vrasje në Shtutgart, Tiranë 2009, faqe 256-257)

Mehmet Hajrizi-Gani Sylaj: "*Nga Grupi Revolucionar te Fronti i Republikës"* (Titull libri, Prishtinë 2014)

Ibrahim Kelmendi: "*Emërtimi bazë i organizatës së re qe vendosur të ishte LËVIZJA, edhe për shkak se emërtimin FRONT e kishim konsumuar ne të Frontit të Kuq Popullor.*" (Gjurmë e fërkemë, libër i shpërnarë përmes internetit në shtator 2016)

8-18. LUFTA PËR FRONIN MANTUAN

Lufta për Fronin Mantuan (1628-31) ka qenë një pjesë periferike e Luftës Tridhjetëvjeçare. Shkaku i kësaj lufte (casus belli) ka qenë shuarja e linjës direkte mashkullore e Shtëpisë Gonzaga (the House of Gonzaga) në dhjetor 1627.

Vëllezërit Francesco IV (1612), Ferdinando (1612-1626) dhe Vincenzo II (1626-1627), vdesin të gjithë pa lënë trashëgimtar legjitim. Luftimet janë zhvilluar në mes përkrahësve të pretenduesve rival, Francës dhe Habsburgëve në një garë për ta kontrolluar Italinë Veriore.

8-19. LUFTA PËR FRONIN E PFALZIT (Der Pfälzische Erbfolgekrieg 1688–1697)

Lufta për Fronin e Pfalcit, e njohur si Lufta Nëntëvjeçare, quhet shpesh edhe Lufta e Aleancës së Madhe, ose edhe Lufta e Ligës së Augsburgut, ka qenë një luftë e madhe

në fund të shekullit të XVII, që është zhvilluar në mes mbretit Luigjit XIV të Francës, dhe një koalicioni të gjerë Evropian, Alenacës së Madhe (the Grand Alliance), e udhëhequr nga the Anglo-Dutch Stadtholder-Mbreti William III, Kajzerin Leopold I, Mbretin Karl II të Spanjës, Victor Amadeus II të Savojës, dhe princa të mëdhenj e të vegjël të *Heiliges Römisches Reich (the Holy Roman Empire).*

Betejat e Luftës Nëntëvjeçare janë zhvilluar kryesisht në Evropën kontinentale dhe në ujërat rrethuese, por në teatrin e saj janë përfshi edhe Irlanda e Skotlanda, ku Vilhelm III dhe James II kanë luftuar për kontroll të Ishujve Britanik, dhe një fushatë (Lufta e Mbretit William) në mes kolonëve francez dhe anglez dhe përkrahësve të tyre gjegjës indianë në Amerikën Veriore koloniale. Kjo Luftë ka qenë e dyta, prej tri luftërave të mëdha të Luigjit XIV.

Luigji XIV kishte dalë në skenë nga Lufta Franko-Holandeze në vitin 1678 si monarku më i fuqishëm në Evropë, por megjithëse ai e rritë mbretërinë e tij "Mbreti Diell" mbetet i pakënaqur. Me anë të përdorimit të një kombinimi agresionesh, aneksimesh dhe manovrimesh kvazi-juridike ai e rritë fuqinë e Francës dhe të kufijve të saj, që arrinë kulmin në luftën e shkurtë të *War of the Reunions (1683–84)*.

Armëpushimi i rezultuar i Ratisbonit kufijtë e zgjeruar të Francës i garanton për njëzet vjet, por hapat e mëtejmë të Luigjit XIV - revokimi i Ediktit të Nantes, në vitin 1685, dhe përpjekjet e tij për ta zgjeruar influencën në Rheinlandin gjerman - sjellin tek një përkeqësim i pozitës së tij dominuese politike dhe ushtarake.

Vendimi i Luigjit XIV për ta kaluar Rajnën (Rhen) dhe rrethua Philippsburgun në shtator 1688 ka qenë i menduar si masë parandaluese për goditje kundër Francës nga ana e Perandorit Leopold I dhe ta detyroj *Heiliges Römisches Reich*, t'i aprovojë kërkesat e tij territoriale dhe dinastike. Por kur Perandori dhe princat Gjerman vendosin për të rezistuar dhe kur *the States-General* dhe William III i bashkojnë Hoalndezët dhe Anglezët në luftë kundër Francës, Luigji XIV më në fund, gjendet para një koalicioni të fuqishëm i cili ka për qëllim t'i kufizoj ambiciet e tij.

Luftimet kryesore janë zhvilluar rreth kufijve të Francës: Holandën Spanjolle, Rheinlandit, Qarkun e Savojës dhe Katalonisë. Këto fushata janë dominuar nga rrethime qytetesh, veçanërisht pranë Mons, Namur, Charleroi dhe Barcelona: luftime të hapura si në Fleurus dhe Marsaglia kanë qenë më pak të rëndomta.

Këto angazhime përgjithësisht kanë shkuar në favor të armatave të Luigjit XIV, por më 1696 Franca ka qenë në kthetrat e një krize ekonomike. Fuqitë Detare (Anglia dhe Republika e Holandës) gjithashtu financiarisht kanë qenë të dërmuara, dhe kur Savoy largohet nga Aleanca, të gjitha palët e dëshirojnë një zgjidhje të negociuar.

Në bazë të kushteve të Traktatit të Ryswick (1697) Luigji e mban krejt Alsace por detyrohet t'i kthej sundimtarit të vet Lorraine; ai gjithashtu detyrohet të heq dorë nga të gjitha fitimet që ka bërë në anën e djathtë të lumit Rhen. Luigji XIV pajtohet ta pranoj William III si mbret të Anglisë, ndërsa holandezët ndërtojnë një vijë fortesash në Holandën Spanjolle për ta siguruar kufirin e tyre.

Por, vdekja e afërt e Karlit II të Spanjës, (i cili nuk ka fëmijë-trashëgimtarë), një konflikt i ri lidhur me trashëgiminë e Perandorisë së Spanjës, do ta kurthojë Francën dhe Aleancën e Madhe në Luftën e fundit të Luigjit XIV, në Luftën për Fronin e Spanjës.

Pozita inferiore e Frontit të Kuq
të bashkëformuar dhe emërtuar nga UDB-a

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "*Në këtë pozitë inferiore nga ana e „zëvendësit“, ndjehej edhe udhëheqësi i FKP-së, Ibrahim Kelmendi."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 89)

8-20. LUFTA PËR FRONIN E SPANJËS

Lufta për Fronin e Spanjës (1701-1714) është zhvilluar në mes dy aleancave të fuqive Evropiane, duke përfshi këtu edhe Spanjën e përçarë, lidhur me atë se kush ka të drejtë ta pasojë (succeed) Karlin II si mbret të Spanjës. Lufta ka përfunduar me Paqen e Utrecht-it, duke e njohur mbret të Spanjës Mbretin Filip (Philip V). Filipi jep dorëheqje nga pozita e tij në linjën e trashëgimisë së Fronit të Francës që do të thotë edhe dorëheqje nga bashkimi i kurorave mbretërore të Francës dhe Spanjës. Ai e mbajti pjesën perandorake të Spanjës në vendet tejoqeanike, por ua lëshoi disa territore Evropiane fuqive tjera Evropiane dhe u dha leje Britanikëve në tregtinë me skllevër në kolonitë Amerikane të Spanjës për tridhjetë vjetë.

Fuqia e Spanjës kishte pësuar një rënie rapide gjatë qeverisë së mbretit të fundit Habsburg, Karlit II, kështu që në vitin 1700 forcat e përbuzura të Spanjës, mezi se llogariteshin si forcat të rangut të parë. Megjithëkëtë Spanja ende posedonte në mënyrë tejet të dukshme Perandorinë më të madhe Evropiane me territore në Italinë e Jugut dhe Milano, Holandën Jugore, Filipinet, territore të mëdha në Amerikë dhe ujdhesa e banime tjera të vogla.

Për këtë arsye, fuqitë tjera Evropiane frikësoheshin se unifikimi i mundshëm i Spanjës me Francën, në mënyrë drastike do të ndryshonte ekuilibrin e fuqive në Evropë në dobi të Fronit të Francës. Lufta kryesisht është zhvilluar nga ata që e kanë përkrahur kandidatin e Francës: Spanjollët lojal ndaj Filipit V, Franca dhe Qarku i Bavarisë (das Kurfürstentum Bayern), së bashku të njohur si Dy Kurorat, kundër atyre që e kanë përkrahur kandidatin e Austrisë, Aleanca e Madhe (the Grand Alliance): Spanjollët lojal ndaj Kontit Karl (Archduke Charles), *the Holy Roman Empire*, Britaninë e Madhe, Republikën e Holandës, Portugalinë dhe Qarkun e Savojës (the Duchy of Savoy).

Luftimet janë zhvilluar kryesisht në Evropë, por këtu përfshihet edhe Lufta e Mbretëreshës Anne në Amerikën Veriore. Karakteristikë e saj është udhëheqja ushtarake prej gjeneralësh shumë të njohur si Duc de Villars, the Jacobite Duke of Berwick, Duke of Marlborough dhe Princi Eugen of Savoy. Shumë beteja konsiderohen si klasike në histori, veçanërsisht fitoret e Aleancës së Madhe në Blenheim (1704) dhe Ramillies (1706), që i largon forcat franceze nga Gjermania dhe Holanda, apo fitorja e francezëve në Almansa (1707). Luftime jo vendimtare dhe sporadike në Spanjë, bëjnë që vëmendja aksioneve të përqendrohet në Francë.

Pas manovrimesh të rëndësishme dhe masave pa rezultate, Francezët munden në mënyrë vendimtare nga Marlborough dhe Eugene në Betelejën e Oudenarde (1708).
Kjo radhë e humbjeve ndikon që Luigji XIV t'i filloj negociatat, por kushtet kanë qenë poshtëruse sa ai vendos për vazhdimin e luftën gjer në fund.

Kjo solli tek një fitore-e-Pirros në Bejetën e Malplaquet (1709) dhe tek një fitore për aleancën e Dy Kurorave në Betejën e Villaviciosa (1710). Luftime të vazhdueshme sporadike, rrethime dhe beteja, siç ishte fitorja me rëndësi në Denain (1712), u jep mundësi Francezëve të ri-fitojnë territore të konsiderueshme gjatë vitit 1712. Në të njejtën

kohë, një seri e ngjarjeve ndikojnë që çështja e Aleancës së Madhe të lëkundet. Thirrja e Duke of Marlborough për arsye politike, e kombinuar me kërkesat e parlamentit të ri për paqe, në mënyrë dramatike e zvogëlojnë efektivitetin e forcave Britanike.

Në fshehtësi, Franca dhe Britania e Made i fillojnë negociatat për paqe. Në vitin 1711 vdes vëllau i madh i Kontit (Archduke) Karl, Joseph dhe *Archduke* bëhet perandori Karl VI. Anëtarët e tjerë të Aleancës së Madhe, në këtë mënyrë ndodhen para mundësisë krijimit të një superfuqie spanjollo-gjermane që është po aq e pakëndshme se edhe ajo spanjollo-franceze.

Lufta, mbi një dekadë e gjatë, përmbyllet me Traktatet e Utrecht-it (1713) dhe Rastatt (1714). Si rezultat, Filip V mbetet mbret i Spanjës, por jep dorëheqje nga trashëgimia e Fronit të Francës me qëllim të evitimit të bashkimit të dy mbretërive. Austriakët i fitojnë shumicën e tokave të Spanjës në Itali dhe Holandë. Hegjemonisë së Francës mbi Evropën kontinetale i jepet fund, dhe ideja e ekuilibrit të pushtetit bëhet pjesë e rendit ndërkombëtar. Filipi shpejt i ringjallë ambiciet e Spanjës; duke përfituar nga vakumi i pushtetit që krijohet me vdekjen e Luigjit XIV më 1715, dhe shpallë se ai do ta kërkoj kurorën e Francës nëse fëmiu Luigji XV vdes, e gjithashtu përpiqet t'i rifitoj territoret spanjolle në Itali, duke e përshpejtuar Luftën e Aleancës së Katërfishtë (the War of the Quadruple Alliance).

Pozita inferiore e Partisë Komuniste-PKMLSHJ

Muharrem Blakaj: "*Virtytet e një burri të **papërkulshëm** siç ishte Nuhi Sylejmani, u hetuan me kohë nga Jusufi, Kadriu dhe Bardhoshi, prandaj nuk ishte e rastit që vendimet më kapitale që u morën në atë kohë të jenë **në bashkëpunim të barabartë me të, ...** Nuhi Sylejmani, autori i këtij libri, duke shpalosë kujtimet e tij të veneruara nga një këndvështrim tjetër, **të përjetuara nga një inferioritet vandal**,..."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 7- 8)

8-21. LUFTA PËR FRONIN E POLONISË (1733-1738)

Lufta për Fronin e Polonisë (1733-1738) ka qenë një luftë e madhe Evropiane e cila shpërtheu si pasojë e një lufte civile Polake lidhur me Fronin pas Augustus II, Mbret i Polonisë, luftë të cilën fuqitë tjera Evropiane e zgjeruan në gjuetinë e tyre për interesa të tyre nacionale. Franca dhe Spanja, dy fuqitë Bourbone, janë përpjekur të kontrollojnë pushtetin e Austrisë së Habsburgëve në Evropën Perëndimore, ashtu siç ka bërë edhe Mbretëria e Prusisë; ndërsa Saksonia dhe Rusia janë mobilizuar për për të përkrahur fituesin eventual të Polonisë. Ato luftime të vogla brenda në Poloni rezultuan në atë se Augustus III, i cili përveç Rusisë dhe Saksonisë, politikisht u përkrah edhe nga Habsburgët.

Fushatat kryesore ushtarake të kësaj lufte ndodhin jashtë territorit të Polonisë. Bourbonët, me ndihmë të Karl Emmanuel III të Sardinisë, kanë lëvizur kundër territoreve të izoluara të Habsburgëve. Në Rheinland Franca me sukses e ka marrë Qarkun Lorraine, dhe në Itali Spanja e ka rimarrë kontrollin mbi mbretërinë e Neapel dhe Sicilinë (të cilat i kishte humbur më parë në Luftën për Fronin e Spanjës), ndërsa fitimet territoriale në Italinë e Veriut kanë qenë të kufizuara përkundër fushatave të përgjakshme. Mosvullneti i Britanisë së Madhe për ta përkrahur Austrinë e Habsburgëve ka vënë në dukje plasaritje të mëdha në aleancën Anglo-Austriake, dhe mund të ketë qenë shkaku i dështimeve ushtarake të Austrisë.

Edhepse një paqe preliminare është arritur më 1735, Lufta formalisht ka përfunduar me Traktatin e Vjenës (1738), me anë të të cilit Augustus III vërtetohet si

mbret i Polonisë dhe kundërshtarit të tij Stanisław Leszczyński (i cili pothuajse nuk kishte marrë kurrfarë ndihme ushtarake nga jashtë) i ipet Qarku Lorraine. Francis Stephen-it, Kontit të Lorraine, i ipet Qarku i madh i Toscanës si kompenzim për humbjen e Lorraine. Qarku Parma hynë në kuadrin e Austrisë, ndërsa Karlit të Parmës i ipen kurorat e Neapel dhe Sicilisë, duke rezultuar kështu në fitime territoriale për bourbonët. Polonia detyrohet t'i tërheq kërkesat për Livoninë dhe për kontrollin direkt të Qarqeve Kurland dhe Semigallia, edhe pse ato mbesin si çifligjje të Polonisë, dhe nuk integrohen mirë në Poloni por bien nën influencën e fuqishme të Rusisë.

8-22. LUFTA PËR FRONIN E AUSTRISË

Lufta për Fronin e Austrisë (1740-1748) - duke e përfshi edhe Luftën e Mbretit George në Amerikën Veriore, *the War of Jenkins' Ear* (e cila formalisht fillon më 23 tetor 1739), Lufta e Parë Karnatice në Indi (the First Carnatic War in India), dhe Lufta e Parë dhe e Dytë e Silezisë (the First and Second Silesian Wars) – involvuan shumicën e fuqive të mëdha të Evropës lidhur me çështjen e Fronit të Maria Theresa's dhe mbretërisë e tokave të Shtëpisë Habsburg (the House of Habsburg).

Lufta ka filluar nën pretekstin se Maria Theresa nuk është e përshtatshme ta pasoj, të ulet në Fronin e babait të saj Karl VI, për shkak se Ligji Salic (latinisht: Lex Salica) i përjashton gratë nga trashëgimia – pretekst i cili iu ka duk shumë i përshtatshëm dhe është parashtruar nga Prusia dhe Franca, për ta sfiduar pushtetin e Habsburgëve.

Austria ka marrë mbështetje nga Britania e Madhe dhe Republika e Holandës, pra armiqtë tradicional të Francës, si dhe nga Mbretëria e Sardinisë dhe Saksonisë. Franca dhe Prusia kanë qenë në aleancë me Qarkun e Bavarisë (das Kurfürstentum Bayern)

Spanja iu ka bashkangjitë luftës për ta rifituar ndikimin në Italinë e Veriut, dhe për ta zmbrapsur dominimin e Austrisë në siujdhesën e Italisë, dominim i cili i kishte kushtuar Spanjës, për shkak të luftën për Fron (të Spanjës) në fillim të shekullit XVIII.

Lufta përfundon me Traktatin e Aix-la-Chapelle më 1748. Pjesa më e qëndrueshme dhe më e a gjatë dhe më e rëndësishme ka qenë lufta e monarkive të Prusisë dhe Habsburgëve për regjionin e Shlezisë (Schlesien).

Nuk më ngeli gjë tjetër veçse t'i përfillja urdhrat e zonjës së shtëpisë

Partia Komuniste (PKMLSHJ): "***Edhe pas propozimit tim që të formohej një organizatë e ngjashme*** *politike e mos të bëheshin përpjekje për ta zëvendësuar atë që ishte e pamundur, nuk më ngeli gjë tjetër veçse t'i përfillja urdhrat e zonjës së shtëpisë...*" (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Përsihtinë 2010, faqe 88)

8-23. LUFTA PËR FRONIN E BAYERNIT

Lufta për Fronin e Bayernit (korrik 1778-Maj 1779) është zhvilluar në mes Monarkisë Habsburge dhe një aleance Sachseno-Prusiane për t'i parandaluar Habsburgët në përvetësimin e Qarkut të Bavarisë (Herzogtum Bayern). Lufta nuk ka pasur beteja përtej disa përleshjeve të vogla, megjithatë ka rezultuar në humbje të ndjeshme, ku disa mijëra ushtarë vdesin nga sëmundjet dhe uria. Duke e reflektuar frustrimin e ushtarëve në kërkim për ushqim për vete dhe kuajt, konflikti është quajtur gjithashtu Kartoffelkrieg (Lufta e patateve), e në Prusi dhe Sachsen, në Austrinë Habsburge, nganjëherë është quajtur Zwetschgenrummel (Zhurma e kumbullave).

Më 30 dhjetor 1777 Maximilian Joseph, juniori i fundit në radhën Wittelsbach, vdes nga lia, dhe ai nuk lenë fëmijë. Karl IV Theodore, një bir i një dege drejtuese të Shtëpisë Wittelsbach, shtron kërkesa duke u bazuar në farefisni por edhe ai nuk kishte fëmijë legjitim për ta pasuar ate. Kushëriri i tij Karl II August, Kont i Zweibrücken-it, kishte kështu një kërkesë legjitime që të jetë trashëgimtar i Karl Theodore-it.

Mbi kufirin Jugor të Bayern-it, Kajzeri Joseph II, lakmonte territor të Bayernit dhe ishte martuar me motrën e Maximilian Joseph, Maria Josepha në vitin 1765 për t'i përforcuar kërkesat e tij sa më shumë që të ishte e mundur. Marrëveshja e tij me trashëgimtarin Karl Theodore për ndarjen e territorit, nuk merr parasysh asnjë kërkesë të trashëgimtarit të supozuar Karl August.

Përvetësimi i territoreve në vendet ku është folë gjermanishtja ka qenë pjesë e politikës esenciale të Josefit për ta rritur influencën e familjes në Evropën Qendrore.

Për Fredrikun II të Prusisë, kërkesat e Josefit kërcënonin superioritetin e Hohenzollernve në politikën gjermane, por ai kishte dilema se si do ta ruante status quon, përmes luftërave apo përmes diplomacisë.

Perandoresha Maria Theresa, e cila ka bashkëqeverisë me Josefin, ka konsideruar se një konflikt për Qarkun e Bayernit nuk ia ka vlejtë barra qeranë. As Maria Theresa dhe as Fredriku nuk kanë gjetur ndonjë kuptim për vazhdimin e armiqësive. Josefi nuk donte të tërhiqej nga kërkesat e tij përkundër kokëfortësisë së nënës së tij. Frederick Augustus I i Sachsen-it donte ta ruaj integritetin territorial të Qarkut për dhëndrin e tij, Karl August, dhe nuk kishte interesa të shihte se si Habsburgët po përvetësonin tokat e tij në kufijtë jugor dhe perëndimor.

Franca involvohet për ta ruajtur ekuilibrin e forcave. Përfundimisht kërcënimi i Katerinës II të Rusisë se do të ndërhyj me 50 mijë trupa në anën e Prusisë, e detyron Josefin t'i riprovoj qëndrimet e tij. Me mbështetjen e Katerinës, Fredriku dhe Josefi e negociojnë një zgjidhje për problemin e Fronit të Bayernit përmes nënshkrimit të Traktait të Teschen, më 13 maj 1779.

Për disa historianë Lufta për Fronin e Bayernit, ka qenë lufta e fundit, e stilit të vjetër (Kabinettskriege) të Ancien Régime (të kohës së para Revolucionit Francez, 1789) kur trupat janë manovruar e në të njejtën kohë diplomatët kanë udhëtuar në mes kryeqyteteve për t'i zgjidhur ankesat e monarkëve.

Luftërat vijuese të Revolucionit Francez dhe Luftërat Napoleonike, janë të ndryshme në pikëpamje të numrit të ushtarëve, strategjisë, organizimit dhe taktikës. Historianë të shekullit XIX dhe XX të Gjermanisë, kanë gjetur gjithashtu rrënjët e dualizmit Gjerman tek kjo luftë e shkurtë.

8-24. LUFTA RRETH FRONIT MIGUELITE

Lufta Miguelite është e njohur edhe si Luftat Liberale, Lufta Civile Portugeze, ka qenë një luftë në mes konstitucionalistëve progresiv dhe absolutistëve autoritativ në Portugali për fronin mbretëror, dhe ka zgjatë nga viti 1828 deri më 1834. Palët që janë përfshi në këtë konflikt kanë qenë Portugalia, rebelët Portugezë, Mbretëria e Bashkuar, Franca, Kisha Katolike dhe Spanja.

Origjina e konfliktit

Vdekja e Mbretit João VI më 1826 e krijoi një kontest në çështjen e fronit mbretëror. Në kohën kur, djali i madh i mbretit Dom Pedro është Perandor i Brazilit, vëllau i tij më i ri Migueli thotë se Pedroja e ka humbur të drejtën për Fron, pasi e ka deklaruar Brazilin të pamvarur. Shkurtimisht, Pedro e merr titullin Dom Pedro IV i Portugalisë.

As Portugezët dhe as Brazilianët nuk kanë dashur të kenë një monarki të unifikur, për ç'arsye Pedro abdikon nga Froni, në favor të së bijës së tij, Dona Maria da Glória, një fëmijë e moshës 7 vjeçare, me kusht që ajo kur të arrij moshën madhore të martohet me Migulein. Në prill 1826, si pjesë e marrëveshjes për trashëgiminë e Fronit, Pedro bënë revidime në kushtetutën e aprovuar të vitit 1822, e para kushtetutë në Portugali, dhe ia lenë Fronin Maries, dhe regjencën motrës Isabelës.

Kurrë nuk e mora vesh pse Lëvizja e Jusuf Gërvallës dhe Zëri i Jusuf Gërvallës i përballuan në mënyrën më të fuqishme atentatit kundër Jusuf Gërvallës më 17 janar 1982:

-A ishte kjo meritë e inferioritetit të Frontit Popullor?!

-A ishte kjo meritë e inferioritetit të Frontit të Kuq të UDB-së?! apo

-A ishte kjo meritë e inferioritetit të Partisë Komuniste-PKMLSHJ?!

9. LUFTA PËR KARRIGA

Jusuf Gërvalla: "Me penë dhe pushkë për liri dhe bashkim me vendin amë, Shqipërinë socialiste!" (Motoja e lajmëtarit të lirisë)

Ky kapitull i luftës për karriga më duket një vazhdim i natyrshëm i kapitullit paraprak ku u duk qartë lufta për frone. Si shembullin më tipik që kam mundur ta gjej, ku shihet në mënyrën më të qartë fati i karrigave dhe cilët kanë qenë pronarë të tyre po e marrë Akademinë Seuedeze.

Akademia Suedeze (Svenska Akademien), "Garda Krutane" e luftëtarëve të penës në Suedi, është themeluar më 1786 nga mbreti i Suedisë, Gustaf III.

Statuti i Akademisë, që në një pjesë të madhe ishte shkruar nga vetë mbreti, ka shumë ngjashmëri me rregullat e Akademisë Franceze. Detyra kryesore puna për ruajtjen e "pastërtisë, forcës dhe lartësisë" së gjuhës suedeze, do me thënë qartësisë, fuqisë së shprehjes, dhe autoritetit të gjuhës suedeze. Për ta arritur këtë qëllim, Akademia, pos tjerash do të përpunonte një fjalor dhe një gramatikë. Akademia gjithashtu do të organizonte gara vjetore në oratori dhe poezi, me tema nga fusha të caktuara.

Por Gustaf III ka pasur edhe një synim patriotik me Akademinë Suedeze. Për çdo vit do të derdhej një monedhë përkujtimore dhe do të shkruhej një tekst për një suedez jashtëzakonisht të dalluar. Pastaj, dita solemne e Akademisë do të festohej më 20 dhjetor, në ditën e ditëlindjes së Gustaf II Adolf.

Anëtarët e Akademisë Suedeze

Akademia Suedeze i ka tetëmbëdhjetë anëtarë. Gustaf III, thuhet se në fillim ka menduar të jenë njëzetë anëtarë, pra sa gjysma e anëtarëve të Akademisë Franceze, por më vonë ka vendosur që të jenë tetëmbëdhjetë, pasi kjo fjalë ka tingëlluar më mirë.

Anëtarësia zgjatë sa të jetë anëtari gjallë.

Zgjedhja për anëtarë të Akademisë bëhet me fletë të mbyllura, dhe rezultati para se të bëhet publik, i parashtrohet mbretit, patronatit të Akademisë, për aprovim.

Në fillim shkrimtarët kanë qenë në minoritet, dhe shumica e anëtarëve kanë qenë nëpunës të lartë shtetëror. Gjysma e parë e viteve 1800 mund të karakterizohet si epoka e poetëve të mëdhenj në Akademinë Suedeze, ndërsa gjysma e dytë e atij shekulli kemi shenja markante të shkencëtarëve, para së gjithash të historianëve dhe gjuhëtarëve. Gjatë viteve 1900 përqindja e shkrimtarëve është rritur, në fund të shekullit ata janë më tepër

se gjysma e Të Tetëmbëdhjetëve. Në Akademi ka edhe gjuhëtarë, studiues të letërsisë dhe historianë. Përqindja e femrave ka qenë e kufizuar: deri më sot tetë gra janë zgjedhur në Akademi. (Pesë prej këtyre të tetave janë anëtare tani.)

Për tetëmbëdhjetë anëtarët e saj, sa është numri maksimal i anëtarëve që mund të jenë njëkohësisht, Akademia Suedeze i ka tetëmbëdhjetë karriga, ku secila karrigë e ka numrin e vetë. Në listën e mëposhtme i kam renditur emrat e të gjithë anëtarëve të Akademisë Suedeze, që prej themelimit më 1786 e deri më sot. Renditjen e filloj duke u nisur nga numri i karrigës në të cilën ata kanë qenë apo janë të ulur, duke filluar nga ajo me numër 01 deri tek ajo me numër 18. Përveç numrit të karrigës, në shtylla të veçanta ipet data se kur është zgjedhë anëtari në Akademi, kur ai ka filluar punës në Akademi, dhe datën kur ka vdekur.

Me këtë punë jam marrë një kohë të gjatë. Prej themelimit, duke përfshi edhe anëtarët e tanishëm që janë gjallë Akademia Suedeze i ka pasur 184 anëtarë. Ajo që më së shumti më ka bërë përshtypje është se prej fillimit e deri më sot, asnjë anëtarë nuk ka shtruar kushte se ai pranon të bëhet anëtarë vetëm nëse i rezervohet karriga numër 1, karriga numër 2, apo ndonjë tjetër.

Por ajo çka është më kryesorja në shqyrtimin tonë është se deri më sot;

– Akademia Suedeze nuk i është drejtuar asnjëherë, sipas Jusufit, nipit i një agjenti me zile të UDB-së, se si duhet me e zgjedhë çështjen e trashëgimtarit kur një anëtarë i Akademisë vdes apo vritet;

– Akademia Suedeze nuk i është drejtuar asnjëherë, nuk është konsultuar asnjëherë, dhe nuk e ka lypur mendimin e Partisë Komuniste-PKMLSHJ, se si me ia bërë punës edhe në ato raste kur ka vdekur ndonjë kolos i pazavendësueshëm i Akademisë.

Mësimi që mund të nxirret nga ky rast është shumë i qartë:

Nëse Akademia Suedeze ka të drejtë me i zgjedhë vetë punët e veta të brendshme, të zavendësave e të trashëgimtarëve, pa e pyetur, pa u konsultuar dhe pa marrë mësime nga, sipas Jusufit, nipi i një agjenti me zile të UDB-së dhe nga Partia Komuniste (PKMLSHJ), atëherë pse këtë të drejtë mos me e pasë edhe Lëvizja e Jusuf Gërvallës, me i zgjedhë këto çështje pa -sipas Jusufit- nipin e një agjenti me zile të UDB-së dhe Partinë Komuniste-PKMLSHJ?!

9-1. Lufta për Karrigën numër 1

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 1 prej themelimit deri më sot:

Emri	Mbiemri	Karriga /U zgjodhë		Data e hyrjes	Vdiq më
Anders Johan	von Höpken	01	1786-03-20	1786-04-05	1789-05-09
Nils Philip	Gyldenstolpe	01	1789-06-18	1789-12-11	1810-02-20
Johan Olof	Wallin	01	1810-03-29	1811-05-29	1839-06-30
Anders	Fryxell	01	1840-06-01	1841-05-23	1881-03-21
Hans	Forssell	01	1881-05-19	1881-12-20	1901-07-31
Carl	Bildt	01	1901-11-28	1902-06-20	1931-01-26
Birger	Wedberg	01	1931-04-23	1931-12-20	1945-10-02
Birger	Ekeberg	01	1945-11-01	1945-12-20	1968-11-30
Sture	Petrén	01	1969-03-06	1969-12-20	1976-12-13
Sten	Rudholm	01	1977-02-10	1977-12-20	2008-11-29
Lotta	Lotass	01	2009-03-05	2009-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, në asnjë rast nuk është pyetur, sipas Jusufit, nipi i një agjenti me zile të UDB-së, se kush duhet ta trashëgoj kend në ndonjë karrigë të Akademisë Suedeze.

9-2. Lufta për Karrigën numër 2

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 2 prej themelimit deri më sot:

Carl Fredrik	Scheffer	02	1786-03-20	1786-03-20	
Abraham Niclas Edelcrantz (para fitimit të titullit kalorësiak - Clewberg)					
Clewberg		02	1786-10-19	1786-12-02	1821-03-15
Carl Peter	Hagberg	02	1821-06-01	1821-10-29	1841-09-15
Christian	Fahlcrantz	02	1842-12-05	1844-01-15	1866-08-06
Gunnar	Wennerberg	02	1866-12-06	1867-12-20	1901-08-24
Claes	Annerstedt	02	1901-11-28	1902-12-20	1927-11-20
Martin	Lamm	02	1928-04-26	1928-12-20	1950-05-05
Ingvar	Andersson	02	1950-09-28	1950-12-20	1974-10-14
Torgny	Segerstedt	02	1975-05-15	1975-12-20	1999-01-28
Bo	Ralph	02	1999-04-15	1999-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, në asnjë rast nuk është pyetur Partia Komuniste (PKMLSHJ), se kush duhet ta zavendësoj kend në ndonjë karrigë të Akademisë Suedeze.

9-3. Lufta për Karrigën numër 3

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 3 prej themelimit deri më sot:

Emri	Mbiemri	Karriga /U zgjodhë	Data e hyrjes	Vdiq më
Olof	Celsius	03	1786-03-20	1786-05-27	1794-02-15
Johan Adam	Tingstadius	03	1794-06-12	1795-02-12	1827-12-10
Carl Gustaf von	Brinkman	03	1828-02-11	1828-11-03	1847-12-25
Johan	Börjesson	03	1859-12-01	1861-03-19	1866-05-06
Hans Magnus	Melin	03	1866-06-14	1866-12-20	1877-11-17
Carl Gustaf	Malmström	03	1878-03-21	1878-12-20	1912-09-12
Henrik	Schück	03	1913-01-16	1913-12-20	1947-10-03
Henrik	Nyberg	03	1948-02-26	1948-12-20	1974-02-09
Carl Ivar	Ståhle	03	1974-04-18	1974-12-20	1980-06-12
Sture	Allén	03	1980-10-02	1980-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, varrimi i asnjë anëtari të Akademisë Suedeze nuk është quajtur nga asnjë familje e këtyre anëtarëve, spektakël i mjerë.

9-4. Lufta për Karrigën numër 4

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 4 prej themelimit deri më sot:

Johan Henric	Kellgren	04	1786-03-20	1786-04-05	1795-04-20
Johan	Stenhammar	04	1797-02-04	1798-03-14	1799-01-31
Claes	Fleming	04	1799-04-25	1799-11-23	1831-05-12
Carl Adolph	Agardh	04	1831-07-18	1834-08-22	1859-01-28

Fredrik	Carlson	04	1859-12-01	1861-03-19	1887-03-18
Herman	Rundgren	04	1887-05-26	1887-12-20	1906-09-19
Ivar	Afzelius	04	1907-02-14	1908-02-15	1921-10-30
Tor	Hedberg	04	1922-03-30	1922-12-20	1931-07-13
Sigfrid	Siwertz	04	1932-04-07	1932-12-20	1970-11-26
Lars	Forssell	04	1971-03-11	1971-12-20	2007-07-26
Anders	Olsson	04	2008-02-21	2008-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, në asnjë rast nuk është pyetur, sipas Jusufit, nipi i një agjenti me zile të UDB-së, se kush duhet ta trashëgoj kend në ndonjë karrigë të Akademisë Suedeze.

9-5. Lufta për Karrigën numër 5

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 5 prej themelimit deri më sot:

Emri	Mbiemri	Karriga /U	zgjodhë	Data e hyrjes	Vdiq më
Mattias von	Hermansson	05	1786-03-20	1786-04-05	1789-07-25
Magnus	Lehnberg	05	1789-08-27	1790-03-17	1808-12-09
Jacob	Lindblom	05	1809-02-09	1809-07-08	1819-02-15
Carl von	Rosenstein (para fitimit të titullit kalorësiak – Aurivillius)				
Aurivillius		05	1819-04-01	1820-04-10	1836-12-02
Jacob	Berzelius	05	1837-09-18	1837-12-20	1848-08-07
Johan Erik	Rydqvist	05	1849-08-06	1849-12-20	1877-12-17
Theodor	Wisén	05	1878-05-29	1878-12-20	1892-02-15
Knut	Söderwall	05	1892-05-19	1892-12-20	1924-05-30
Axel	Kock	05	1924-11-13	1924-12-20	1935-03-18
Bengt	Hesselman	05	1935-05-23	1935-12-20	1952-04-06
Henry	Olsson	05	1952-05-28	1952-12-20	1985-01-11
Göran	Malmqvist	05	1985-04-11	1985-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, zgjedhjes në Akademinë Suedeze, askush prej familjeve të këtyre anëtarëve, nuk ia ka dhënë definicionin gjëmues: *Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe.*

9-6. Lufta për Karrigën numër 6

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 6 prej themelimit deri më sot:

Johan	Wingård	06	1786-03-20	1786-05-27	1818-01-12
Adolf	Mörner	06	1818-04-02	1819-03-02	1838-01-30
Anders	Grafström	06	1839-06-10	1840-05-26	1870-07-24
Fredrik	Dahlgren	06	1871-03-02	1871-12-20	1895-02-16
Hans	Hildebrand	06	1895-05-16	1895-12-20	1913-02-02
Sven	Hedin	06	1913-05-22	1913-12-20	1952-11-26
Sten	Selander	06	1953-04-23	1953-12-20	1957-04-08
Olle	Hedberg	06	1957-09-19	1957-12-20	1974-09-20
Per Olof	Sundman	06	1975-05-15	1975-12-20	1992-10-09
Birgitta	Trotzig	06	1993-02-11	1993-12-20	2011-05-14
Tomas	Riad	06	2011-09-29	2011-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, në asnjë rast nuk është pyetur Partia Komuniste (PKMLSHJ), se kush duhet ta zavendësoj kend në ndonjë karrigë të Akademisë Suedeze.

9-7. Lufta për Karrigën numër 7

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 7 prej themelimit deri më sot:

Axel von	Fersen	07	1786-03-20	1786-04-05	1794-04-24
Axel Gabriel	Silverstolpe	07	1794-06-12	1795-03-04	1816-09-05
Anders af	Kullberg	07	1817-02-27	1817-11-15	1851-05-06
Carl August	Hagberg	07	1851-11-24	1852-05-18	1864-01-09
Wilhelm Erik	Svedelius	07	1864-10-13	1864-12-20	1889-02-26
Fredrik	Sander	07	1889-05-09	1889-12-20	1900-05-30
Albert	Gellerstedt	07	1901-02-14	1901-12-20	1914-04-07
Selma	Lagerlöf	07	1914-05-28	1914-12-20	1940-03-16
Hjalmar	Gullberg	07	1940-05-16	1940-12-20	1961-07-19
Karl Ragnar	Gierow	07	1961-09-28	1961-12-20	1982-10-30
Knut	Ahnlund	07	1983-03-10	1983-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, varrimi i asnjë anëtari të Akademisë Suedeze nuk është quajtur nga asnjë familje e këtyre anëtarëve, spektakël i mjerë.

9-8. Lufta për Karrigën numër 8

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 8 prej themelimit deri më sot:

Emri	Mbiemri	Karriga /U zgjodhë		Data e hyrjes	Vdiq më
Johan Gabriel	Oxenstierna	08	1786-03-20	1786-04-05	1818-07-29
Esaias	Tegnér	08	1818-11-05	1819-06-22	1846-11-02
Carl Wilhelm	Böttiger	08	1847-07-12	1847-12-18	1878-12-22
Carl David af	Wirsén	08	1879-03-20	1879-12-20	1912-06-12
Verner von	Heidenstam	08	1912-09-19	1912-12-20	1940-05-20
Pär	Lagerkvist	08	1940-09-19	1940-12-20	1974-07-11
Östen	Sjöstrand	08	1975-05-15	1975-12-20	2006-05-13
Jesper	Svenbro	08	2006-10-05	2006-12-20	

Partia Komuniste (PKMLSHJ) nuk ka nevojë për shkollë shqiptare: "*Suzana ishte në përkrahje të Skënder Skënderit, duke e cilësuar atë si student të diplomuar e që i dinte më mirë se unë këto punë. Isha i nevrikosur, ndoshta më tepër se ç'duhej, andaj ia ktheva Suzanës se për të luftuar kundër sllavëve nevojitet guxim, strategji, mençuri e jo diplomë... as Shota e Azem Galica kur luftuan kundër çetnikëve serbë nuk patën diploma, por jehona e trimërisë së tyre dekada me radhë ua futi tmerrin në bark ushtarëve serbë.."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 118-119)

9-9. Lufta për Karrigën numër 9

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 9 prej themelimit deri më sot:

Gudmund Göran	Adlerbeth	09	1786-03-20	1786-04-05	1818-10-07
Hans	Järta	09	1819-04-01	1826-11-29	1847-04-06
Carl David	Skogman	09	1847-08-16	1848-12-20	1856-02-20
Henning	Hamilton	09	1856-05-02	1859-01-24	1886-01-15
Esaias	Tegnér	09	1882-03-09	1882-12-20	1928-11-21
Otto von	Friesen	09	1929-05-16	1929-12-20	1942-09-10
Einar	Löfstedt	09	1942-10-15	1942-12-20	1955-06-10
Ture	Johannisson	09	1955-09-29	1955-12-20	1990-12-16
Torgny	Lindgren	09	1991-02-28	1991-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, në asnjë rast nuk është pyetur, sipas Jusufit, nipi i një agjenti me zile të UDB-së, se kush duhet ta trashëgoj kend në ndonjë karrigë të Akademisë Suedeze.

9-10. Lufta për Karrigën numër 10

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 10 prej themelimit deri më sot:

Anders af	Botin	10	1786-03-20	1786-04-05	1790-09-22
Christoffer Bogislaus	Zibet	10	1790-11-13	1790-12-10	1809-05-16
Gustaf	Lagerbjelke	10	1809-06-17	1819-09-25	1837-05-24
Carl Fredrik af	Wingård	10	1837-09-18	1838-05-31	1851-09-19
Henrik	Reuterdahl	10	1852-06-14	1852-12-20	1870-06-28
Paul	Genberg	10	1871-03-02	1872-06-05	1875-09-29
Carl	Snoilsky	10	1876-04-20	1876-12-20	1903-05-19
Harald	Hjärne	10	1903-08-15	1903-12-20	1922-01-06
Fredrik	Böök	10	1922-03-30	1922-12-20	1961-12-02
Erik	Lönnroth	10	1962-05-17	1962-12-20	2002-03-10
Peter	Englund	10	2002-05-23	2002-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, zgjedhjes në Akademinë Suedeze, askush prej familjeve të këtyre anëtarëve, nuk ia ka dhënë definicionin gjëmues: *Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe.*

9-11. Lufta për Karrigën numër 11

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 11 prej themelimit deri më sot:

Emri	Mbiemri	Karriga /U zgjodhë	Data e hyrjes	Vdiq më
Nils von	Rosenstein	11	1786-03-20	1786-04-05	1824-08-07
Lars Magnus	Enberg	11	1824-10-11	1825-02-21	1865-11-20
Bror Emil	Hildebrand	11	1866-06-14	1866-12-20	1884-08-30
Clas Theodor	Odhner	11	1885-02-26	1885-12-20	1904-06-11
Erik Axel	Karlfeldt	11	1904-07-14	1904-12-20	1931-04-08
Torsten	Fogelqvist	11	1931-10-01	1931-12-20	1941-01-23
Nils	Ahnlund	11	1941-04-03	1941-12-20	1957-01-11
Eyvind	Johnson	11	1957-04-11	1957-12-20	1976-08-25
Ulf	Linde	11	1977-02-10	1977-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, në asnjë rast nuk është pyetur Partia Komuniste (PKMLSHJ), se kush duhet ta zavendësoj kend në ndonjë karrigë të Akademisë Suedeze.

9-12. Lufta për Karrigën numër 12

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 12 prej themelimit deri më sot:

Elis	Schröderheim (para marrjes së titullit kalorsiak - Schröder)				
Schröder		12	1786-03-20	1786-04-05	1795-08-30
Isac	Blom	12	1797-03-11	1797-11-25	1826-05-06
Gustaf Fredrik	Wirsén	12	1826-06-12	1827-03-26	1827-12-09
Bernhard von	Beskow	12	1828-02-11	1828-11-01	1868-10-17
Carl Gustaf	Strandberg	12	1869-06-03	1869-12-20	1874-02-08
Anders	Anderson	12	1875-03-18	1875-12-20	1892-09-10
Adolf	Nordenskiöld	12	1893-04-27	1893-12-20	1901-08-12
Gustaf	Retzius	12	1901-11-28	1902-06-20	1919-07-21
Adolf	Noreen	12	1919-10-02	1919-12-20	1925-06-13
Bo	Bergman	12	1925-09-24	1925-12-20	1967-11-17
Sten	Lindroth	12	1968-03-07	1968-12-20	1980-09-01
Werner	Aspenström	12	1981-03-19	1981-12-20	1997-01-25
Per	Wästberg	12	1997-04-17	1997-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, në asnjë rast nuk është pyetur, sipas Jusufit, nipi i një agjenti me zile të UDB-së, se kush duhet ta trashëgoj kend në ndonjë karrigë të Akademisë Suedeze.

9-13. Lufta për Karrigën numër 13

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 13 prej themelimit deri më sot:

Gustaf Fredrik	Gyllenborg	13	1786-03-20	1786-04-05	1808-03-30
Frans Michael	Franzén	13	1808-05-05	1811-11-27	1847-08-14
Bernhard Elis	Malmström	13	1849-11-26	1850-12-18	1865-06-21
Carl	Kullberg	13	1865-10-19	1866-05-29	1897-10-22
Alfred	Melin	13	1898-02-17	1898-12-20	1919-07-05
Anders	Österling	13	1919-10-02	1919-12-20	1981-12-13
Gunnel	Vallquist	13	1982-04-01	1982-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, varrimi i asnjë anëtari të Akademisë Suedeze nuk është quajtur nga asnjë familje e këtyre anëtarëve, spektakël i mjerë.

9-14. Lufta për Karrigën numër 14

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 14 prej themelimit deri më sot:

Gustaf Mauritz	Armfelt	14	1786-04-12	1786-05-13	1814-08-19
Malte	Ramel	14	1797-01-07	1802-04-30	1824-01-31
Erik Gustaf	Geijer	14	1824-04-01	1826-01-15	1847-04-23
Elias	Fries	14	1847-07-12	1847-12-02	1878-02-08
Carl Rupert	Nyblom	14	1879-03-20	1879-12-20	1907-05-30
Per	Hallström	14	1908-03-12	1908-12-20	1960-02-18

Ragnar	Josephson	14	1960-05-12	1960-12-20	1966-03-27
Lars	Gyllensten	14	1966-05-26	1966-12-20	2006-05-26
Kristina	Lugn	14	2006-10-05	2006-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, në asnjë rast nuk është pyetur Partia Komuniste (PKMLSHJ), se kush duhet ta zavendësoj kend në ndonjë karrigë të Akademisë Suedeze.

9-15. Lufta për Karrigën numër 15

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 15 prej themelimit deri më sot:

Carl Gustaf	Nordin	15	1786-04-22	1786-05-13	1812-03-14
Carl Birger	Rutström	15	1812-05-02	1813-12-02	1826-04-13
Johan David	Valerius	15	1826-06-01	1826-11-29	1852-08-04
Ludvig	Manderström	15	1852-11-22	1853-12-20	1873-08-18
Anton Niklas	Sundberg	15	1874-02-05	1874-12-20	1900-02-02
Gottfrid	Billing	15	1900-05-31	1900-12-20	1925-01-14
Hans	Larsson	15	1925-04-16	1925-12-20	1944-02-16
Elin	Wägner	15	1944-05-25	1944-12-20	1949-01-07
Harry	Martinson	15	1949-03-17	1949-12-20	1978-02-11
Kerstin	Ekman	15	1978-04-20	1978-12-20	

Partia Komuniste (PKMLSHJ) nuk ka nevojë për shkollë shqiptare: "*Suzana ishte në përkrahje të Skënder Skënderit, duke e cilësuar atë si student të diplomuar e që i dinte më mirë se unë këto punë. Isha i nevrikosur, ndoshta më tepër se ç'duhej, andaj ia ktheva Suzanës se për të luftuar kundër sllavëve nevojitet guxim, strategji, mençuri e jo diplomë... as Shota e Azem Galica kur luftuan kundër çetnikëve serbë nuk patën diploma, por jehona e trimërisë së tyre dekada me radhë ua futi tmerrin në bark ushtarëve serbë.."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 118-119)

9-16. Lufta për Karrigën numër 16

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 16 prej themelimit deri më sot:

Emri	Mbiemri	Karriga /U	zgjodhë	Data e hyrjes	Vdiq më
Carl Gustaf af	Leopold	16	1786-06-01	1786-06-21	1829-11-09
Samuel	Grubbe	16	1830-01-25	1830-11-20	1853-11-06
Israel	Hwasser	16	1854-07-03	1854-12-20	1860-05-11
Carl	Strandberg	16	1862-03-27	1862-12-20	1877-02-05
Viktor	Rydberg	16	1877-04-26	1878-05-22	1895-09-21
Waldemar	Rudin	16	1896-03-26	1896-12-20	1921-01-02
Nathan	Söderblom	16	1921-03-17	1921-12-20	1931-07-12
Tor	Andræ	16	1932-04-07	1932-12-20	1947-02-24
Elias	Wessén	16	1947-05-22	1947-12-20	1981-01-30
Kjell	Espmark	16	1981-03-05	1981-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, në asnjë rast nuk është pyetur, sipas Jusufit, nipi i një agjenti me zile të UDB-së, se kush duhet ta trashëgoj kend në ndonjë karrigë të Akademisë Suedeze.

9-17. Lufta për Karrigën numër 17

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 17 prej themelimit deri më sot:

Johan	Murberg	17	1787-04-14	1787-05-13	1805-03-27
Gustaf Mauritz	Armfelt	17	1805-04-04	1807-11-23	1814-08-19
Gustaf af	Wetterstedt	17	1811-11-16	1811-12-16	1837-05-15
Anders Magnus	Strinnholm	17	1837-09-18	1838-12-20	1862-01-18
Louis	De Geer	17	1862-03-27	1862-12-20	1896-09-24
Pehr von	Ehrenheim	17	1897-03-18	1897-12-20	1918-03-20
Hjalmar	Hammarskjöld	17	1918-05-23	1918-12-20	1953-10-12
Dag	Hammarskjöld	17	1954-03-18	1954-12-20	1961-09-17
Erik	Lindegren	17	1962-04-12	1962-12-20	1968-05-31
Johannes	Edfelt	17	1969-03-06	1969-12-20	1997-08-27
Horace	Engdahl	17	1997-10-16	1997-12-20	

Prej themelimit, më 1786 e deri më sot, në asnjë rast nuk është pyetur Partia Komuniste (PKMLSHJ), se kush duhet ta zavendësoj kend në ndonjë karrigë të Akademisë Suedeze.

9-18. Lufta për Karrigën numër 18

Pronarët dhe trashëgimtarët e Karrigës numër 18 prej themelimit deri më sot:

Nils Lorents	Sjöberg	18	1787-04-14	1787-05-13	1822-03-13
Anders Fredrik	Skjöldebrand	18	1822-06-06	1822-10-21	1834-08-23
Pehr Henrik	Ling	18	1835-01-12	1835-06-27	1839-05-03
Per	Atterbom	18	1839-06-10	1840-05-29	1855-07-21
Johan Henrik	Thomander	18	1855-11-22	1857-05-29	1865-07-09
Gustaf	Ljunggren	18	1865-10-19	1866-05-29	1905-08-31
Vitalis	Norström	18	1907-02-14	1907-06-20	1916-11-29
Oscar	Montelius	18	1917-04-12	1917-12-20	1921-11-04
Albert	Engström	18	1922-03-30	1922-12-20	1940-11-16
Gunnar Mascoll	Silfverstolpe	18	1941-04-03	1941-12-20	1942-06-26
Gustaf	Hellström	18	1942-10-15	1942-12-20	1953-02-27
Bertil	Malmberg	18	1953-04-23	1953-12-20	1958-02-11
Gunnar	Ekelöf	18	1958-04-17	1958-12-20	1968-03-16
Artur	Lundkvist	18	1968-05-02	1968-12-20	1991-12-11
Katarina	Frostenson	18	1992-02-27	1992-12-20	

Partia Komuniste (PKMLSHJ) nuk ka nevojë për shkollë shqiptare: "*Suzana ishte në përkrahje të Skënder Skënderit, duke e cilësuar atë si student të diplomuar e që i dinte më mirë se unë këto punë. Isha i nevrikosur, ndoshta më tepër se ç'duhej, andaj ia ktheva Suzanës se për të luftuar kundër sllavëve nevojitet guxim, strategji, mençuri e jo diplomë... as Shota e Azem Galica kur luftuan kundër çetnikëve serbë nuk patën diploma, por jehona e trimërisë së tyre dekada me radhë ua futi tmerrin në bark ushtarëve serbë.."* (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 118-119)

10. GRACIAS A LA VIDA

Kadri Rexha: "*Në mbrëmje shkonte në kinema. Me kënaqësi të veçantë i shikonte filmat me tematikë nga historia e Greqisë së Vjetër dhe nga ajo e Romës, ata me tematikë nga revolucioni meksikan dhe luftërat qytetare në Amerikë. Sidomos në përkim me gjendjen e tij shpirtërore, i pëlqenin edhe filmat spanjollë me tematikë sociale, ku rolin kryesor e luante aktori çunak Hosolito. ...*

Si këngëtar Jusuf Gërvalla interpretoi këngë të njohura spanjolle dhe meksikane që i mësonte nga filmat dhe i përkthente në gjuhën shqipe. Këngët më të njohura të repertorit të tij të asaj kohe ishin: ‹‹Nënë, dëgjoje këngën time››, ‹‹El Koplero››, ‹‹Malagenia››, ‹‹Granada›› e sidomos kënga e tij e dashur ‹‹Dielli i vendlindjes sime››.

... Këngët e fazës së parë që i interpretonte Jusuf Gërvalla kryesisht janë këngë të njohura spanjolle, meksikane dhe paraguajane, të cilat në mesin tonë kishin depërtuar nëpërmjet radios dhe filmit. Këto këngë emocionalisht lidheshin me fatin e njeriut të vogël, të përbuzur dhe të robëruar; me durimin, qëndresën, ëndërrimet dhe me revoltën e këtij njeriu, gjë që deri diku përkonin me realitetin e ashpër të Kosovës dhe me shpresat e njeriut tonë për të ardhmen. Këngët në fjalë Jusuf Gërvalla i adaptonte dhe i konkretizonte për botën shpirtërore dhe atë mendore të njeriut tonë, duke i prekur në mënyrë diskrete, duke i shqipëruar ato apo duke i rikrijuar ato deri në atë shkallë, sa, siç shprehej ai, ‹‹mund t'i flejnë frymës sime, frymës sonë...››. Ndër realizimet më të suksesshme të kësaj faze po i cektim këto: ‹‹Nënë, dëgjoje këngën time››, ‹‹El Koplero››, ‹‹Malagenia››, ‹‹La Kukuraçia››, ‹‹Pepita››, ‹‹Kukuruku-ku Paloma››, ‹‹Fluturimi i Kondorit››, ‹‹Dielli i vendlindjes sime››, ‹‹La Paloma››, ‹‹La Bamba››, ‹‹Mendosino››, ‹‹Monja›› etj." (Fati i luleve, Prishtinë 1993, faqe 68, 77 dhe 123-124)

GRACIAS A LA VIDA

Gracias a la vida que me ha dado tanto
Me dio dos luceros que cuando los abro
Perfecto distingo lo negro del blanco
Y en el alto cielo su fondo estrellado
Y en las multitudes el hombre que yo amo.

Gracias a la vida que me ha dado tanto
Me ha dado el sonido y el abedecedario
Con él las palabras que pienso y declaro
Madre amigo hermano y luz alumbrando,
La ruta del alma del que estoy amando.

Gracias a la vida que me ha dado tanto
Me ha dado la marcha de mis pies cansados
Con ellos anduve ciudades y charcos,
Playas y desiertos montañas y llanos
Y la casa tuya, tu calle y tu patio.

Gracias a la vida que me ha dado tanto
Me dio el corazón que agita su marco

Cuando miro el fruto del cerebro humano,
Cuando miro al bueno tan lejos del malo,
Cuando miro al fondo de tus ojos claros.

Gracias a la vida que me ha dado tanto
Me ha dado la risa y me ha dado el llanto,
Así yo distingo dicha de quebranto
Los dos materiales que forman mi canto
Y el canto de ustedes que es el mismo canto
Y el canto de todos que es mi propio canto.

Gracias a la vida
Gracias a la vida
Gracias a la vida
Gracias a la vida.

Violeta Parra

==========

Libra nga Xhafer Durmishi – Skenderi i Shtutgartit, për Rilindasit e Shtutgartit
01. Protesta e Aspirata – Tetor 2006
02. Lëvizja e Jusuf Gërvallës- Tetor 2011
03. Zëri i popullit dhe Zëri i Jusuf Gërvallës-Nëntor 2011
04. Të fala s'po na çojnë asnjëherë-Dhjetor 2011
05. Nuk pyesin për çmimin e lirisë-Mars 2012
06. Pa taktizime-Prill 2012
07. Në rrethin e Shtutgartit-Shtator 2012
08. Fakte për Lëvizjen e Jusuf Gërvallës-Tetor 2012
09. Luga dhe Lugina-Dhjetor 2012
10. Filharmonia e Jusuf Gërvallës-Janar 2013
11. Shokët dhe Jusuf Gërvalla-Shkurt 2013
12. Fjalori i Lëvizjes së Jusuf Gërvallës-Maj 2013
13. Argatët agresiv-Maj 2013
14. Pa trazime-Qershor 2013
15. Skena-Qershor 2013
16. Emër që u bë traditë-Qershor 2013
17. Jusuf Gërvalla dhe Liria-Korrik 2013
18. Testamenti-Gusht 2013
19. Ilustrime-Janar 2014
20. Vepra e Jusuf Gërvallës-Janar 2014
21. Ti ia ke besuar arkivin e Jusufit-Korrik 2019
22. Qendra Jusuf Gërvalla-Janar 2023
23. Lufta për liri në letrat e Jusuf Gërvallës, Mars 2024
24. Dëshmi e Dëshmorë, Janar 2025
25. HAPËSIRA, KOHA dhe Drita e Jusuf Gërvallës, Shkurt 2025
26. Referenca – Burime I-1979-1983
27. Referenca – Burime II-1982-1985

Jusuf Gërvalla: "*Kështu e pata kuptuar më në fund edhe zgjedhjen e Shpendit (Skenderit-shën im) dhe timen në Komitetin Qendror*." (14 janar 1981)

Shënime për autorin

Xhafer Durmishi-Skenderi ka lindur në maj 1958 në fshatin Stanoc të poshtëm të komunës së Vushtrrisë. Nga arsimtarët e vetë të shkollës fillore angazhohet në organizatën "Lëvizja Nacionalçlirimtare e Kosovës dhe viseve të tjera shqiptare në Jugosllavi". Në vitet 1977-1981 ka studiuar në Fakultetin Xehtaro-Metalurgjik në Mitrovicë, në degën e Teknologjisë. Nga korriku 1981 gjendet pranë Vëllezërve Gërvalla në Shtutgart. Pas atentatit të 17 Janarit 1982, në mars 1982, falë dhuntive të natyrës, diturive dhe cilësive të ndërgjegjes e tij, me kërkesën e rrethit të Jusuf Gërvallës vazhdon redaktimin e asaj gazete që më parë e kishte redaktuar Jusuf Gërvalla. Fillimisht në redaktimin e plotë dhe në përgatitjen teknike të gazetës kryesore të Lëvizjes për Republikë punon gjer në mars 1983. Pas një qëndrimi prej 100 ditësh në Paris, në korrik 1984 vendoset në Suedi. Në korrik 1985 shërbimet e tij për çështjen apo në emër të çështjes shqiptare, nga rrethi që i kishte qëndruar afër, nuk konsiderohen të nevojshme dhe lirohet nga detyrimet e obligimet e organizuara politike. Vepra e tij pas vitit 1985 e ka bazën në detyrimet e ndërgjegjes. Është përkthyesi i parë i autorizuar për përkthime në mes suedishtes e shqipes. Merret me përkthime. Është njohës i mbi njëzet e pesë gjuhëve të huaja.

==========

XHAFER DURMISHI-SKENDERI Gusht 2013-Shkurt 2026